

Liahona

A man and a woman are sitting at a desk, looking at a card together. The man is on the left, wearing a grey long-sleeved shirt, and the woman is on the right, wearing a dark blue top. They are both smiling. In the foreground, there is a photo album with several photos on top of it. The background shows a window with light coming in and some framed pictures on the wall.

**Mga Disipulo ug
Pagdependa sa
Kaminyoon, pp. 18, 28, 80**

**Kaluwasan diha sa mga Sumbanan
sa Dios, p. 24**

**Pin, Post, Tweet: Paglukop sa Yuta
sa Kamatuoran, p. 48**

"Maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. Pagapopuon ba ang parras gikan sa mga kasampinitan, o ang mga igos gikan sa mga kasampinitan?"

"Sa ingon niana, ang matag usa ka maayong kahoy magabungag mga maayong bunga, apan ang walay pulos nga kahoy magabungag mga bungang walay pulos.

"Sa ingon niana maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga."

Mateo 7:16–17, 20

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulohan Mahimong Tinubdan sa Kahayag**
Ni Presidente Thomas S. Monson
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching Balaan nga mga Kinaiya ni Jesukristo—Maaghup ug Mapailubon**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 18 Mga Disipulo ug Pagdepensa sa Kaminyoon**
Ni Elder Russell M. Nelson
Kinahanglan natong depensahan ang tradisyonal nga kaminyoon ug ipahayag ang kabubut-on sa Dios.

ANAA SA HAPIN
Atubangan: Gilitratohan ni Leslie Nilsson. Sulod sa atubangang hapin: Litrato pinaagi sa grapix/iStock/Thinkstock. Sulod sa luyo nga hapin: Gilitratohan ni mycola/iStock/Thinkstock.

- 24 Ang Permanente nga mga Sumbanan sa Langitnong Amahan**
Ni Elder Allan F. Packer
Ang pagsunod sa mga sumbanan sa Dios karon makaandam kanato para sa Katapusang Paghukom.
- 28 Ang Pamahayag sa Pamilya: Mopaibabaw sa Kalibug sa Kultura**
Ni Elder Bruce C. Hafen
Ang kaminyoon ug pagkaginkanan mahinungdanong mga hilo sa desinyo sa atong social tapestry.
- 34 Ang mga Lalaki nga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug Diborsyo**
Ni Brent Scharman
Panahon ug human sa trahedy sa diborsyo, mahinungdanon nga magpabiling suod sa inyong mga anak ug duol sa ebanghelyo.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook sa Abril 2015 nga Komperensya**
- 10 Unsa ang Atong Gituohan: Kita Nagtuo sa Pagkamapainubsanon**
- 12 Mga Balita sa Simbahan**
- 14 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Usa ka Mahimayaon nga Panagkita**
Nila ni Susan L. ug C. Terry Warner
- 16 Pagserbisyo diha sa Simbahan: Ang Gahum sa Home Teaching**
Ni Jeff B. Marler
- 17 Mga Pagpamalandong: Ang Bintana diha sa Pool**
Ni Becky Heiner
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Siya Mitudlo Kanako sa Langitnong Han-ay sa Kahangturan**
Ni Elder Parley P. Pratt

42

42 Pailub: Sobra Pa Sa Pagpaabut

Ni Hillary Olsen

Ang pailub nagpasabut nga aktibong mobuhat sa “tanang nga mga butang nga ubos sa atong gahum” (D&P 123:17).

46 Misyon o Kwarta?

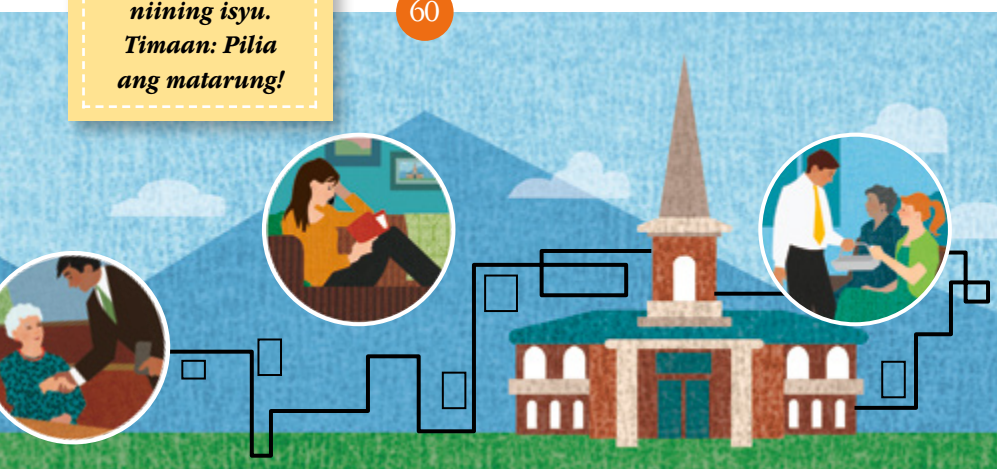
Ni Gelzcke Felix Nogueira

Ang pagserbisyo og misyon ikabaylo ba sa maayong kinitaan?

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niining isyu. Timaan: Pilia ang matarung!

60

48 Paglukop sa Yuta pinaagi sa Social Media

Ni Elder David A. Bednar

Ang Ginoo mipanalangin kanato og bag-ong teknolohiya aron pagtabang nga malukop ang yuta sa kamatuoran.

54 Mga Pangutana ug mga Tubag

Ang akong mga ginikanan nagdiborsyo. Unsaon nako sa pagpasaylo kanila?

56 Resipe para sa Malipayong Pamilya

Ni Mindy Anne Leavitt

Ang pamahayag kabahin sa pamilya nagtudlo kanato unsaon paglig-on sa atong pamilya ug pagtukod og malipayong mga panimalay.

60 Ang Igpapahulay usa ka Kahimut-an

Ang mga batan-on sa Eastern Europe nagpasabut ngano ug giunsa nila pagbalaan ang adlaw nga Igpapahulay.

62 Nagpaabut uban sa Hugot nga Pagtuo

Ni Mikaeli Duarte da Silva

Ang ubang sakop sa akong pamilya mamiyembro ba gyud sa Simbahan?

64

64 Ang Lumba ni Shelly

Ni Jan Pinborough

Si Shelly nakulbaan nga makig-istorya sa iyang papa hangtud nakadawat siya og panalangin sa priesthood gikan sa iyang bishop.

66 Tabang! Adunay Magdiborsyo

Ni Katherine Nelson

Pipila ka mga tubag nga makatabang ninyo kon ang inyong ginikanan magdiborsyo.

68 Dakpan, Ikaw Na Sad!

Ni Amie Jane Leavitt

Magmaisugon ba gyud si Lauren aron labanan si Ally?

70 Barugan ang Kamatuoran

71 Musika: Buhata Gyud ang Matarung

Nila ni George L. Taylor ug A. C. Smyth

72 Usa ka Lisud nga Pagpili

Ni Amanda Michaelis

Sa dihang nakakita si Diego og bayolente nga video game, siya kinahanglang mohimo og lisud nga pagpili.

74 Linain nga Saksi: Unsaon nako nga magpabiling luwas?

Ni Elder Quentin L. Cook

75 Makahinulsol ug Makapasaylo Kamo

76 Si Clara ug ang Programa sa Primary

Ni Jane McBride Choate

78 Panahon sa Kasulatan: Gibuhi og Balik ni Jesus si Lazaro

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packer, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Mervyn B. Arnold, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino, Joseph W. Sitati

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Lisa Carolina López
Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hincley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Paliug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon paliug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@dschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2015 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

August 2015 Vol. 18 No. 8. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DNMM 707.4.12.5).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka ideya.

"Mga Disipulo ug Pagdepensa sa

Kaminyoon," pahina 18: Ikonsiderar kon sa unsang paagi kamo mahimong "tigdepensa sa kaminyoon" sa inyong panimalay. Kamo ba naghigot sa inyong mga anak kabahin sa ilang kaminyoon sa umaabut o kon sa unsang paagi ang panglantaw sa Simbahan kabahin sa kaminyoon lahi kaysa panglantaw sa kalibutan? Kamo ba mipakigbahin sa inyong mga pagbati kabahin sa kaminyoon ngadto sa inyong mga anak? Nakatudlo ba kamo nila sa mga pagtulun-an sa mga propeta ug apostoles kabahin sa kaminyoon? Panahon sa family home evening, ikonsiderar sa paghigot niining mga hilisgutan, gamit ang "Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan" (*Liahona*, Nob. 2010, 129).

"Paglukop sa Yuta pinaagi sa Social

Media," pahina 48: Human og basa niining artikulo, hisguti isip pamilya kon unsaon ninyo, sama sa giingon ni Elder Bednar, "mogamit sa social media sa pagpasabut sa mga mensahe sa ebanghelyo," nga nagsunod sa mga giya nga iyag gisugyot. Mahimo mo nga mopakigbahin og mga kinutlo gikan sa mga General Authority diha sa inyong Facebook page o mag-post og litrato sa inyong paboritong kasulatan diha sa Instagram. Gani ang inyong pamilya makahimo og inyong kaulingong hashtag nga gamiton kon mag-post og mga litrato o mga kinutlo kalabut sa ebanghelyo (sama sa mga miyembro nga nagsugod sa #LDSconf hashtag).

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Adlawng Igpapahulay, 60	Kabubut-on, 24, 70, 72, 74	Pagpanglupig, 68
Basahon ni Mormon, 41	Kaisug, 64, 71, 72, 76	Pagpasaylo, 54, 56, 66, 75
Buhat diha sa Templo, 14, 62	Kaminyoon, 18, 28, 80	Pagsimba, 38, 60
Diborsyo, 34, 54, 64, 66	Katakus, 24	Pailub, 42, 62
Ehemplo, 4, 48, 68	Misyonaryo nga buhat, 41, 46, 48	Pamilya, 14, 17, 18, 28, 56, 62, 80
Espiritu Santo, 40	Pag-ampo, 39, 40, 56, 64, 76	Panaghigala, 68, 72
Family history, 39	Paghinulsol, 56, 75	Panalangin sa Pries-thood, mga, 64
Garbo, 10	Pagkaginan, 28, 34	Sakripisyo, 46
Gugma, 18, 56, 68	Pagkakabig, 14, 62	Social media, 48
Home teaching, 16	Pagkamapainubsanon, 7, 10	Sumbanan, mga, 24, 70
Ikapulo, 46	Pagkamasulundon, 24, 70	Trabaho, 56
Integridad, 24	Pagpamatuod, 4, 48	
Jesukristo, 7, 78		

Ni Presidente
Thomas S. Monson

Ako may pribelihiyo nga makatambong og daghang mga pagsaulog sa kultura uban sa mga pagpahinungod sa templo. Ganahan kaayo ko niining tanan, lakip sa pinakabag-o nga akong gitambungan sa Phoenix, Arizona, USA, sa miaging Nobyembre.

Ang mga batan-on nga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa miapil sa mga pagsaulog sa kultura adunay talagsaon, dili malimtan nga mga programa. Sa miaging tuig sa Phoenix, sa wala pa magsugod ang pagsaulog, akong giingnan ang mga partisipante, “Kamo ang mga anak sa kahayag.”

Gusto nakong ipahibalo sa tanang mga batan-on sa Simbahan nga sila ang mga anak sa kahayag. Tungod niini, sila adunay responsibilidad nga mahimong “kahayag dinhi sa kalibutan” (Mga Taga-Filipos 2:15). Sila adunay katungdanan sa pagpakigbahin sa kamatuoran sa ebanghelyo. Sila adunay calling nga morepresentar sa katuyoan sa templo, nagpakita sa kahayag sa ebanghelyo ngadto sa nagkangitngit nga kalibutan. Sila may mando nga ipadayong magsiga ang ilang kahayag kanunay.

Aron sa “mga magtutuo [m]agkinabuhi [kita] ingon nga panig-ingnan” (1 Timoteo 4:12), kita mismo kinahanglang motuo. Kita kinahanglang mopalambo og pagtuo nga kinahanglan aron maluwas sa espirituhanong paagi ug sa pagpakita og kahayag ngadto sa uban. Kinahanglan nga atong amumahon ang atong pagpamatuod hangtud kini mahimong angkla sa atong kinabuhi.

Ang pipila sa epektibo kaayong mga paagi sa pag-angkon ug paghupot og pagtuo nga atong gikinahanglan karon mao ang pagbasa ug pagtuon sa kasulatan ug kanunay nga pagampo. Ngadto sa mga batan-on sa Simbahan, ako moingon, kon wala pa ninyo mahimo, pagpalambo og batasan nga magbasa sa kasulatan ug mag-ampo kada adlaw. Kon wala kining duha ka importanting mga praktis, ang impluwensya sa kalibutan ug usahay ang sakit nga kamatuoran sa kinabuhi makapaawop o gani makapawala sa inyong kahayag.

Ang katuigan sa pagkabatan-on dili sayon. Kini ang panahon nga si Satanas motintal kaninyo ug buhaton

MAHIMONG TINUBDAN SA KAHAYAG

niya ang tanan sa pagdani kaninyo nga mahilayo sa dalan nga mogiya kaninyo balik sa langitnong panimalay. Apan samtang kamo magbasa ug mag-ampo ug kamo magserbisyo ug mosunod, inyong mas maila ang “kahayag nga nagdan-ag sa kangitngit” (D&P 6:21), atong Ehemplo ug atong kalig-on—gani ang Ginoong Jesukristo. Siya ang Kahayag nga atong ipataas aron mawala ang pagpundok sa kangitngit (tan-awa sa 3 Nephi 18:24).

Uban sa lig-ong pagpamatuod sa Manluluwas ug sa Iyang gipahiuli nga ebanghelyo, kamo makabaton og walay kinutuban nga oportunidad sa pagsanag. Sila naglibut kaninyo kada adlaw, sa bisan unsa nga sirkumstansya diin kamo maanaa. Samtang kamo nagsunod sa ehemplo sa Manluluwas, kamo adunay oportunidad nga mahimong kahayag, sa kinabuhi niadtong nagpalibut kaninyo—masakop man sa inyong pamilya, kaklase, kauban sa trabaho, kaila, o sa mga estranghero.

Kon kamo kahayag sa kalibutan, ang mga tawo nga nagpalibut kaninyo mobati og espesyal nga diwa nga gusto nilang makig-uban ninyo ug mosunod sa inyong ehemplo.

Mohangyo ko sa mga ginikanan ug mga lider sa atong mga batan-on sa pagtabang kanila nga magbarug nga lig-on diha sa kamatuoran ug pagkamatarung. Tabangi nga mas molapad ang ilang panglantaw sa pagkat-on, pagsabut, ug

pagserbisyo sa gingharian sa Dios. Lig-una sila aron makabuntog sa mga tintasyon sa kalibutan. Dasiga sila sa pagdesisyon nga magalakaw nga mahiyason ug may hugot nga pagtuo, nga magmainampuon, ug molantaw sa langit isip kanunay nilang kalig-on.

Para sa mga batan-on, moingon ko, ang atong Langitnong Amahan nahigugma kaninyo. Unta mabati usab ninyo ang gugma sa mga lider sa Simbahan para kaninyo. Unta kamo adunay tinguha sa pagserbisyo sa inyong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak. Ug unta kamo kanunayng maglakaw diha sa kamatuoran ug mahimong kahayag diha sa mga anak sa Dios. ■

PAGTUDLO GIKAN NIINING MENSAHE

|konsiderar sa paghigot niadtong inyong gitudloan kon unsay kahulugan nga mahimong “[anak] sa kahayag.” Unsay mga responsibilidad nga nahilakip niini? Mahimo ninyong his-

gutan ang mga higayon diin ang ilang kahayag misanag gayud ug unsay nakapasanag niini.

Ikonsiderar sa paghangyo kanila sa paghunahuna og partikular nga tawo, sama sa usa ka batan-on, kauban sa trabaho, o sakop sa pamilya, kinsa nanginahanglan og kahayag. Dayon dungan mo nga mag-ampo alang sa paagi unsaon pagpakigbahin og kahayag niana nga tawo.

Banwag sa Kahayag

Si Presidente Monson nagtudlo nga ang kabatan-onan sa Simbahan “adunay calling sa pagbarug isip usa ka banwag sa templo, pagpakita sa kahayag sa ebanghelyo ngadto sa usa ka nagkangitngit nga kalibutan.” Siya naghatag og pipila ka mga paagi nga kamo makahimo niini:

- Ipakigbahin ang ebanghelyo
- Motuo
- Mopalambo og hugot nga pagtuo
- Magmahimong kahayag ngadto sa uban
- Moamuma sa inyong pagpamatuod hangtud nga kini mahimong kalig-on sa inyong kinabuhi
- Mag-ampo ug magtuon sa mga kasulatan
- Mag-ampo kanunay

- Moserbisyo
- Mosunod

Ikonsiderar ang paghatag og grado sa inyong kaugalingon gikan sa 1 hangtud 5 sa matag usa niini nga mga bahin. Alang sa mga bahin nga gamay og grado, kamo magtuon niini nga mga hilisgutan diha sa mga kasulatan o siksika kini sa LDS.org. Human kamo nagtuon niini nga mga hilisgutan, makahunahuna kamo og mga paagi nga kamo makalig-on niini nga mga bahin ug makahimo og mga tumong sa pagbuhat sa ingon.

MGA BATA

Pagpasanag sa Inyong Kahayag

Isip anak sa Dios, kamo anak sa kahayag. Kamo mas makaangkon og kahayag pinaagi sa pagsunod sa atong Manluluwas, si Jesukristo. Si Jesukristo ug ang Langitnong Amahan nahigugma kaninyo ug gusto nga kamo mahimong kasanag sa uban ug mogiya kanila ngadto kang Kristo. Kamo mosanag pinaagi lang sa pagkakamo kon kamo mosunod sa kasugoan, sama sa pag-ampo ug pagbasa sa kasulatan. Sulati ang mga bitoon sa ubos og mga ideya kon sa unsang paagi kamo mosanag ngadto sa uban isip ehemplo ni Jesukristo. Ang duha gisulatan na para kaninyo. Kolori ang mga bitoon.

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayud unsa ang angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa kinabuhi ug tahas sa Manluluwas makapalampo sa inyong hugot nga pagtuo diha Kaniya ug mopanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Balaan nga mga Kinaiya ni Jesukristo: Maaghup ug Mapailubon

Kini kabahin sa sunod-sunod nga mga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa balaan nga mga kinaiya sa Manluluwas.

Si Jesus miingon, “Kinahanglan nga ang labing dako kaninyo magpakamanghud sa tanan, ug ang pangulong sa tig-alagad. Kay kinsa man ang labaw sa kadako, ang nagalingkod ba tambong sa kan-anan o ang nagaalagad ba? Dili ba ang nagalingkod tambong sa kan-anan? Apan ako ania kaninyo ingon nga mag-aalagad” (Lucas 22:26–27).

“Ang Manluluwas mao ang atong labing taas nga ehemplo sa gahum sa pagpaubos ug pagkamaayunon. Ilabi na, nga ang Iyang pagtugyan sa Iyang kabubut-on ngadto sa Amahan nagdala sa labing mahinungdanon, ug gani ang labing gamhanan, nga panghitabo sa tibuok kasaysayan. Tingali ang pipila sa pinakasagrado nga mga pulong sa balaang kasulatan mao ang yano nga, ‘Dili akong pagbuot maoy matuman, kondili ang imo’ (Lucas 22:42).”¹

Isip mga disipulo ni Jesukristo, kita kanunay nagtinguha nga mahimong sama Kaniya. “Ang kaaghup mahinungdanon aron kita mahimong sama kang Kristo,” miingon si Elder Ulisses Soares sa Seventy. Kon wala kini dili nato mapalambo ang ubang importanting mga hiyas. Ang pagkamaaghup wala magpasabut nga

Ikonsiderar Kini

Sa unsang paagi nga ang pagkama-paubsanon makatabang kanato sa paghigugma sama sa Manluluwas?

kahuyang, apan nagpasabut kini nga molihok uban sa kaayo ug kamabination, mopakita og kalig-on, kakalma, paghatag og bili sa kaugalingon, ug pagpugong.”² Samtang kita maningkamot sa pagpalambo niini nga kinaiya, atong makita nga ang “mapainubsanonong pagtugyan sa atong kabubut-on ngadto sa Amahan mohatag kanato sa gahum sa Dios—ang gahum sa pagpaubos. Mao kini ang gahum sa pag-sagubang sa mga kalisud sa kinabuhi, ang gahum sa kalinaw, ang gahum sa paglaum, ang gahum sa matinguhaon nga kasingkasing nga puno sa gugma ug pagpamatuod alang sa Manluluwas nga si Jesukristo, gani ang gahum sa pagtubos.”³

Dugang nga mga Kasulatan

Mateo 26:39; Juan 5:30; Mosiah 3:19; Helaman 3:35

MUBO NGA MGA SULAT

1. Richard C. Edgley, “Ang Nahatag nga Gahum sa Pagpaubos,” *Liahona*, Nob. 2003, 99.
2. Ulisses Soares, “Magmaaghup ug Magma-paubsanon sa Kasingkasing,” *Liahona*, Nob. 2013, 9.
3. Richard C. Edgley, “Ang Nahatag nga Gahum sa Pagpaubos,” 99.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa mga Kasulatan

Ang usa sa pinakatam-is ug pinaka-impluwensyal nga mga higayon sa pagpangalagad ni Kristo mao ang Iyang paghugas sa mga tiil sa Iyang mga disipulo. “Mitindog siya gikan sa kan-anan, mihukas sa Iyang mga sapot ug gibaksan niyag tualya ang Iyang kaugalingon. Ug naghuwad siyag tubig sa palanggana ug Iyang gisugdan ang pagpanghugas sa mga tiil sa mga tinun-an ug sa pagpahid niini sa tualya nga Iyang gibakus” (Juan 13:4–5).

Samtang ang Manluluwas mipaila niini nga ordinansa, ang mga disipulo tingali naulaw nga ang ilang Ginoo ug Manluluwas miluhod sa ilang atubangan ug mihimo og usa ka maaghup kaayo nga pagserbisyo. Si Jesus dayon mipasabut sa mga leksyon nga gusto Niyang makat-unan natong tanan:

“Kon ako, inyong Ginoo ug Magtutudlo, nanghugas man gani sa inyong mga tiil; nan kamo usab kinahanglan maghinugasay sa inyong mga tiil, ang usa sa usa.

“Kay usa ka panig-ingnan ang akong gihatag kaninyo, aron nga kamo usab kinahanglan magabuhat sama sa akong gibuhay kaninyo” (Juan 13:14–15).

NOTEBOOK SA ABRIL 2015 NGA KOMPERENSYA

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2015, inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

DOKTRINA NGA GIHATAGAN OG GIBUG-ATON

Usa ka Sagrado nga Igpapahulay

“Giunsa man nato *pagbalaan* ang adlaw nga Igpapahulay? Niadtong mas batan-on pa ko, gitun-an nako ang lista nga gibuhat sa ubang tawo sa mga butang nga buhaton ug mga butang nga *dili* buhaton sa Igpapahulay. Ulahi na nakong nasayran gikan sa mga kasulatan nga ang akong binuhatan ug kinaiya panahon sa Igpapahulay maoy usa ka *timailhan* tali kanako ug sa akong Langitnong Amahan. Ubos nianang pagsabut, wala na ko magkinahanglan og listahan sa angay buhaton ug dili buhaton. Kon kinahanglan nakong modesisyon nga ang usa ka kalihokan angay ba o dili angay alang sa Igpapahulay,

mangutana lang ko sa akong kaugalingon, ‘Unsay *timailhan* ang gusto nakong ihatag ngadto sa Dios?’ Kana nga pangutana nakapaklaro kaayo sa akong mga pagpili sa adlaw nga Igpapahulay. . . .

“Ang hugot nga pagtuo sa Dios makamugna og gugma alang sa Igpapahulay; ang hugot nga pagtuo diha sa Igpapahulay makamugna og gugma alang sa Dios. Ang sagrado nga Igpapahulay sa tinud-anay usa ka kahimut-an.”

Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Igpapahulay usa ka Kahimut-an,” *Liahona*, Mayo 2015, 130, 132.

PROPETIKANHONNGASAAD

Ang mga Halad sa Puasa Makausb sa mga Kasingkasing

“Sa Simbahan karon gihatagan kita og oportunidad sa pagpuasa kausa kada bulan ug mohatag og ubay-ubay nga halad sa puasa pinaagi sa atong bishop o branch president alang sa kaayohan sa kabus ug timawa. . . .

“ . . . Ang parte sa inyong halad sa puasa ug nako ning bulana gamiton sa pagtabang ni bisan kinsa, bisan asa, kansang kahupayan bation sa Ginoo nga daw Iyang kaugalingong kahupayan.

“Ang inyong halad sa puasa daghan og mabuhay kay sa tabang sa pagpakaon ug pagbisti. Moayo ug mousab kini og mga kasingkasing. Ang bunga sa kinasingsing nga halad mao ang tinguha diha sa kasingkasing sa nakadawat nga motabang sa uban nga nanginahanglan. Nahitabo kana a tibuok sa kalibutan.”

Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Dili ba Mao Kini ang Pagpuasa Nga akong Ginapili?” *Liahona*, Mayo 2015, 23, 24.

ANG PLANO SA KALUWASAN

“Dili mominus sa upat ka butang ang gikinahanglan alang sa kalampusan niining balaanong plano,” miingon si Elder D. Todd Christofferson. Pagpangita og mga tubag sa iyang pakigpulong, “Nganong Kaminyoon, Nganong Pamilya,” 50.

1. “Ang Paglalang sa mga _____ sama sa among pinuy-anan.”
2. “Uban sa Pagkapukan [ni Adan ug Eva] miabut ang kasayuran sa _____ ug _____ ug sa hinatag sa Dios nga gahum sa _____. Sa katapusan, ang Pagkapukan midala sa pisikal nga _____ nga gikinahanglan sa paghimo sa atong panahon dinhi sa mortalidad nga temporaryo aron nga kita dili mabuhi hangtud sa kahangturan diha sa atong mga sala.”
3. “Atong makita ang tahas sa kamatayon diha sa plano sa atong Langitnong Amahan, apan kana nga plano mahimong balido kon wala ang pipila ka paagi sa pagbuntog sa kamatayon sa katapusan, ang _____ ug _____. Sa ingon, usa ka Manunubos, ang Bugtong Anak sa Dios, Si Jesukristo, nag-antus ug namatay aron sa pagtubos sa mga kalapasan ni Adan ug ni Eva, sa ingon naghatag sa _____ ug pagka-imortal sa tanan.”
4. “Ang Dios mi-orden nga mga lalaki ug babaye kinahanglang magminyo ug mangaanak, nga pinaagi niana, nakigpartner sa Dios, ang pisikal nga lawas nga mao ang mga yawe sa _____ sa pagka-mortal ug _____ sa mahangturong himaya uban Kaniya.”

Mga tubag: 1. yuta; 2. maayo, dautan, pagpili, kamatayon; 3. pisikal, espiritwal, pagkabanhaw; 4. pagsulay, mahinungdanon

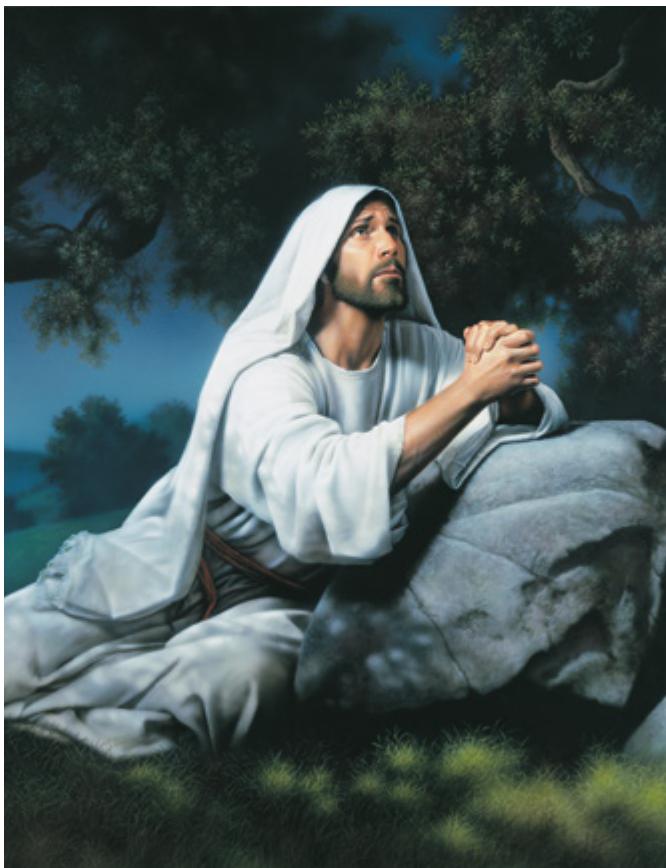

MGA TUBAG ALANG KANINYO

Matag komperensya, ang mga propeta ug mga apostoles mohatag og dinasig nga mga tubag sa posible nga mga pangutana sa mga miyembro sa Simbahan. Gamita ang in-yong isyu sa Mayo 2015 o bisitaha ang conference.lds.org sa pagpangita og mga tubag niini nga mga pangutana:

- Unsa ang “diosnon nga kahadlok”, ug sa unsang paagi kini makapanalangin sa atong kinabuhi? Tan-awa sa David A. Bednar, “Busa Sila Mihupay sa Ilang Kahadlok,” 46.
- Unsa ang labing importanting mga tradisyon sa relihiyon diha sa panimalay nga makatabang sa mga bata nga masayud nga sila gihigugma ug luwas? Tan-awa sa Quentin L. Cook, “Ang Dios Kahayag Ko,” 62.
- Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa relasyon sa kaangayan, gugma ug kalooy makatabang kanato nga makasabut sa Pasko sa Pagkabanhaw ug sa Pag-ula ni Jesukristo? Tan-awa sa Jeffrey R. Holland, “Asa ang Hustisya, Gugma, ug Kalooy Mag-abut,” 104.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, bisitaha ang conference.lds.org.

KITA NAGTUO SA PAGKAMAPAINUBSANON

“Ang mga mapahitas-on mas mahadlok sa hukom sa mga tawo kaysa hukom sa Dios. ‘Unsay hunahuna sa mga tawo ngari nako?’ mas bug-at kaysa ‘Unsay hunahuna sa Dios ngari kanako?’”—Presidente Ezra Taft Benson

Sa dihang kita namiyembro sa Simbahan ni Jesukristo, kita naghimo og pakigsaad nga kanunay mohinudom Kaniya, modala sa Iyang ngalan, ug mosunod sa Iyang kasugoan (tan-awa sa D&P 20:77). Ang bisan unsang sala makapugong nato sa pagtuman niining pakigsaad, apan adunay usa ka sala, labaw sa tanan, nga kinahanglan natong likayan kay kini makapasangput sa ubang mga sala: garbo.

“Kadaghanan nato naghunahuna sa garbo isip paghunahuna lang sa kaugalingon, pagkagarbuso, pagkahambugero, pagkaarogante, o pagkamapalabi-labihon,” mitudlo si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994). “Kining tanan sala, apan ang

pinakahulugan, o ang kinauyukan niini, kulang ra gihapon.” Siya miingon “ang klarong ebidensya nga anaa ang garbo mao ang pagdumot [kalagot]—pagdumot sa Dios ug sa atong isigkatawo.”¹

Ang kalagot ngadto sa Dios “anaa sa diwa nga ‘ang akong pagbuot ug dili Iyang kabubut-on ang matuman.’ . . . Ang mga mapahitas-on dili makadawat nga ang awtoridad sa Dios ang modumala sa ilang kinabuhi. . . . Ang mga mapahitas-on nanghinaut nga ang Dios mouyon kanila. Dili sila ganahang mousab sa ilang mga opinyon aron mauyon sa Dios.”²

Ang pagdumot ngadto sa atong isigkatawo makita sa daghang paagi: “pagpangita og sayop, pagpanglibak,

pagreklamo, pagpakabuhi sobra sa atong kapanguhaan, kasina, kaibog pugngan ang pagpasalamat ug pagdayeg nga makabayaw sa uban, ug dili mapasayloon ug kamasinahon.”³

Ang garbo makapugong sa atong kalamboan, makapasakit sa atong mga relasyon, ug maka-limit sa atong pagserbisyo. Si Presidente Benson misugyot niining solusyon: “Ang panagang sa garbo mao ang pagkamapainubsanon—pagkamaaghup, pagkamanunuton. Kini ang mapainubsanon nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu.”⁴ Siya mitudlo nga ang “pagkamapainubsanon mosunod sa kabubut-on sa Dios—sa kahadlok sa Iyang paghukom ug sa panginahanglan niadtong naglibut kanato. . . . Atong pilion ang pagpaubos.”⁵

Ang mosunod nga mga paghulagway nagpakita sa mga pamaagi kon unsaon nato nga magmapainubsanon. ■

Ang mga kasulatan adunay daghang mga pasidaan kabahin sa garbo, sama sa mabasa sa Mga Proverbio 16:18; Ezequiel 16:49–50; Doktrina ug mga Pakigsaad 23:1; 38:39.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Ezra Taft Benson* (2014), 279.
2. *Mga Pagtulun-an: Ezra Taft Benson*, 280.
3. *Mga Pagtulun-an: Ezra Taft Benson*, 283.
4. *Mga Pagtulun-an: Ezra Taft Benson*, 286.
5. *Ma Pagtulun-an: Ezra Taft Benson*, 277, 287.

ANG LABING MAPAINUBSANON NGA TAWO

“Ang labing talagsaon, makahimo, labing malampusong tawo nga sukad nalakaw sa kalibutan

mao usab ang labing mapaubsanon. Gihimo Niya ang pipila sa labing madanihon Niya nga pag-alagad sa pribadong mga panahon, dyutay ra ang nagtan-aw, kinsa Iyang gihangyo nga “dili isugilon kang bisan kinsa” ang Iyang gipanghimo. [tan-awa sa Lucas

8:56]. Dihang dunay mitawag Kaniya og ‘maayo’ Iya dayon kining giusab, miingon nga ang Dios lamang ang tinuod nga maayo. [tan-awa sa Marcos 10:17–18]. Klaro nga ang pagdayeg sa kalibutan walay pulos para Kaniya. . . . Buhaton nato ang maayo sa pagsunod sa ehemplo sa Agalon.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Sa Pagkahimong Matuod,” Liahona, Mayo 2015, 83.

Kita makapakita og kamapainubsanon pinaagi sa:

Pagdawat og tambag ug pagkorihir.

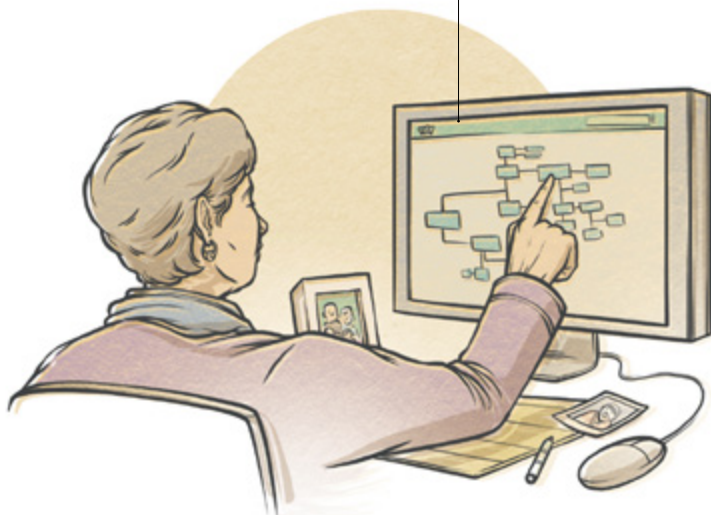
Pagserbisyo nga dili maghunahuna sa kaugalingon.

Pag-ampo nga kinasingkasing.

Pagserbisyo og misyon.

Paghimo sa buhat sa family history ug kanunayng pagtambong sa templo.

MGA BALITA SA SIMBAHAN

Bisitaha ang news.lds.org alang sa dugang nga mga balita ug panghitabo sa Simbahan.

Bag-ong mga Lider sa Area Gi-assign

Ang Unang Kapangulohan mipa-
hibalo sa mga kausaban sa mga
assignment sa pagpangulo sa area nga
magsugod sa Agosto 1, 2015. Ang ta-
nang mga sakop sa mga Kapangulohan
sa Area mga sakop sa Una o Ikaduhang
Korum sa Seventy.

Ang Seventy gitawag pinaagi sa pag-
padayag, ubos sa direksyon sa Unang
Kapangulohan, aron sa pagtabang sa
Korum sa Napulog Duha ka mga Apos-
toles sa ilang pagpangalagad sa tibuok
kalibutan.

“Ang kasaysayayn sa mga Seventy
gikan sa Daang Tugon,” miingon si
Presidente Boyd K. Packer, Presidente
sa Korum sa Napulog Duha ka mga

Apostoles.¹ Ang unang pakisayran
sa Seventy makita sa Exodus 24:1,
ug kini gihisgutan sa Mga Numero
11:16–17, 25, sa dihang nagpundok
sila aron sa pagtabang ni Moises.

Atol sa mortal nga pangalagad
ni Kristo Siya mitawag og Sevent, mi-
tudlo kanila sa paagi nga susama sa
Napulog Duha ka mga Apostoles, ug
mipadala kanila sa “pag-una kaniya,”
mipasabut nga kadtong kinsa naka-
dungog sa ilang mga tingog maka-
dungog sa Iyang tingog (tan-awa sa
Mateo 10:1, 16–17; Lucas 10).

“Kami [Kita] nagtuo sa sama nga
kapunongan nga diha sa karaan nga
Simbahan,” miingon si Presidente

Packer. “Ug kini naglakip sa mga
Seventy.” (Tan-awasa Mga Artikulosa
Hugot nga Pagtuo 1:6). Sa karong
paspas nga nagtubo nga Simbahan
ang Seventy adunay importante
nga tahas sa pagtabang sa Napulog
Duha “Ang mga Seventy pinaagi
sa pagdelegar makabuhat og bisan
unsa nga isugo sa Napulog Duha
nga ilang buhaton” miingon si
Presidente Packer.² ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Boyd K. Packer, sa “The Twelve and the Seventy, Part One: Revelation and the Role of the Seventy” (video), LDS.org.
2. Boyd K. Packer, sa “The Twelve and the Seventy.”

Kapangulohan sa Seventy

Ronald A.
Rasband
Motabang sa
tanang area

L. Whitney
Clayton
Utah North
Utah Salt Lake
City
Utah South

Donald L.
Hallstrom
North America
Northeast

Richard J.
Maynes
North America
Northwest
North America
West

Craig C.
Christensen
Idaho
North America
Central

Ulisses
Soares
North America
Southeast

Lynn G.
Robbins
North America
Southwest

Africa Southeast

Stanley G.
Ellis
Unang
Magtatambag

Carl B.
Cook
Presidente

Kevin S.
Hamilton
Ikaduhang
Magtatambag

Africa West

Terence M.
Vinson
Unang
Magtatambag

LeGrand R.
Curtis Jr.
Presidente

David F.
Evans
Ikaduhang
Magtatambag

Asia

Randy D.
Funk
Unang
Magtatambag

Gerrit W.
Gong
Presidente

Chi Hong (Sam)
Wong
Ikaduhang
Magtatambag

Asia North

Kazuhiko Yamashita
Unang Magtatambag

Scott D. Whiting
Presidente

Yoon Hwan Choi
Ikaduhang Magtatambag

Brazil

Jairo Mazzagardi
Unang Magtatambag

Claudio R. M. Costa
Presidente

Marcos A. Aidukaitis
Ikaduhang Magtatambag

Caribbean

Claudio D. Zivic
Unang Magtatambag

J. Devn Cornish
Presidente

Hugo E. Martinez
Ikaduhang Magtatambag

Central America

Adrián Ochoa
Unang Magtatambag

Kevin R. Duncan
Presidente

Jose L. Alonso
Ikaduhang Magtatambag

Europe

Paul V. Johnson
Unang Magtatambag

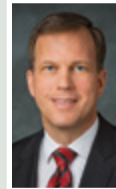

Patrick Kearon
Presidente

Timothy J. Dyches
Ikaduhang Magtatambag

Europe East

Jörg Klebingat
Unang Magtatambag

Bruce D. Porter
Presidente

Larry S. Kacher
Ikaduhang Magtatambag

Mexico

Paul B. Pieper
Unang Magtatambag

Benjamin De Hoyos
Presidente

Arnulfo Valenzuela
Ikaduhang Magtatambag

Middle East / Africa North

Larry R. Lawrence

Wilford W. Andersen

Gidumala gikan sa punoang buhatan sa Simbahan

Pacific

O. Vincent Haleck
Unang Magtatambag

Kevin W. Pearson
Presidente

S. Gifford Nielsen
Ikaduhang Magtatambag

Philippines

Shayne M. Bowen
Unang Magtatambag

Ian S. Ardern
Presidente

Allen D. Haynie
Ikaduhang Magtatambag

South America Northwest

W. Christopher Waddell
Unang Magtatambag

Juan A. Uceda
Presidente

Carlos A. Godoy
Ikaduhang Magtatambag

South America South

Francisco J. Viñas
Unang Magtatambag

Walter F. González
Presidente

José A. Teixeira
Ikaduhang Magtatambag

USA KA MAHIMAYAON NGA PANAGKITA

Ni Susan L. ug C. Terry Warner

Ang dekada sa panagbulag ug kagulan natapos sa dihang ang Ginoo mihiusa sa amahan ug anak nga lalaki diha sa templo.

Usa kadto ka matahum nga kabuntagan sa Abril 2012 sa dihang si Juan Ekow-Mensah misulod sa Accra Ghana Temple. Ang tigulang nga lalaki, karon kapin na sa 80, mibiyaha uban sa grupo sa mga Santos gikan sa Nkawkaw, diin siya nagpuyo nga nag-inusara. Ang grupo nagplano nga magpalabay sa gabii sa diha sa duol nga mga lawak alang sa mga patron sa templo ug mogahin og duha ka adlaw sa pagserbisyo sa templo.

Naglingkod sulod sa templo, si Brother Ekow-Mensah naghulat nga moapil sa mga ordinansa sa initiatory sa dihang usa ka mas manghud nga lalaki milingkod tupad kaniya. Ang mas manghud nga lalaki, nag-edad og 54, nagplano nga mosulod sa sesyon sa endowment nianang buntag uban sa iyang asawa apan, naulahi og abut alang nianang sesyon, nakahukom siya nga moapil sa mga ordinansa sa initiatory.

“Taga diin ka?” Nangutana si Brother Ekow-Mensah.

“Sekondi,” mitubag ang tawo.

“Asa dapita sa Sekondi?” Nangutana si Brother Ekow-Mensah.

“Ketan,” ang mas manghud nga lalaki mitubag, “sa dapit diin ang mga eskwelahan anaa mahimutang.” Samtang nagpadayon sa pag-istoryahanay, ang duha ka lalaki mibati asa padulong kini nga mga pangutana.

Nadasig sa nagkakusog nga pagbati nga nakaila, ang mas manghud nga lalaki mitan-aw ni Ekow-Mensah. “Ikaw akong amahan,” mipahibalo siya. “Unsay imong ngalan?”

“John Ekow-Mensah.”

“Mao sad kana ang akong ngalan,” tubag sa anak.

Human makaserbisyo sa templo, ang duha ka mga lalaki naglingkod og dugay sulod sa celestial room, naghinumdom sa ilang mga kinabuhi ug nagpabati sa ilang gugma. Bisan og ang tanan nga gisulti ug gihimo ni Brother Ekow-Mensah Jr. matinahuron ug sakto, ingon og dili siya andam

sa pagdawat sa iyang amahan sa tibuok niyang kasingkasing—hangtud iyang nahibaloan nganong ang iyang amahan kinahanglang mobiya ug nganong dili niya makontak ang iyang pamilya.

Dul-an na sa 50 ka tuig ang milabay si Brother Ekow-Mensah Sr. naminyo sa usa ka babaye kansang apohan nga babaye—ang labing tigulang nga matriyarka nianang higayona—naghupot og gahum sa pagpangulo sa ilang tribo. Subo lang, ang matriyarka supak sa kaminyoon ni John ngadto sa iyang apo nga babaye. Sa iyang mga pagpamugos ang magtiayon sa katapusan nagkabalug sa dihang ang ilang kinamagulangan nga anak nga lalaki, si John Jr., nag-edad pa lang og upat o lima ka tuig. Si John Jr. nakaila sa iyang apohan sa tuhod isip usa ka lig-on, kugihan nga

babaye, dili ang rason nga nakahikaw kaniya sa tanan nga asosasyon uban sa iyang amahan dul-an sa 50 ka tuig.

Ang pagkasalikway gikan sa pamilya nakaputol sa tanang mga relasyon. Tungod sa kakulang sa telepono o serbisyo sa

sulat, si John Sr. walay mahimo sa pagkontak sa iyang pamilya. Ang iyang pagpangita og trabaho mao usab ang nakapahilayo kaniya. Nagpuyo siya sa Mankessim gikan sa mga 1963 hangtud 1989, diin siya nagdumala og gamayng paint shop. Gikan didto mibalhin siya ngadto sa Ada, diin ang usa ka babaye kansang building iyang gipintalan mipaila kaniya sa ebanghelyo ni Jesukristo. Si Brother Ekow-Mensah Sr. nagpasakop sa Simbahan niadtong 1991.

Tungod kay si Brother Ekow-Mensah Jr. bata pa kaayo sa dihang nabungkag ang kaminyoon sa iyang mga ginikanan, siya wala kaayo magsayud mahitungod sa iyang kabilin. Usahay ang iyang inahan miingon nga siya “liwat kaayo” sa iyang amahan, apan diha ra kutob ang iyang kahibalo.

Pagkadako na niya ug naminyo, si John ug ang iyang asawa, si Deborah, nakahukom nga mangita og simbahan nga ilang apilan. Si John didto sa University of Ghana didto sa Accra sa dihang iyang nakita ang usa ka *Liahona* nga magasin diha sa estante. Gikuha niya kini ug nainteresado siya sa unsay nahisulat niini. Gitiman-an ni John ang nagmantala: Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Sa dihang si John miuli gikan sa eskwelahan ngadto sa iyang panimalay sa Sekondi, ang iyang asawa naghinam-hinam sa pagsulti kaniya sa usa ka simbahan nga iyang nahibaloan

gikan sa usa ka higala. Iyang gisultihan ang iyang bana nga ang ngalan mao Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Gisultihan siya ni John nga mao kini nga simbahan nga iyang nabasahan sa usa ka magasin didto sa unibersidad.

Si John ug si Deborah gitudloan sa ebanghelyo ug nabunyagan niadtong 1999. Usa ka dekada ang milabay sila nabugkos didto sa Accra Ghana Temple, ug ang tulo nga labing bata sa ilang lima ka anak nabugkos ngadto kanila.

Dayon diha sa templo niadtong Abril 2012, mga luha miagas sa dihang ang amahan ug anak nagkailhanay sa usag usa. Ang ilang kalipay midako sa ilang pagsabut nga sila tagsa-tagsa nga nagpamiyembro sa Simbahan ug miadto sa templo nianang matahum nga kabuntagon. ■

Ang mga tigsulat nagpuyo sa Utah, USA, ug nagserbisyo sa Ghana Accra Mission.

Amahan ug anak, nagkita diha sa templo human sa dul-an 50 ka tuig nga panagbulag.

ANG GAHUM SA HOME TEACHING

Ni Jeff B. Marler

Unsaon namo pag-home teach sa pamilya nga dili gani mi pasudlon sa balay?

Gi-assign ko nga mag-home teach uban ni Brother Erickson, tigulang nga miyembro diha sa ward kinsa matinud-anong home teacher. Iya ko nga gisugo nga mobuhat sa eskedyul, nga ok ra nako.

Usa sa among bisitahan nga pamilya, mao ang mga Wright (ang ngalan giusab), kinsa dili aktibo sa Simbahan. Sa dihang mitawag ko nila, si Brother Wright miingon, “Ayaw na ko tawagi pag-usab.”

Akong gisultian si Brother Erickson sa nahitabo. Pagkasunod bulan, sa dihang iya ko nga gihangyo nga tawagan usab ang mga Wright, ako siyang gipahinumduman nga dili gusto ni Brother Wright nga manawag mi niya. Apan miinsister si Brother Erickson nga tawagan ra gihapon, busa akong gibuhat. Sa dihang gitubag ni Brother Wright ang telepono, ako siyang gihangyo nga dili kini ibutang ug misulti niya nga ang akong kompanyon sa home teaching miinsister nga manawag ko. Mihangyo ko niya kon maka-home teach mi pinaagi sa pagtawag niya kada bulan. Siya miuyon.

Sukad niini, akong tawagan ang mga Wright kada bulan. Kada higayon nga motawag ko, si Brother Wright miingon, “Humana imong tawag.” Dayon iyang ibutang ang telepono. Ok ra ko kaayo niana, ug wala nay gihangyo pa si Brother Erickson.

Apan pipila ka bulan ang milabay, si Brother Erickson misugyot nga kami magpuasa para sa mga Wright.

Miuyon ko, busa usa ka Dominggo kami nag-ampo ug nagpuasa sa pagpangita og paagi aron makaduol ni Brother Wright. Pagkabuntag samtang miagi ko sa panimalay sa Wright padulong sa akong trabaho, migawas si Brother Wright. Nakakita ko og dulaan nga truck ubos sa usa sa mga ligid sa luyo sa iyang sakyanan, busa mihunong ko ug gitudlo kini. Iya ko nga gipasalamatan.

“Bitaw,” miingon ko, “Ako ang imong home teacher.”

Siya nagpasalamat usab nako sa akong pagpadulong sa trabaho.

Akong gitawagan si Brother Erickson aron sultian siya sa nahitabo. Iya ko nga gihangyo nga tawagan si Brother Wright aron makigsabut og home teaching sa sunod gabii, nga akong gibuhat. Si Brother Wright mahigalaon

ug maabi-abihon. Maayo ang among pagbisita sa pamilya ug nakigsabut og laing appointment. Mibiya ko sa ilang panimalay nga may dakong pagpamatuod sa pagpuasa ug pag-ampo ug sa kaimportante nga mahimong home teacher.

Sa ulahing bahin nianang semana among nahibaloan nga si Brother Wright mitugot sa full-time nga mga misyonaryo nga tudloan ang iyang 15 anyos nga anak nga babaye. Ang iyang anak nag-ampo sulod sa pipila ka bulan nga mohumok ang kasingkasing sa iyang amahan ug sa dili madugay motugot nga siya magpabunyang. Sa paglabay sa panahon ang pamilya misugod sa pagsimba, ug si Brother Wright sa katapusan miuyon nga magpabunyang ang iyang anak nga babaye. Gani, siya ang nagbunyang sa iyang anak.

Mapasalamaton ko nga si Brother Erickson nahiangay sa Espiritu. Ang iyang mga ideya niining kasinatian nakatabang nako nga makaangkon og mas dakong pagpamatuod sa gahum ug potensyal sa mapahinungurong home teaching. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Arizona, USA.

ANG BINTANA DIHA SA POOL

Ni Becky Heiner

Ang atong relasyon sa pamilya makatabang kanato nga makat-on, makasabut, ug makasunod sa ebanghelyo.

Ang among bakasyon hapit na mahuman. Samtang kami namahaw nianang buntaga, kami nagplano unsaon sa pagpahimulos sa among panahon diha sa hotel sa dili pa mo-drabay og lima ka oras sa pagpauli. Ang akong bana nakahukom sa pagdala sa among tulo ka gagmayng anak nga mga babaye alang sa katapusang paglingawlingaw diha sa pool. Ako mopahimulos sa treadmill sa workout room.

Ang treadmill nga akong gipili nagatubang sa usa ka bintana nga nagumbaw sa swimming pool. Sa wala madugay akong nakita ang usa ka pamilya, ang akong pamilya, nga nagpaingon sa pool. Ang mga toalya, mga sapatos, ug mga T-shirt gisalibay bisan asa sa dihang ang batang mga babaye mahinamon nga nag-andam sa pagambak ngadto sa tubig. Sa kasagaran ako magsunod nila, mamunit sa mga sinina ug mga sapatos ug, sa tinuod lang, medyo maglagot ko niini. Hinoon, nagtan-aw ako niini nga pamilya nga mora og wala koy apil, ingon og ang dakong bintana sa akong atubangan usa ka tilon sa sine. Samtang ang akong

mga tiil nagdagan sa treadmill, ako nagtan-aw.

Akong nakita kon unsa ka malipayon ang tanan, nangatawa ug nagdula, ug ako naghunahuna kabahin sa mga panahon nga ako nawad-an sa kadasig tungod sa gagmay nga mga argumento nga dili malikayan nga mahitabo sa usa ka pamilya, tungod sa naghigwaos nga pagbati nga, bisan pa sa akong labing maayo nga paningkamot, ako napakyas sa pagtudlo sa akong mga anak sa paghigugma sa usag usa. Apan samtang ako nagtan-aw, akong nakita ang mga tawo nga malipayon. Akong nadiskobrehan nga ako wala mapakyas sa pagtudlo kanila sa paghigugma sa usag usa; napakyas lang ako sa pagkakita nga sila makahimo.

Akong nabantayan ang usa sa mga babaye nga moambak gikan sa kilid sa pool balik-balik ngadto sa mga bukton sa iyang papa. Naghunahuna ko sa tanan nga dagkong pagambak nga iyang himoon sa iyang kinabuhi ug naglaum nga siya mosalig sa Langitnong Amahan sa pagsawo kaniya sa matag higayon. Ako nasayud nga sa matag ambak siya

nagkat-on sa pagsalig ug nga ang pagkahimong kabahin sa among pamilya usa ka luwas nga paagi sa pagkat-on niana nga pagsalig.

Laing anak nga babaye nagtinguha sa paghingpit sa usa ka kahanas sa paglangoy. Akong nakita kon sa unsang paagi ang awthag sa iyang pamilya nakapadayon sa iyang pagpaningkamot. Adunay panahon sa iyang kinabuhi nga siya magkinahanglan niana nga suporta atubangan sa mas lisud nga mga hagit.

Ug dayon nagtan-aw ko samtang ang among ikatulong anak nga babaye aksidenteng nabangga sa pool. Naglagot ug nasuko, mihaw-as siya sa tubig ug mipaingon sa usa ka lingkuranan. Diha-diha dayon nakabantay ang iyang pamilya nga nawala siya. Akong gitan-aw ang matag usa nga mahigugmaong nag-awthag kaniya nga moapil nila pag-usab. Miapil ra siya sa kadugayan, ug naghunahuna ko sa iyang kaugmaon, sa tanan nga mga panahon nga siya masakitan ug gusto nga moundang. Naglaum ako nga makita niya kanunay diha sa gugma sa iyang pamilya ang kalig-on sa paglahutay.

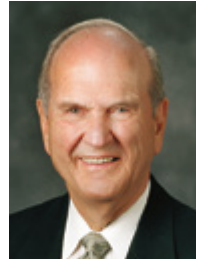
Sa kalit lang, ang pagkaamgo miigo kanako: ang atong mga pamilya mahimong yawe sa atong abilidad sa pagkat-on, pagsabut ug pagsunod sa ebanghelyo. Si Nephi misulat nga “pinaagi sa gagmay nga mga paagi ang Ginoo makapahinabo sa mahinungdanon nga mga butang” (1 Nephi 16:29). Mao usab kini sa mga pamilya. Oo, ang mga ginikanan nanlimbasug. Apan ang matag paningkamot sa pagtudlo ug pagbansay ug paghigugma, bisan unsa pa ka gamay, mahinungdanon.

Ang akong gamay nga sine hapit na mahuman. Samtang gipalong nako ang treadmill ug nagtan-aw sa akong pamilya nga mikuha sa ilang mga sinina, gibati nako ang bag-ong determinasyon sa pagpadayon, sa pagpadayon sa pagbuhat sa tanang gagmay nga mga butang nga usahay akong gikabalakan nga walay mahimo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

**Ni Elder
Russell M. Nelson**

Sa Korum sa
Napulog Duha
ka mga Apostoles

Mga Disipulo ug Pagdepensa sa Kaminyoon

Ang mga disipulo sa Ginoo mao ang tigdepensa sa tradisyonal nga kaminyoon. Dili kita motugot. Ang atong kaliwatan dili mao ang atong maghuhukom. Ang kalibutanong katilingban dili mao ang atong maghuhukom. Ang Dios mao ang atong maghuhukom!

Adunay talagsaon nga gahum sa lig-ong pakigparis. Ang tinuod nga paris mas daghang makab-ut kaysa maglihok nga mag-iya-iya. Uban sa tinuod nga paris, ang usa dugangan og usa sobra pa kaysa duha. Sama pananglit, si Dr. William J. Mayo ug iyang igsoon, si Dr. Charles H. Mayo, mitukod sa Mayo Clinic. Ang mga abogado ug ang uban pa moporma og importanting pakigparis. Ug sa kaminyoon, ang bana ug asawa moporma sa pinakaimportanting pakigparis sa tanan—mahangturong pamilya.

Ang lig-ong kalamboan sa bisan unsang paningkamot mag-agad sa pagtinabangay ug pakigsabot. Ang talagsaong mga lider ug paris nakapalambo og mga kahanas sa pagpakigbahin og mga ideya ug paningkamot ug sumbanan sa pag-uyon sa tanan. Ang talagsaong mga paris hingpit nga mag-unungay. Ilang pugngan ang ilang personal nga garbo agig baylo alang sa pagkahimong kabahin sa usa ka butang nga mas dako pa kaysa ilang kaugalingon. Ang talagsaong pakigparis mosalig sa usag usa sa pagpalambo sa ilang mga kinaiya.

Mga Magbalantay sa Hiyas

Karon ingon og akong panahon sa pagtambong sa mga haya. Nakasaksi ko og daghang pamilya nga nanamilit sa ilang gimahal ug kang kinsa sila nabugkos. Kanunay mobiya ko sa mga haya nga naghunahuna, “Unsay akong gusto nga ilang isulti kabahin nako sa akong haya?”

Dili kini sayo kaayo sa inyong kinabuhi nga mangutana sa samang pangutana. Unsay inyong gusto nga ilang isulti kabahin ninyo sa inyong haya?

Unta masulti nga kamo buotan nga bana ug amahan o buotan nga asawa ug inahan, nga kamo usa ka tawo nga may integridad, nga kamo mabination ug mapailubon, nga kamo mapainubsanon ug kugihan, ug nga kamo usa ka tawo nga may hiyas.

Ang pinakamaayong magbalantay sa tanang hiyas mao ang kaminyoon ug pamilya. Ilabi na gyud sa hiyas sa kaputli ug kamaunungon, kining duha gikinahanglan aron makamugna og makalahutay ug hingpit nga magantihong pakigparis sa kaminyoon ug relasyon sa pamilya.

Ang lalaki ug babaye gimugna para sa unsay ilang mabuhay ug mamahimo—nga silang duha. Kinahanglan og lalaki ug babaye aron makabaton og anak dinhi sa kalibutan. Ang mga inahan ug amahan dili mahimong magkabalani. Ang mga lalaki ug babaye managlahi ug mohingpit sa usag usa. Ang mga bata angayan nga magtubo uban sa usa ka inahan ug usa ka amahan.¹

Kamo makasugat og nagkadaghang debate sa kahulugan sa kaminyoon. Daghang sa inyong mga silingan, kauban sa trabaho, ug higala wala makadungog sa nahan-ay ug dinasig nga mga kamatuoran kabahin sa kaimportante sa kaminyoon sama sa gipasabut Mismo sa Dios. Kamo adunay daghang oportunidad sa paglig-on sa pagpasabut sa habig sa Ginoo kabahin nianang argumento pinaagi sa kaanindot sa inyong ehemplo, isip indibidwal ug isip pamilya.

Si Apostol Pablo nanagna sa atong kahimtang sa dihang siya miingon:

“Sa kaulahiang mga adlaw managpangabut ang mga panahon nga malisud.

“Kay ang mga tawo unya magamahigugmaon man sa ilang kaugalingon, mga hinapi, tigpagawal, hambugiro,

tampalasan, masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon,

“Walay pagbati sa paghigugma, dili malukmay, tigbutang-butang, . . . dili mahigugmaon sa maayo,

“ . . . nga nagahigugma sa kalipayan inay sa Dios.”

Dayon iyang gitapos: “Likayi kining maong mga tawhana” (2 Timoteo 3:1–5).

Human sa iyang talagsaong panagna sa atong panahon, si Pablo midugang niining pasidaan: “Sa pagkatinuod, pagalutuson gayud hinoon ang tanan nga nagatinguha sa diosnon nga pagkinabuhi diha kang Kristo Jesus” (2 Timoteo 3:12).

Pamalandungi kana! Kini nagpasabut nga niining malisud nga panahon, ang kinabuhi dili hayahay para sa mga tinuod nga mga disipulo ni Ginoong Jesukristo. Apan anaa

kanato ang Iyang pagtugot.

Siya mihatag nato niining pasalig: “Ug bulahan silang tanan kinsa gigukod alang sa kaayohan sa akong ngalan, kay ila ang gingharian sa langit” (3 Nephi 12:10).

Buot ipasabut, isip mga disipulo, kitang tanan pagasulayan. Bisan kanus-a, kita adunay pribelihiyo sa pagpili tali sa husto ug sayop. Kini dugay na kaayong gubat nga gisugdan sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Ug kana nga gubat nga nagkagrabe kada adlaw. Ang inyong indibidwal

nga kalig-on sa kinaiya gikinahanglan gyud kaayo karon.

Walay Part-Time nga mga Disipulo

Dili na panahon nga kamo mahimong hilom ug hayahay nga Kristiyano. Ang inyong relihiyon dili lang kabahin sa pagsimba ma-Dominggo. Kini kabahin sa pagpakita isip tinuod nga disipulo gikan sa Dominggo sa buntag hangtud Sabado sa gabii—24/7! Wala gayud kanang part-time nga disipulo sa Ginoong Jesukristo.

Si Jesus nagdapat sa tanan kinsa gusto nga mahimo Ni- yang mga disipulo nga dalhon ang iyang krus ug mosunod Kaniya (tan-awa sa Mateo 16:24; Marcos 8:34; D&P 56:2; 112:14). Andam na ba kamo nga moapil sa pundok? O inyo ba nga ikaulaw ang ebanghelyo? Inyo ba nga ikaulaw ang inyong Ginoo ug Iyang plano? (tan-awa sa Mormon 8:38). Mosunod ba kamo sa mga ideya sa uban kinsa nag-agni kaninyo nga mouyon sa sikat nga mga pilosopiya karon?

Dili! Ang mga batan-on sa Zion dili mapakyas! Nagtuo ko nga kamo magmaisugon ug mosangyaw sa kamatuoran sa Dios nga may kaklaro ug kamabination, bisan kon ang Iyang kamatuoran dili sikat! Gihan-ay ni Pablo ang sundanan sa dihang siya mideklarar, “Wala ko igakaulaw ang Maayong Balita: kay kini mao ang gahum sa Dios alang sa kaluwasan sa matag usa nga nagatuo” (Mga Taga-Roma 1:16; tan-awa usab sa 2 Timoteo 1:8).

Ang mga disipulo sa Ginoo mao ang tig-dependensa sa tradisyonal nga kaminyoon. Dili kita motugot. Ang atong kaliwatan dili mao ang atong maghuhukom. Ang kalibutanong katilingban dili mao ang atong maghuhukom. Ang Dios mao ang atong maghuhukom! Para kanato, ang Adlaw sa Paghukom mahitabo sumala sa pamaagi ug panahon sa Dios (tan-awa sa Mga Taga-Roma 2:5; Alma 33:22; Ether 11:20; D&P 88:104; 133:38).

Ang kaugmaon sa kaminyoon ug sa daghang kinabuhi sa tawo madeterminar sa inyong kaandam nga mopakigbahin sa balaang pagsaksi sa Ginoo ug magkinabuhi sumala sa Iyang ebanghelyo. Dakong proteksyon maanaa kanato kon kita magpaunlod diha sa katubigan

sa bunyag ug mismo atong dalhon ang ngalan ni Jesukristo. Mipasabut si Haring Benjamin: “Ug karon, tungod sa pakigsaad diin kamo nakahimo kamo pagatawgon nga mga anak ni Kristo, iyang anak nga mga lalaki, ug iyang anak nga mga babaye; kay tan-awa, niining adlaw siya sa espirituhanon nga paagi nanganak kaninyo; kay kamo nag-ingon nga ang inyong mga kasingkasing nausab pinaagi sa hugot nga pagtuo diha sa iyang ngalan; busa, kamo natawo kaniya ug nahimo nga anak nga mga lalaki ug iyang anak nga mga babaye” (Mosiah 5:7; tan-awa usab sa bersikulo 8).

Nakadayeg ko sa pahayag ni Sister Sheri Dew, kanhi sakop sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society, sa bag-ohay nga Brigham Young University Women’s Conference. Siya miingon: “Ang pinakama-hinungdanong baruganan aron mahimong disipulo mao ang *pagbuhat* sa unsay atong gisaad kada higayon nga kita moambit sa sakrament—nga ‘kanunay mohinumdom’ sa Ginoo. Kini nagpasabut sa paghinumdom Kaniya kon kita mopilli unsang klase nga media nga andam kitang ipabantang ang atong espiritu. Kini nagpasabut sa paghinumdom

Usa sa labing mahagiton [demanding] nga mga oportunidad sa atong panahon mao ang pagbarug sa kamatuoran kabahin sa sagradong kinaiyahan sa kaminyoon.

Bug-at ang palas-anon sa pagka-disipulo. Isip mga disipulo sa Ginoo, kamo mobarug isip tigdependa sa kaminyoon.

Kaniya kon giunsa nato paggahin ang atong panahon ug kon kita mopili tali sa butang nga makapasikat o ang Pulong sa Dios. Kini nagpasabut sa paghinumdom Kaniya sa panahon sa panagsumpaki o sa grabe nga tintasyon. Kini nagpasabut sa paghinumdom Kaniya kon ang mga kritiko moataki sa Iyang Simbahan ug magbiay-biay sa kamatuoran. Kini nagpasabut sa paghinumdom nga atong gidala ang Iyang ngalan ngari kanato.”²

Ang mensahe ni Sister Dew nahuyon sa mensahe ni Presidente Howard W. Hunter (1907–95), kinsa miingon: “Kon ang atong kinabuhi ug pagtuo nakasentro kang Jesukristo ug sa Iyang gipahiuli nga ebanghelyo, wala gayuy masayop. . . . Kon ang atong kinabuhi wala masentro sa Manluluwas ug sa Iyang mga pagtulun-an, walay kalampuhan nga permanente gyud nga husto.”³

Pagsangyaw sa Kabubut-on sa Dios

Bisan asa kita moadto, kamo ug ako isip mga disipulo sa Ginoo nagdala og sagra-dong responsibilidad sa pagsangyaw sa kabubut-on sa Dios sa tanang katawhan. Ug sa usa sa labing mahagiton [demanding] nga

mga oportunidad sa atong panahon mao ang pagbarug sa kamatuoran kabahin sa sagra-dong kinaiyahan sa kaminyoon.

Ang atong mensahe gideterminar sa balaa-nong doktrina, opisyal nga gidawat sa Biblia: “Sa sinugdanan gibuhat sa Dios ang mga langit ug yuta” (Genesis 1:1).

“Ug gibuhat sa Dios ang tawo sa iyang kaulingong dagway, sa dagway sa Dios gibuhat niya sila; lalaki ug babaye iyang gibuhat sila” (Genesis 1:27).

“Gipanalanginan sila sa Dios, ug . . . miingon ang Dios kanila, Sumanay, ug dumaghan kamo, ug pun-on ninyo ang yuta” (Genesis 1:28).

“Tungod niini ang lalaki magabiya sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug moipon siya sa iyang asawa: ug sila mahimong usa ka unod” (Genesis 2:24).

“Ug gihinganlan [ni Adan] ang ngalan sa iyang asawa si Eva; tungod kay siya mao ang inahan sa ngatanan nga adunay kinabuhi” (Genesis 3:20; tan-awa usab sa Moises 4:26).

Ang Dios mao ang Amahan sa tanang lalaki ug babaye. Sila Iyang mga anak. Siya

ang mi-orden sa kaminyoon nga mao ang panaghiusa sa lalaki ug babaye. Ang kaminyoon wala gimugna sa tawhanong mga maghuhukom o magbabalaod. Kini wala gimugna sa mga grupo sa tigsiksik o sa pagbutar o sa kanunayng gikutlo nga mga blogger o mga pundit [mga kritiko sa hilisgutan]. Kini wala gimugna sa mga grupo sa tawo nga nagpaluyo sa mga politiko. Ang kaminyoon gimugna sa Dios!

Ang Napulo ka Sugo nagdumili sa pagpanapaw ug pagmaibugon (tan-awa sa Exodo 20:14, 17; Deuteronomio 5:18, 21).

Sa wala madugay kining karaang kasugoan gihatag ngadto sa mga tawo panahon sa Bag-ong Tugon (tan-awa sa Mateo 5:27–28; 19:18; Mga Taga-Roma 13:9) ug panahon sa Basahon ni Mormon (tan-awa sa Mosiah 13:22, 24; 3 Nephi 12:27). Sa modernong pagpa-dayag ang Ginoo mimatuod, “Higugmaa ang inyong asawa sa inyong tibuok nga kasingkasing, ug unong ngadto kaniya ug wala nay lain” (D&P 42:22).

Ang tinuod nga kasuod sa pagbati, sumala sa giplano sa atong Tiglalang, masinati lang sulod sa sagradong panaghiusa sa bana ug asawa tungod kay kini mapalambo pinaagi sa kamatuoran ug mahimong halangdon pinaagi sa pagtuman sa mga pakigsaad sa bana ug asawa ngadto sa usag usa ug ngadto sa Dios. Importante nga masabtan nga ang hingpit nga pagkamaunungon niadtong mga pakigsaad nagdumili sa pornograpiya, kahigal, o abuso sa bisan unsa nga matang.

Ang pagpamugos [pressure] sa sosyal ug politika nga usabon ang mga balaod sa kaminyoon miresulta sa mga binuhatan nga kontraryo sa kabubut-on sa Ginoo kabahin sa mahangturonng kinaiyahan ug mga katuyoan sa kaminyoon. Ang tawo dili yanong makahimong moral sa usa ka butang nga gideklarar sa Dios nga dili moral. Ang sala, bisan kon himoong legal sa tawo, sala gihapon sa mga mata sa Dios.

Mga kaigsoonan, nagsuporta sa dili mausab nga kamatuoran, ipahayag ang inyong gugma sa Dios! Ipahayag ang inyong gugma sa tanang katawhan, “nga walay malisya, uban sa gugmang putli para sa tanan.”⁴ Sila isip mga anak sa Dios atong mga kaigsoonan. Atong gihatagan og bili ang ilang mga katungod ug pagbati. Apan dili mahimo nga atong

tugutan ang mga paningkamot nga usabon ang balaang doktrina. Dili tawo ang makausab niini.

Ang Gugma Nagpasabut nga Magmasulundon

Ang Dios nahigugma sa Iyang mga anak. Ug kon sila nahigugma Kaniya, ila kining ipakita pinaagi sa pagsunod sa Iyang mga sugo (tan-awa sa Juan 14:15, 21; 1 Juan 5:2; D&P 46:9; 124:87), lakip nga mahimong putli sa dili pa magminyo ug hingpit nga pagkamaunungon diha sa kaminyoon. Ang kasulatan nagpasidaan nga ang batasan nga sukwhahi sa mga sugo sa Ginoo dili lang makahikaw sa magtiayon sa balaang gitugutan nga kasuod sa pagbati apan makadala usab sa striktong paghukom sa Dios (tan-awa sa Levitico 26:15–20; Salmo 89:31–32; Mateo 5:19).

Ang pinakahalangdong tinguha sa kasingkasing sa tawo mao nga ang kaminyoon molahutay lapas pa sa kamatayon. Ang hingpit nga pagkamaunungon ngadto sa mga pakigsaad nga gihimo diha sa balaang mga templo makapahimo sa bana ug asawa nga mabugkos hangtud sa kahangturan (tan-awa sa D&P 132:7, 19).

Bug-at ang palas-anon sa pagkadisipulo. Isip mga disipulo sa Ginoo, kamo mobarug isip tigdependa sa kaminyoon.

Ug samtang nagmatinuoron ug nagmatinud-anon kamo, dili lang Siya motabang ug moprotektar kaninyo (tan-awa sa D&P 84:88), Siya usab mopanalangin sa inyong mga pamilya (tan-awa sa Isaias 49:25; D&P 98:37).

Kamo ang tigdawat sa kaayohan sa mahangturonng Pag-ula sa Ginoo. Tungod Kaniya, kamo sa katapusan pagagantihan og pagka-imortal. Ug tungod Kaniya, inyong matagamtam ang panalangin sa kinabuhing dayon uban Kaniya ug sa inyong mga pamilya. ■

Gikan sa pakigpulong sa gradwasyon sa BYU, “Disciples of Christ—Defenders of Marriage,” nga gihatag niadtong Agosto 24, 2014. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. Sheri L. Dew, “Sweet above All That Is Sweet” (Brigham Young University Women’s Conference address, Mayo 1, 2014), 7, ce.byu.edu/cw/womensconference/transcripts.php.
3. Howard W. Hunter, “Fear Not, Little Flock” (debosyon sa Brigham Young University, Mar. 14, 1989), 2, speeches.byu.edu.
4. Abraham Lincoln, “Second Inaugural Address,” Mar. 4, 1865.

ANG PERMANENTE NGA MGA Sumbanan SA LANGITNONG AMAHAN

Ni Elder
Allan F. Packer
Sa Seventy

Ang mga sumbanan [standard] sa Dios permanente, ug walay usa nga makausab niini. Ang mga indibidwal kinsa naghunahuna nga makausab sila masurprisa pag-ayo sa Katapusang Paghukom.

Ang akong unang trabaho pagkahuman sa kolehiyo mao ang pagtrabaho sa usa ka dakong kompaniya nga tighimo og eroplano. Samtang didto, akong nakat-unan nga sa paghimo sa eroplano nga luwas, ang kompaniya adunay mga espisipikasyon alang sa matag pisa. Ang mga pisa kinahanglang makapasas sa tanang mga sumbanan, lakip sa porma, gidak-on, materyal, ug mga tolerance.

Kon ang usa ka pisa makapasas sa mga sumbanan, ibutang kini sa imbentaryo sa paghimo og eroplano. Kon kini wala makapasas sa mga sumbanan, ang pisa dili dawaton ug iuli ngadto sa supplier. Ang mga supplier sa pisa mabinantayon sa pagsabut ug pagtuman sa tanan nga mga kinahanglanon, lakip ang mga tolerance.

Andam ba kamong mosakay sa eroplano nga gihimo sa dili maayong mga pisa? Siyempre dili! Gusto ninyo ang mga pisa molabaw pa sa mga sumbanan. Pipila ka mga tawo, hinoon, ingon og andam sa paghangup sa dili maayong kinaiya sa ilang kinabuhi. Apan pinaagi lamang sa pagkahibalo, pagsabut, ug pagsunod sa doktrina ni Kristo nga kamo makabaton sa kinaiya nga gikinahanglan aron mokwalipay sa kahimayaan.

Ang *Tolerance* mao ang pulong nga nadungog kanunay sa katilingban karon, kasagaran sa kinatibuk-ang kahulugan sa pagtugot o pagdawat sa mga kultura o kinaiya sa ubang mga tawo. Usahay gigamit kini sa mga tawo nga gusto nga dawaton ang pagbuhay og usa ka butang nga wala maghunahuna sa mga epekto niini sa katilingban o sa uban. Ang akong tuyo dili ang pag-istorya sa kahulugan apan sa pagtukod sa *engineering* nga kahulugan sa pulong ug ang kagamitan niini ngari nato.

Ang *tolerance* gigamit sa pagpasabut sa madawat nga kalahian gikan sa gihimo nga standard. Sa usa ka hinimo nga pisa, ang tolerance mahimong gitakda nga lima ka pulgada ang gitag-on (13 cm), sobra o kulang og ika-usa ka libo sa pulgada (0.0025 cm). Laing pisa mahimong ingnon nga himoon sa usa ka materyal nga 99.9 porsiyento ang kalunsay, sama sa bareta nga bulawan. Ang Ginoo migahin og mga pagtugot aron pagtabang kanato nga mokwalipay sa kahimayaan.

Mga Sumbanan ug Paghukom

Ang mga sumbanan sa kaluwasan gitawag og mga sugo, nga gihatag sa atong Amahan sa Langit. Kini nga mga sumbanan magamit sa tanang bahin sa atong mga kinabuhi ug sa tanang panahon. Dili kini hinagpat nga gamiton sa piho nga higayon o sa piho nga sitwasyon. Ang mga sugo nga nagpakita og kamainantuson gikinahanglan aron mokwalipay sa kahimayaan.

Adunay usa ka paghukom nga, sa pagsabut, sama sa proseso sa pagpasas alang sa usa ka pisa sa eroplano. Sama nga adunay mga pag-testing aron mapasas alang sa mga pisa sa eroplano, ang atong Amahan sa Langit adunay paghukom sa pagtino kon kita nakapasas ba. Alang sa atong kaayohan nga masayud ug makatagbaw sa mga sumbanan subay sa tolerance nga gitakda sa Ginoo.

Kamo makahinumdom nga ang napulo ka dalagang birhen sa sambingay sa Manluluwas gidapit sa kumbira sa kasal. Sa dihang miabut ang pamanhunon, lima dunay lana ug nakahimo sa pagsulod. Ang laing lima ulahing miabut ug dili makasulod. (Tan-awa sa Mateo 25:1–13.)

Kabahin niini nga samingay, si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: “Ang mensahe niini nga samingay makahadlok. Ang napulo ka dalagang birhen klaro nga nagrepresentar sa mga miyembro sa Simbahan ni Kristo, kay ang tanan gidapit sa kumbira sa kasal ug ang tanan nasayud kon unsa ang gikinahanglan aron makasulod sa dihang miabut ang pamanhunon. Apan katunga lamang ang andam na sa dihang siya miabut.”¹

Ang unang lima ka mga birhen nakatuman sa mga sumbanan, ug busa kinahanglan usab kita.

Ang Dios milalang nato sa kaugalingon Niyang panagway. Ang plano alang kanato dinhi sa yuta mao ang pag-angkon og lawas, kasinatian, makadawat sa mga ordinansa, ug molahutay hangtud sa katapusan. Ang mga sumbanan giestablisar ug ang mga limitasyon gitakda aron kita kinahanglang magpuyo aron mokwalipay alang sa kahimayaan. Ang Dios misaad nga kita mahimaya, apan Siya usab miingon, “Ako, ang Ginoo, mapugos sa pagtuman kon kamo mobuhat sa unsa nga Ako misulti; apan kon kamo dili mobuhat sa unsa nga Ako misulti, kamo dili makaangkon og saad” (D&P 82:10).

Mga Sumbanan ug Kabubut-on

Sa plano sa Dios sa kaluwasan, kita gihulma, giporma, ug gihashasan aron mahimong sama Kaniya. Kini usa ka butang nga ang matag usa kanato makasinati sa indibidwal nga paagi.

“Kay tan-awa, mao kini ang akong buhat ug ang akong himaya—ang pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo” (Moises 1:39).

Ang Dios miestablisar unsay angay natong buhaton ug sa mga sumbanan nga kinahanglan gayud atong sundon. Ang talagsaong butang mao nga Iyang gihatag kanato ang moral nga kabubut-on sa paghukom kon modawat o mosunod ba sa mga sumbanan. Hinoon, adunay mga sangputanan sa atong mga desisyon. Siya mihatag kanato sa kabubut-on, apan wala Siya mohatag kanato sa awtoridad sa pag-usab sa mga sumbanan o sa mga sangputanan sa atong mga desisyon.

Tungod kay adunay mga sumbanan ug tungod kay kita adunay kabubut-on sa pagpili, adunay Katapusan nga Paghukom, diin nga panahon ang matag usa kanato ribyuhon aron makita kon kita nakatuman ba sa mga sumbanan—sa laing pagkasulti, aron makita kon kita nagpuyo subay sa mga sumbanan ug tolerance nga gihatag sa Dios. Ang Iyang paghukom dili na mausab.

Ang doktrina sa paghinulsol nagtugot kanato sa pagkoriahir o pag-ayo sa mga depekto, apan mas maayo nga motutok sa pagsunod sa mga sumbanan sa Dios kay sa pagplano sa paggamit sa baruganan sa paghinulsol sa dili

pa ang Paghukom sa Dios. Nakakat-on ko niini nga leksyon sa dihang bata pa ko.

Isip tin-edyer gigahin nako ang akong summer sa pagtrabaho sa ranso sa akong lolo sa Wyoming, USA. Ranso kadto sa mga karnero ug mga baka nga sobra sa 2,000 ka mga acre (810 ektarya), dugang pa sa agrikultura nga yuta. Ang operasyon sa ranso nagkinahanglan og daghang mga ekipo. Tungod kay ang labing duol nga sentro sa pagpaayo layo kaayo, ang akong lolo mitudlo kanamo sa pagminterar sa ekipo ug susihon ang tanan sa dili pa kami mobiya sa ranso. Kon dunay maguba, sa kasagaran mga milya kini gikan sa balay sa ranso, ug kana nagpasabut nga layo ang laktan.

Wala magdugay akong nakat-unan ang balaod sa mga sangputanan. Mas maayo nga malikayan ang problema kay sa molakaw og layo. Pareha ra usab sa mga sugo sa atong Langitnong Amahan. Makaila Siya sa kalainan tali sa usa ka tawo kinsa tinud-anay nga naningkamot nga mahimong sama Kaniya ug sa indibidwal kinsa mosulay sa paglapas sa gitakda nga limit apan naningkamot nga magpabilin sa madawat ra nga mga limit.

Mga Sumbanan ug mga Oposisyon

Adunay mga tawo sa kalibutan karon kinsa naningkamot nga wagtangon o usbon ang mga sumbanan nga giestablisar sa Dios. Dili kini bag-o nga panghitabo.

“Alaot ngadto kanila nga nagtawag sa pagkadautan nga matarung, ug ang pagkamatarung daotan, nga nagbutang og kangitngit alang sa kahayag, ug kahayag alang sa kangitngit, nga nagbutang og pait alang sa tam-is, ug tam-is alang sa pait!” (2 Nephi 15:20)

Kinahanglang dili kita malingla o maminaw niadtong kinsa mosulay sa pagdani kanato nga ang mga sumbanan sa Dios nausab. Wala silay katungod sa pag-usab sa mga sumbanan. Ang nagdisenyo lamang, ang Langitnong Amahan, ang maka-usab sa mga espisipikasyon.

Kitang tanan dali rang makaila kon unsa ka kataw-anan sa usa ka supplier sa mga pisa sa eroplano nga maminaw sa ubang mga indibidwal nga walay kahibalo nga moagni og kausaban sa mga espisipikasyon o tolerance sa usa ka pisa. Walay usa nato gustong mosakay sa eroplano nga gihimo sa ingon niana nga pisa.

Sa samang paagi, walay usa nga mopasangil sa tighimo sa eroplano nga wala maghunahuna o dili matugtanon kon dili kini modawat sa maong mga pisa. Ang tighimo dili motugot nga pugson o hadlukon aron sa pagdawat sa mga pisa nga wala makapasar. Ang pagbuhat sa ingon makahatag og peligro sa negosyo niini ug sa mga kinabuhi sa mga pasahero nga mosakay sa eroplano.

Mao usab kini sa mga balaod ug mga sugo sa Dios. Ang iyang mga sumbanan dili mausab, ug walay makapausab

Kita dili mosakay sa eroplano nga gihimo sa dili maayong mga pisa. Ni kinahanglan kita modawat o magpraktis sa dili maayong kinaiya. Pinaagi lamang sa pagkahibalo, pagsabut, ug pagsunod sa doktrina ni Kristo nga kita mokwalipay sa kahimayaan.

niini. Ang mga indibidwal kinsa naghunahuna nga makausab sila masurprisa pag-ayo sa Katapusang Paghukom.

Pagsunod sa mga Sumbanan

Ang atong Langitnong Amahan mao ang nagdesinyo sa plano sa kaluwasan. Gibutang niya ang tanan nga atong gikinahanglan aron mahimong takus sa pagbalik ngadto sa Iyang presensya. Ang mga sumbanaan gipahimutang, nahibaloan, ug sayon natong magamit.

Ang Manluluwas nagsulti kanato nga kitang tanan mahahimo sa pagsunod sa mga sumbanaan. Ang Pulong sa Kaalam mao ang ebidensya niini, nagpasabut nga “gihatag alang sa usa ka baruganan uban sa saad, gipahiangay ngadto sa kasarang sa maluya ug sa labing maluyahon sa *tanan* nga mga santos o matawag nga mga santos” (D&P 89:3; empasis gidugang).

Ang Manluluwas nagtudlo usab nga kita “dili mahimo nga matintal labaw niana diin [kita] mahimo nga moantus” (D&P 64:20), apan kita kinahanglang “magbantay ug magampo sa kanunay” (Alma 13:28).

Kamo adunay gahum: “Kay ang gahum anaa [kaninyo], diin [kamo] mga tinugyanan ngadto sa [inyong] kaugalingon. Ug tungod kay ang mga tawo nagbuhat sa maayo sila dili mawad-an sa ilang ganti” (D&P 58:28).

Kamo mahimong makasunod sa mga sumbanaan. Kamo adunay kapasidad nga mahimong sarang alang sa kahimayaan.

Giya gikan sa Espiritu Santo

Mahibaloan nato ang mga sumbanaan pinaagi sa pag-simba ug pinaagi sa pagtuon ug pagsunod sa mga doktrina nga anaa sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa moder-nong mga propeta.

Ang labing mahinungdanon nga tinubdan sa giya mao ang pag-aghat nga nagagikan sa Espiritu Santo, kinsa motudlo kanato sa tanang mga butang nga angay natong buhaton (tan-awa sa 2 Nephi 32:2–3). Uban sa tabang sa Espiritu Santo ug sa Kahayag ni Kristo (tan-awa sa Moroni 7:16–18), kita masayud sa eksakto ug sayop. Kita magiyahan sa tibuok natong kinabuhi. Atong mabati sa atong mga kasingkasing ug mga hunahuna mosulod sa atong pangisip nga makahatag og kahupayan ug giya. Kini tinuod bisan sa mga bata.

Ang Dios misaad nga Siya motabang kanato samtang kita naningkamot sa pagsunod sa Iyang mga sumbanaan. Kita dili mosakay sa eroplano nga gihimo sa dili maayong mga pisa. Ni kinahanglan kita modawat o magpraktis sa dili maayong kinaiya. Pinaagi lamang sa pagkahibalo, pagsabut, ug pagsunod sa doktrina ni Kristo nga kita mokwalipay sa kahimayaan. ■

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, “Standards and Tolerance,” gihatag didto sa Brigham Young University–Idaho niadtong Nobyembre 13, 2012. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang byui.edu.

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi,” *Liahona*, Mayo 2004, 8.

**Ni Elder
Bruce C. Hafen**

Miserbisyo isip
sakop sa Seventy
gikan 1996
hangtud 2010

ANG Pamahayag SA Pamilya: MOPAIBABAW SA KALIBUG SA KULTURA

Kini ang una sa duha ka artikulo ni Elder Hafen nga mitabang sa pagsaulog sa ika-20 nga anibersaryo sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.” Ang ikaduha nga artikulo imantala sa Septyembre 2015 nga isyu sa Liahona.

“**U**nsa ang imong pinakadako nga kabalaka?” usa ka newspaper reporter nangutana ni Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) niadtong Hunyo 1995, sa hapit na siya mag-85 anyos. Siya mitubag: “Nabalaka ko sa kinabuhi sa pamilya diha sa Simbahan. Kami adunay maayong mga tawo, apan kami usab may daghang pamilya nga nagkatibulaag. . . . *Sa akong hunahuna [kini] ang akong pinakaseryuso nga kabalaka.*”¹

Paglabay sa tulo ka bulan gibasa ni Presidente Hinckley sa publiko “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.”²

Dili sulagma nga kining solemneng pamahayag tuk-mang gipagawas sa dihang ang propeta sa Ginoo mibati, nga sa tanan niyang gikabalak-an, ang dili lig-on nga kinabuhi sa pamilya *diha sa Simbahan* mao ang iyang pinakadakong kabalaka. Sa wala madugay iyang gidugang nga ang pinakadakong hagit nga atubangon sa Amerika ug sa tibuok kalibutan “mao ang problema sa pamilya, nahitabo tungod sa wala matarung og giya nga mga ginikanan ug nagresulta sa wala matarung og giya nga mga anak.”³

Ang pamahayag dili lang koleksyon sa mga kinutlo nga para sa pamilya. Kini seryuso nga propetikanhong pasidaan kabahin sa dakong problema nga moabut sa tibuok kalibutan. Ug karon, 20 ka tuig ang milabay, nagkagrabe ang problema, nga nagpakita kon unsa ka propetikanhon kining 1995 nga pasidaan.

Sa dili pa nato hisgutan ang kahulugan niini para kanato, atong ikonsiderar kon sa unsang paagi nahimong ingon niini karon ang modernong kultura.

Istorya sa Gugma nga Para sa Tanan

Ang pinakakaraan, pinakagilauman nga linya sa istorya sa katawhan adunay pamilyar nga dagan sa istorya [plot]: nahimamat sa lalaki ang babaye, sila nagkahigug-maay, nagminyo, nanganak, ug—sila naglaum—magma-lipayon hangtud sa hangtud. Kana nga istorya sa gugma nga para sa tanan mahinungdanon kaayo sa dakong plano sa kalipay nga kini nagsugod nila ni Adan ug Eva, ug kadaghanan sa mga miyembro sa Simbahan, kini naggiya gihapon sa atong kinabuhi sama sa North Star.

Ang permanenteng mga pasalig sa kaminyoon ug pagkaginikanan sama sa duha ka pinakaimportanting hilo nga gitahi sa desinyo sa atong social tapestry.

Ang kalipay sa gugma sa tawo ug pagkasakop sa pamilya naghatag kanato og paglaum, katuyoan, ug tinguha nga magkinabuhi nga mas maayo. Kini makapahimo kanato nga mangandoy sa adlaw nga kita magkinuptanay uban sa atong gimahal ug mag-ubang mosulod ngadto sa presensya sa Ginoo. Didto atong gaxson ang atong mga minahal ug ikauban sila sa kanunay, “dili na [kita] magagula niini” (Pinadayag 3:12).

Sa daghang katuigan ang katilingban misuporta niining natural nga tinguha nga masakop. Siyempre, ang mga pamilya adunay mga problema, apan kadaghanan sa mga tawo nagtuo gihapon nga ang “pagpahigot” diha sa kaminyoon nakamugna og permanenteng unit sa pamilya. Ug kining mga higot naglig-on sa pundasyon sa katilingban, uban sa “mga kasingkasing nabugkos diha sa pagkahiusa ug diha sa gugma” (Mosiah 18:21).

Hinoon, sa henerasyon karon, ang pundasyon nagkaanam og kahuyang samtang kita nakasinati niining gitawag sa mga tagsulat og “ang pagkahugno sa kaminyoon.”⁴ Daghang tawo nga mga dili miyembro sa Simbahan wala na maglantaw sa kaminyoon nga usa ka tinubdan sa taas og termino nga mga pasalig. Hinoon, ilang gilantaw karon ang kaminyoon ug gani ang pagpanganak nga temporaryong personal nga kapilian. Apan ang permanenteng mga pasalig sa kaminyoon ug pagkaginikanan sama sa duha ka pinakaimportanting hilo nga gitahi sa desinyo sa atong social tapestry. Kon kining mga hilo mabadbad, ang tapestry

magusbat ug atong malimtan ang dagan sa istorya sa gugma nga para sa tanan.

Ako mismo nakakita niining pagkagusbat gikan sa akong kaugalingon nga panglantaw isip amahan, miyembro sa Simbahan, ug magtutudlo og family law. Sugod sa mga 1960, ang civil rights movement miresulta sa bag-ong legal nga mga teyoriya kabahin sa pagkapatas, mga katungod sa indibidwal, ug kagawasan. Kining mga ideya nakatabang sa Estados Unidos sa pagsugod og buntog sa makaulaw nga kasaysayan sa racial discrimination. Kini nakatabang usab sa nasud nga maminosan ang discrimination batok sa mga babaye. Kining mga proteksyon batok sa discrimination kabahin sa *indibidwal nga interes* sa mga lumulupyo.

Pipila sa matang sa legal nga klasipikasyon, hinoon, makaayo. Sama pananglit, ang balaod “nag-discriminate” *pabor* sa mga bata basi sa ilang edad—sila dili makabutar, makadrayb og sakyanan, o makapirma og kontrata. Ug sila makadawat og libreng edukasyon sa mga katuigan. Kining mga balaod nagprotekta sa mga bata ug katilingban gumikan sa mga sangputanan sa kakulang sa kapasidad sa mga bata samtang nag-andam usab kanila nga mahimong responsable nga mga hamtong.

Ang mga balaod naghatag usab og pribelihiyo sa mga relasyon basi sa kaminyoon ug panaghigalaay—dili sa pag-discriminate batok sa wala maminyo ug dili paryente apan sa pag-awhag sa biological nga mga ginikanan nga mag-minyo ug magmatuto og lig-ong mga bata nga ila mismo, kinsa importante para sa lig-on nga nagpadayong katilingban. Kining mga balaod nagpahayag sa *sosyal nga interes* sa katilingban para sa mga bata ug sa kaugalingon niining kalig-on ug pagpadayon sa umaabut.

Sa kasaysayan, ang mga balaod nagbalanse sa sosyal nga interes ug indibidwal nga interes tungod kining duha adunay importante nga tahas sa himsog nga katilingban. Apan, sa mga 1960 ug 1970, ang korte sa U.S. mi-interpret sa mga family law nga naghatag og prayoridad sa indibidwal nga interes kay sa sosyal nga interes, nga nakawala sa balanse sa legal ug sosyal nga sistema. Kining kausaban usa lang kabahin sa kausaban sa American family law—ang pinakadakong kausaban sa kultura sa kinaiya kabahin sa kaminyoon ug kinabuhi sa pamilya sa 500 ka tuig. Akong ihulagway kining kausaban gamit ang pipila ka ehemplo sa balaod sa U.S., bisan tuod ang mga balaod sa kadaghanang naglambo nga nasud adunay susama nga dagan [trend].

Kausaban sa Kultura

Sa pag-summarize, ang mga tigpasiugda nagsugod og gamit og epektibong mga ideya para sa kagawasan sa indibidwal sa paghagit sa mga balaod nga dugay nang nagsuporta

sa interes sa mga bata ug katilingban sa lig-ong mga istruktura sa pamilya. Ang mga korte ug tigmugna og mga balaoranan midawat niining mga ideya sa indibidwal, bisan kon kini nga mga ideya nakadaut sa mas dakong sosyal nga mga interes. Sama pananglit, ang no-fault divorce gipatuman sa California niadtong 1968 ug dayon mikatip sa tibuok Estados Unidos. Ang no-fault [walay sad-an] nakausab gayud sa panghuna-huna sa tawo kabahin sa kaminyoon. Ubos sa karaang mga balaod sa diborsyo, ang magtiayon dili lang makaderitso og hukom nga tapuson ang ilang kaminyoon; hinoon, kinahanglan ilang ipaprubar ang dautang binuhatan sa kapikas, sama sa pagpanapaw o pang-abuso. Niadtong mga panahona ang maghuhukom lang nga nagrepresentar sa interes sa katilingban makatino kon ang diborsyo igong may pagpangatarungan labaw sa sosyal nga interes sa pagpadayon sa kaminyoon.

Sa orihinal nga pagmugna niini, ang no-fault divorce may maayo nga tumong. Gidugang niini ang dili na masulbad nga pagkabungkag sa pamilya, bisan unsa pa ang personal nga sayop, isip basihan sa diborsyo—nga nakapasayon sa proseso sa diborsyo. Sa teyoriya, ang maghuhukom lang, kinsa nagpresentar gihapon sa interes sa katilingban, ang makadesisyon kon ang kaminyoon dili na gyud mahiusa. Apan sa kinatibuk-an, ang mga maghuhukom sa family court mouyon sa personal nga gusto sa magtiayon ug sa katapusan *mopalingkawas* ni binsan kinsa nila nga gustong motapos sa kaminyoon.

Kining legal nga mga kausaban nakapadali sa mas dakong kausaban sa kultura nga wala na maglantaw sa kaminyoon nga permanenteng sosyal nga institusyon apan temporaryo, pribado nga relasyon, matapos sumala sa gusto—nga wala gyud magkonsiderar kon sa unsang pagagi ang diborsyo makadaut sa mga anak, gani makadaut sa katilingban. Sa dili madugay, ang mga pagduhaduha sa maghuhukom kabahin sa katungod sa katilingban sa pagpatuman sa mga saad sa kaminyoon naghatag sa magtiayon og sayop nga impresyon nga ang ilang personal nga mga saad wala nay sosyal o moral nga bili. Busa karon, kon ang mga pasalig sa kaminyoon mosukwahi sa personal nga gusto, ang mga tawo

may purohang mag-diborsyo. Ilang gilantaw ang kaminyoon nga “walay obligadong pasalig,” kon unsa man ang gipasabut niini.

Nagpakita niining bag-ong kinaiya, ang mga korte mipalapad sa katungod sa pagkaginikanan sa wala maminyo nga mga amahan ug mihatag og kustodiya sa bata ug katungod nga mosagop sa wala maminyo nga mga indibiwal. Kini hingpit nga nakapausab sa dugay nang naestablisar nga gusto sa family law nga ihatag, kon mahimo, ngadto sa minyo, duhay ginikanan nga biological nga pamilya. Ang kasinatian ug ang social science nga pagsiksik klarong nagpakita—ug karon nagpakita gihapon—nga ang pamilya nga gipangulohan sa minyo, biological nga mga ginikanan kanunay naghatag sa pinakamaayong palibut sa pag-amuma sa bata. Apan sa paglabay sa panahon, ang mga kaso sa wala magminyo nga ginikanan nakatampo, ug naimpluwensyahan sa, paspas nga pagdaghan sa mga nagpuyo-puyo ug pagpanganak sa dili minyo nga ginikanan.

Dugang pa, niadtong 1973 ang Korte Suprema sa U.S. mihatag sa mga babaye sa katungod sa aborsyon, sa ingon nagsalikway sa dugay nang tinuohan sa kultura kabahin sa sosyal nga mga interes nga girepresentahan sa wala pa matawo nga mga anak ug sa piniling mga magbabalaod kinsa hangtud niana mihukom sa importante kaayo nga pangutana kon kanus-a magsugod ang kinabuhi.

Ang paghisgot sa no-fault divorce mopadulong ngadto sa mubong komentaryo kabahin sa same-sex nga kaminyoon. Kining artikulo nahimong usa ka lisud ug talandugon nga hilisgutan, apan hinumdumi nga 17 ka tuig lang ang milabay, walay nasud sa kalibutan ang legal nga miila sa same-sex nga kaminyoon. Busa sa unsang paagi nga kining ideya sa same-sex nga kaminyoon sa kalit

lang mitumaw sa tibuok kalibutan sa dihang ang karaang konsepto sa kaminyoon wala na hatagi kaayo og bili sa milabayng upat ka dekada?

Usa ka posible nga tubag mao ang teyoriya sa “personal nga kagawasan” sa unang kaso sa U.S. pro-same-sex marriage niadtong 2001 nga yanong nagtanyag sa samang legal nga konsepto sa pagkaindibidwal nga nagmugna sa no-fault divorce. Kon ang korte mopatuman sa katungod sa indibidwal nga *tapuson* ang kaminyoon, dili igsapayan sa sosyal nga mga sangputanan (sama sa mahitabo sa no-fault divorce), kana nga baruganan ingon og nagsuporta sa katungod sa indibidwal sa *pagsugod* og kaminyoon, nga dili igsapayan ang sosyal nga mga sangputanan (sama sa mahitabo sa same-sex marriage).

Sa ato pa, kon ang mga tawo molantaw sa kaminyoon sa lalaki ug babaye ingon nga personal lang nga gusto imbis importante nga sosyal nga institusyon sa katilingban, dili ikatingala nga daghang mosulti karon bahin sa same-sex nga kaminyoon nga ang indibidwal kinahanglan gawasnon sa unsay ilang pillion nga kaminyoon. Mao kana ang mahitabo kon dili nato ikonsiderar ang interes sa katilingban sa kaminyoon ug mga anak. Klaro nga ang Dios nahigugma sa tanan Niyang mga anak ug nagdahum nga i-tratar nato ang usag usa uban sa *kalooy* ug *pagkamatugtanon*—dili igsapayan ang pribadong pamatasan nga mahimo natong masabtan o dili. Apan lahi na kaayo kon *moendorso* o *mopasiugda* niana nga pamatasan pinaagi sa pag-usab sa legal nga ideya—kaminyoon—kansang katuyoan sa kasaysayan mao ang pagpasiugda sa interes sa katilingban nga ang biological ng mga ginikanan moalima sa ilang mga anak diha sa lig-ong panimalay.

Ang “nagpahigot” sa kaminyoon nakamugna og permanenteng unit sa pamilya nga naglig-on sa pundasyon sa katilingban, uban sa “mga kasingkasing nga nabugkos diha sa pagkahiusa ug diha sa gugma.”

Ang Korte Suprema misalig sa personal nga kinaugali-
ngon [autonomy] nga teyoria, apil sa uban nga legal nga
mga teyoria, sa dihang kini gilagdaan niadtong Hunyo 26,
2015, nga ang mga balaod sa estado dili mahimong “mo-
babag sa parisan sa managsamang sekso [same sex] nga
magminyo” Sa ingon ang kaminyoon sa managsamang
sekso legal na karon sa matag estado sa U.S.

Hinooon, ang kadaghanan sa mga opinyon sa korte usab
“mihatag og gibug-aton nga ang mga relihiyon, ug kadtong
kinsa midapig sa relihiyosong mga doktrina, mahimong
magpadayon sa paglaban uban sa kinatas-an, sinsero
nga pagtuo nga, pinaagi sa balaanon nga mga lagda, ang
kaminyoon sa managsamang sekso dili gayud angayng
tugutan. Ang First Amendment misiguro nga ang mga reli-
hiyosong organisasyon ug mga tawo mahatagan og tukma
nga proteksyon samtang sila nagtinguha sa pagtudlo sa
mga baruganan nga magapatuman ug maoy sentro sa ilang
mga kinabuhi ug sa hugot nga pagtuo, ug ngadto sa ilang
halawom nga mga pangandoy sa pagpadayon sa estruktura
sa pamilya nga dugay na nilang gitahud. Sama sab gihapon
niadtong kinsa misupak sa kaminyoon sa managsamang
sekso alang sa uban nga mga rason.”⁵

Mga Epekto diha sa Kaminyoon ug mga Bata

Karon ikonsiderar ang epekto niini nga mga kausaban
ngadto sa kaminyoon ug mga bata. Sukad sa mga 1965 ang
gidaghanon sa diborsyo sa U.S. sobra nga midoble, bisan
tuod kini miubos og gamay sa bag-ohay nga katuigan—
tungod usab kay misaka ang gidaghanon sa wala maminyo
nga mga magtiayon og mga 15 ka beses, ug ang ilang kanu-
nay nga panagbulag wala maapil sa gidaghanon sa diborsyo.
Karon mga katunga sa unang kaminyoon matapos sa di-
borsyo; mga 60 porsyento sa ikaduhang kaminyoon mao
usab ang nahitabo. Ang Estados Unidos mao ang nasud
nga pinakadako ang puruhan nga magdiborsyo.⁶

Karon 40 porsyento sa mga bata nga natawo sa U.S.

sa mga ginikanan nga dili minyo. Niadtong 1960 kana nga
numero kay 5 porsyento lang.⁷ Mga 50 porsyento sa mga
batan-on karon nagkonsiderar nga ang pagpanganak nga
dili magminyo “maayo nga estilo sa kinabuhi.”⁸ Ang pors-
yento sa mga bata nga natawo sa dili minyo nga mga ginika-
nan sukad 1960 misaka og upat kapilo, gikan sa 8 porsyento
ngadto sa 31 porsyento.⁹ Sobra katunga sa kaminyoon sa
U.S. karon nag-ipon una sa wala pa magminyo.¹⁰ Ang dili
gayud normal niadtong mga 1960 normal na karon.

Sa Europe, 80 porsyento sa populasyon miuyon sa panag-
ipon una pa magminyo. Sa pipila ka dapit sa Scandinavia, 82
porsyento sa kinamagulangan nga anak natawo sa ginikanan
nga wala pa magminyo.¹¹ Sa nagpuyo mi sa Germany bag-
ohay lang, among nabati sa mga taga-Europe, nga sa dag-
hang paagi, wala nay bili ang kaminyoon. Sama sa gisulat
sa usa ka magbabalak nga French, ang kaminyoon “wala
nay amor sa mga batan-on,” kinsa mibati nga ang “gugma
usa ka pribadong butang nga wala gyuy labut” ang katiling-
ban nga mokomentaryo kabahin sa ilang kaminyoon o sa
ilang mga anak.¹²

Bisan pa niana, ang mga anak sa nadiborsyo o wala
maminyo nga mga ginikanan *katuloon* ang kagrabehon sa
problema sa kinaiya, emosyonal ug paglambo kon itandi sa
mga anak sa pamilya nga may duha ka ginikanan. Sa kada
sukod sa kaayo sa bata, kining mga bataa layo ra gyud ka-
ayo. Ug kon kini nga mga bata motubo nga dili maayo, ang
katilingban mahimong dili maayo. Ania ang pipila sa mga
ehemplo niana, nag-ila nga pipila sa mga elemento sa ingon
nga kinatibuk-ang dagan sa panghitabo tingali may daghang
hinungdan. Sa milabay nga lima ka dekada:

- Ang krimen nga hinimo sa mga batan-on misaka
og kaunom.
- Ang pagbaliwala sa bata ug tanang matang sa pag-
abusar sa bata misaka og kalima.
- Ang psychological nga mga sakit sa bata migrabe,
gikan sa problema sa drugas ngadto sa pagkaon; ang
depresyon sa mga bata misaka og 1,000 ka porsyento.
- Ang pagpangdapat sa mga babaye misaka, ug ang
kakabus misaka nga nagpunting sa mga bata.¹³

Unsa man ka seryuso kini nga mga problema? Sama
sa giingon ni Presidente Hinckley niadtong 1995, kini nga
mga problema mao ang iyang “pinakadakong kabalaka.”
Ug ang dagan sa mga panghitabo nga nakapabalaka niya
niadto migrabe na kaayo karon. Sama sa gisulat sa usa ka
tagsulat sa *Time* magasin:

“Walay laing hinungdan niining grabeng kalisud ug
kasubo sa tawo niining nasud kondili ang pagkatibulaag
sa kaminyoon. Kini nakapasakit sa mga bata, kini nakapa-
kunhod sa pinansyal nga seguridad sa mga inahan, ug kini

grabeng nakahugno niadtong naglisud sa pagdumala niini: ang mga kabus sa nasud. . .

“Ang kabus [mipahimulag] sa pagkaginikanan gikan sa kaminyoon, ug ang adunay kwarta tapuson [dayon] ang ilang [kaugalingong] kaminyoon kon [sila] wala na malingaw.”¹⁴

Pagpabalik sa Atong mga Kasingkasing

Usa ka naputol nga bulawang hilo diha sa nagkagusbat nga social tapestry naghulagway sa sentro sa problema: ang mga bata—bukog sa atong bukog, unod sa atong unod. Adunay tinuod, gani sagrado, kabahin sa kaliwatan—sa mga bata ug paglalang ug mahangturong relasyon sa kasuod nga daw misteryusong panumduman nga anaa kanatong tanan.

Ang relasyon sa anak ug ginikanan importante kaayo nga ang Dios mipadala ni Elijah niadtong 1836 sa “pagpabalik sa mga kasingkasing” sa mga amahan ug anak sa usag usa. Kon kadtong mga kasingkasing dili mobuhat niini, Siya miingon, “ang tibuok yuta pagahampakon uban sa usa ka tunglo” ug “pagalaglagon” sa dili pa mobalik si Kristo (D&P 110:15; Joseph Smith—Kasaysayan 1:39; tan-awa usab sa Malaquias 4:6). Sa kalibutan karon, kadtong mga kasingkasing nagpakita og pagbalik—apan palayo, imbis nga paduol, sa usag usa.

Kita ba nagpuyo karon sa kalibutan nga gitunglo? Tingali. Ang mga bata karon (ug mao usab ang katilingban—ang yuta) sa tinuoray “nalaglag” (gipaubsan ang bili, gihimong walay gamit, gilaglag) sa kada problema nga gihisgutan karon.

Ang doktrina klaro—ug gipamatud-an sa katuigan nga pagsiksik. Dili na kita kinahanglang modangop pa sa mga family law kaniadto, *apan* kon kita mas moamama sa atong mga anak ug sa ilang umaabut, ang mga tawo magminyo una sa dili pa mahimong ginikanan. Sila mas mosakripisyo, sa mas hilabihan, aron magpabiling minyo. Ang mga bata padak-on, kutob sa mahimo, sa ilang biological nga mga ginikanan. Labing maayo unta, walay opsyonal nga mga

Ang mahangturong panglantaw sa ebanghelyo, sumala sa gitudlo diha sa kasulatan ug templo, makatabang nato nga mopatigbabaw sa modernong kagubot sa kaminyoon ug himoon ang atong kaminyoon nga pinakanindot ug pinakabalaan nga kasinatian sa atong kinabuhi.

aborsyon o pagpanganak nga dili pa minyo. Siyempre, pipila ka mga eksepsyon ang gikinahanglan—pipila ka mga diborsyo may katarungan, ug ang pagsagop maoy kaunayng hulog sa langit. Apan sa baruganan, ang 1995 nga pamahayag sa pamilya hingpit nga nagsulti niini: “Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, ug maamumahan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron.”¹⁵

Apan ato kining nakalimtan isip katilingban. Kita nakalimot sa mahangturong nga panumduman, o gani bag-ohay, nga panumduman. Ang kaaway sa atong kalipay gusto nga mokombinser kanato nga ang sagrado, malungtaron nga kasuod sa pamilya nagpugong, nga sa pagkatinuod kini mas gawasnon ug mas matagamtam.

Ang pagtukod og lig-ong kaminyoon dili sayon. Dili usab kini angay nga sayon. Apan kon ang libug nga kultura nakapalibug kanato sa kahulugan sa kaminyoon, kita dali ra nga mobaliwala sa usag usa ug sa atong kaugalingon. Apan ang mahangturong panglantaw sa ebanghelyo, sumala sa gitudlo diha sa kasulatan ug templo, makatabang nato nga mopatigbabaw sa modernong kagubot sa kaminyoon hangtud ang atong kaminyoon maoy pinakanindot ug pinakabalaan—bisan kon kini pinakamahagiton—nga mga kasinatian sa atong kinabuhi. ■

Gikuha gikan sa “Marriage, Family Law, and the Temple,” nga gihatag sa J. Reuben Clark Law Society Annual Fireside sa Siyudad sa Salt Lake niadtong Enero 31, 2014.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sa Dell Van Orden, “Pres. Hinckley Notes His 85th Birthday, Reminisces about Life,” *Church News*, Hunyo 24, 1995, 6; emphasis gidugang.
2. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
3. Gordon B. Hinckley, sa Sarah Jane Weaver, “President Hinckley Warns against Family Breakups,” *Deseret News*, Abr. 23, 2003, deseretnews.com.
4. Tan-awa sa Caitlin Flanagan, “Why Marriage Matters,” *Time*, Hulyo 13, 2009, 47.
5. Justice Anthony M. Kennedy, *Obergefell v. Hodges*, 576 U.S. (2015).
6. Tan-awa sa census.gov/compendia/statab/2011/tables/11s1335.pdf; tan-awa usab sa Alan J. Hawkins, *The Forever Initiative: A Feasible Public Policy Agenda to Help Couples Form and Sustain Healthy Marriages and Relationships* (2013), 19.
7. Tan-awa sa “Disastrous’ Illegitimacy Trends,” *Washington Times*, Dis. 1, 2006, washingtontimes.com.
8. Tan-awa sa *The State of Our Unions: Marriage in America 2012* (2012), 101, 102.
9. Tan-awa sa “One-Parent and Two-Parent Families 1960–2012,” Office of Financial Management, ofm.wa.gov/trends/social/fig204.asp.
10. Tan-awa sa Bruce C. Hafen, *Covenant Hearts: Why Marriage Matters and How to Make It Last* (2013), 227.
11. Tan-awa sa Noelle Knox, “Nordic Family Ties Don’t Mean Tying the Knot,” *USA Today*, Dis. 16, 2004, 15, usatoday.com.
12. *Report of the Mission of Inquiry on the Family and the Rights of Children*, usa ka pagtuon nga gitugutan sa National Assembly of France, Ene. 25, 2006, 32.
13. Tan-awa sa Hafen, *Covenant Hearts*, 226–27.
14. Flanagan, “Why Marriage Matters,” 47; emphasis gidugang.
15. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” 129.

Kadtong kinsa nagdiborsyo nakasinati og hilabihan nga kasakit. Sila nagkinahanglan sa panambal nga gahum ug paglaum nga moabut gikan sa Pag-ula ni Jesukristo.

Ang mga Lalaki nga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug Diborsyo

Ni Brent Scharman

Retirado nga magtatambag, LDS Family Services

“**A**ng labing mahinungdanong katuyoan sa tanan nga atong gitudlo mao ang paghiusa sa mga ginikanan ug mga anak diha sa hugot nga pagtuo kang Ginoong Jesukristo, nga sila malipayon sa panimalay, nabugkos sa mahangturon nga kaminyoon.”¹ Bisan pa niining dinasig nga pagtulun-an gikan ni Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang diborsyo mahitabo. Ang diborsyo makapatruma: kadtong nalambigit makasinati og kakugang, dili makatuo, kalibug, depresyon, ug kasuko, ingon man usab sa pisikal nga mga sintoma sama sa kausaban sa naandan nga pagkatulog ug pagkaon.

Sa akong kasinatian isip magtatambag, akong nakita nga, bisan tuod kadaghanan sa unsay nasinati sa mga lalaki ug babaye sa diborsyo pareha ra, adunay pipila ka mga kalainan:

- Sa minyo pa, ang mga lalaki mas mopaminus sa kaseryoso sa mga problema sa kaminyoon. Ang ilang kasurprisa sa diborsyo mosangpot sa pagbati sa walay kasiguroan.
- Ang mga lalaki dili kaayo hilig mosulti sa ilang mga gibati, mao nga sila dili kaayo makakat-on gikan sa ilang mga kasinatian.
- Ang mga lalaki mas ganahan nga molihok, mao nga dili kaayo sila mangayo og tambag ug hinoon ilang ilubong ang ilang mga pagbati pinaagi sa pagtrabaho og dugay o paggugol sa ilang kaugalingon sa usa ka hobby.
- Tungod sa pinansyal nga mga problema ug kadaot sa ilang ego, ang ubang mga lalaki makasinati og mga hagit sama sa depresyon, madugangan ang timbang, paggamit og alkohol, ug dili na kaayo aktibo sa Simbahan.

Ang bugtong luwas nga dalan sa diborsyo mao ang pagpabilin nga matinud-anon sa ebanghelyo. Ang maayong kausaban nagkinahanglan og abilidad nga magmabination bisan kon dili ka ganahan niini, magpadayon sa pagsalig ug

Bisan og ang lig-on nga kaminyoon mao ang sumbanan, pipila ka mga kaminyoon walay swerte nga natapos sa diborsyo. Kon kamo nagdiborsyo, aniyay pipila ka mga pamaagi nga magpabiling duol sa inyong mga anak ug lig-on sa ebanghelyo.

kabililhon sa kaugalingon, makasagubang sa masakit nga mga pagbati samtang magpadayon sa paglihok, magmapailubon sa uban nga nalambigit, magmakiangayon ug dili mapanimaslon, ug magbaton og lig-on nga espirituhanong pundasyon, nga makapaduol nimo ngadto sa Ginoo, kinsa “mikunsad ubos sa” tanan nga mga butang ug kansang Pag-ula igo sa pag-ayo ug pagbayaw kaninyo (D&P 122:8).

Bisan kinsa ang mas sad-an sa inyong diborsyo, ang kaayohan dili moabut hangtud dunay paghinulsol ug pagpasaylo. Sama sa gitudlo ni Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan: “Kinahanglan atong isalikway ang atong mulo. . . . Hinumdumi, ang langit puno sa mga tawo kinsa aduna niini: Gipasaylo sila. Ug sila mipasaylo.”²

Pagmintenar og Relasyon uban sa Inyong mga Anak

Tingali walay usa ka isyu ang makaaghat og pagpakig-bisog labaw kay sa pagkustodiya sa anak. Kon ang mga anak mogahin sa kasagaran sa ilang panahon uban sa ilang inahan, sayon kaayo mobati ang amahan nga siya nahimong usa ka bisita sa iyang kaugalingong mga anak. Kini makahimo kaniya nga mobati nga walay gahum ug kontrolado sa sistema. Hinoon, gawas kon dunay potensyal sa pang-abuso o ubang makadaot nga inter-aksyon, ang mga anak mas makahimo og labing maayo kon imentinar nila

PAGLAUM ALANG KANINYO UG SA INYONG MGA ANAK

“Kami nahibalo nga may pipila nga mahinumdom sa ilang mga diborsyo nga may gamayng pagbasol sa ilang kaugalingon o sila maoy hinungdan sa panagbulag. Ang tanan nga nakaagi sa diborsyo nakahibalo sa kasakit ug nagkinahanglan sa panambal nga gahum ug paglaum nga naggikan sa Pag-ula. Kanang panambal nga gahum ug kanang paglaum anaa alang kanila ug usab sa ilang mga anak.”

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Diborsyo,” *Liahona*, Mayo 2007, 71.

ang relasyon uban sa amahan ug inahan. Maayo gani, kadaghanan sa kanhi mga kapikas nakat-on sa pagkooperar alang sa kaayohan sa ilang mga anak.

Regular nga inter-aksyon uban sa inyong mga anak kinahanglan magpabilin nga usa ka taas nga prayoridad, bisan pa sa distansya o pagkaminyo pag-usab. Bisan kon ang panahon nga gihatag kulang ra, himoa nga positibo ang pagbisita ug ayaw gayud pagsulti og negatibo nga mga butang ngadto sa mga anak mahitungod sa ilang inahan. Ang mga bata malagmit maka-adjust sa diborsyo sa mga ginikanan kon ang ilang inahan ug amahan andam sa pag-una sa kalipay ug kaayohan sa mga anak kay sa ilang kaugalingong nasakitan nga mga pagbati.

Magpabiling Aktibo sa Simbahan

Pipila ka mga lalaki miingon nga walay nakatandog sa ilang mga pagpamatuod sama sa diborsyo. Tinuod kini ilabi na kon sila nagmatinud-anon sa mga kalihokan sa Simbahan ug nag-ampo alang sa kasulbaran sa mga problema sa kaminyoon. Kining natandog nga pagbati dili makapakomportable sa usa ka diborsyado sa pagsimba, ilabi kon nagtuo siya nga ang uban naghunahuna nga siya dili matinud-anon sa iyang asawa.

Apan ang pagpadayon sa pag-apil sa mga kalihokan sa Simbahan nakapabantang nato sa saktong mga baruganan ug

naglibut kanato og maamumahon nga mga tawo. Kon ang mga miyembro sa Simbahan ingon og dili motabang nimo, ayaw kasuko. Tingali wala sila kahibalo unsay buhaton o isulti. Pagmapailubon ug tabangi ang imong kaugalingon. Pagpangita og suporta. Pakitambag sa imong presidente sa korum, bishop o presidente sa stake ug ikonsiderar ang propesyonal nga mga tambag, sama sa LDS Family Services, kon anaa. Kini makatabang nimo sa pagsusi sa imong kaugalingong kinaiya ug mas makakita og klaro.

Ang diborsyadong mga lalaki welcome sa Simbahan sama sa minyo nga mga lalaki. Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Adunay daghang maayong mga miyembro sa Simbahan kinsa nagdiborsyo” ug mipasabut nga “gawas kon ang usa ka diborsyado nga miyembro nakabuhat og seryoso nga kalapasan, malalaki o mababaye mahimong takus sa rekomend sa templo ubos sa mao gihapong sumbanan sa katakos nga magamit sa ubang mga miyembro.”³

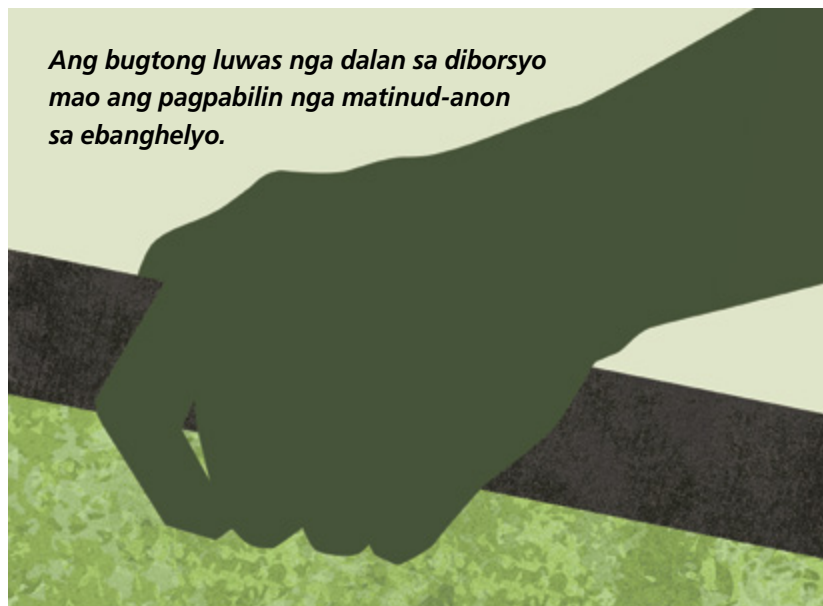
Naglambo pinaagi sa mga Kalisdanan

Pipila ka mga tawo moingon nga bisan og dili sila gusto nga makasinati sa maong kasinatian pag-usab, sila nakakat-on gikan niini. Naulian sila ug nagpadayon sa ilang kinabuhi. Ang mao nga paagi gipadayag niini nga tawo nga akong gitambagan: “Naglisud gihapon ko sa pagdawat sa konsepto nga ako usa ka diborsyado, apan ako tinuod nga diborsyado. Wala ako magdahum niini, apan kini nahitabo, ug gidawat ko kini. Ang akong tumong karon mao ang paghimo sa tanan nakong mahimo nga magpabiling matinud-anon ngadto kang Kristo, magtukod og lig-on nga bag-ong kaminyoon, ug mahimong ehemplo ngadto sa akong mga anak ug mga humabdos [stepchildren] kutob sa akong mahimo.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Boyd K. Packer, “The Shield of Faith,” *Ensign*, Mayo 1995, 8.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Maloloy-on Magadawat og Kalooy,” *Liahona*, Mayo 2012, 77.
3. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Deborsyo,” *Liahona*, Mayo 2007, 70.

Ang bugtong luwas nga dalan sa diborsyo mao ang pagpabilin nga matinud-anon sa ebanghelyo.

Mga Samad sa Diborsyo

Ni David Paul

Diborsyado nga amahan nga may tulo ka anak.

Isip miyembro sa Royal Canadian Navy, gibansay ko nga maghimo og “after-action review” human sa engkwentro sa kaaway o ubang kalamidad. Usa kini ka makuti nga pagtimbang-timbang unsaon niadtong naapil nga mas mapaubsan o malikayan ang dugang kadaut. Sa tibuok kinabuhi ug ilabi na sa panahon sa mga pagsulay sama sa diborsyo, ang after-action review makahatag og daghang paagi sa pagkat-on ug paglambo.

Kini masugdan pinaagi sa pagdawat sa saktong bahin sa responsibilidad sa nahitabo. Kon kita adunay haum nga pagsubay sa atong mga linihukon, tingali uban sa tabang sa usa ka tigtagbag, pag-ila kon asang dapita naapil ang atong kabubut-on ug asa usab dapita ang kabubut-on sa atong kanhi kapikas naapil, kita makaobserbar sa mga butang nga atong mausab sa kinabuhi. Matimbang-timbang usab nato ang atong mental, espirituwal, ug emosyonal nga kahimsog.

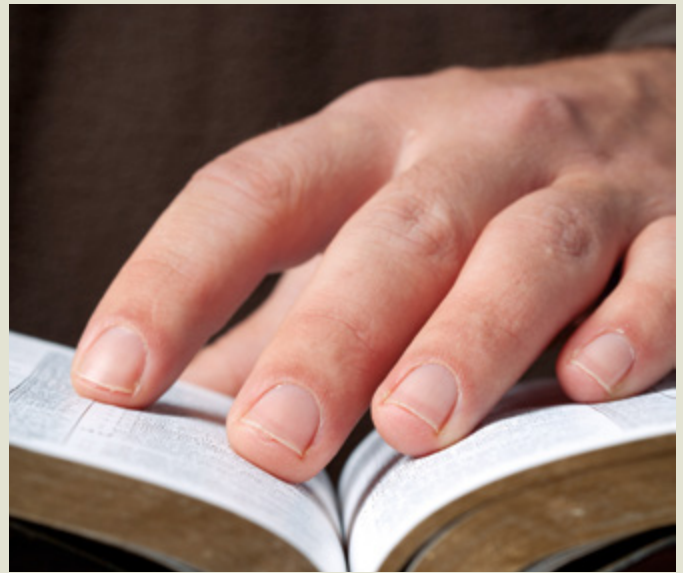
Ang pagbuhat og mapuslanong mga paningkamot nga mag-usab samtang atong gigamit ang mga leksyon nga atong nakat-unan nagdasig sa proseso sa pagkaalim para sa mas masanagong kaugmaon.

Paggamit sa Pag-ula sa Manluluwas

Sa gubat adunay makahahadlok nga mga samad. Kini mahimong lalum ug sakit, apan kadtong wala pa makasinati niini dili gayud makasabut kon sama sa unsa kini. Ang mga samad diha sa atong kasingkasing ug kalag tungod sa diborsyo susama ka sakit ug kalisud sabton niadtong wala pa makasulay og butang nga susama niini.

Apan wala kita mag-inusara. Ang Manluluwas andam nga motabang kanato. Ang makaalim nga gahum sa Iyang Pag-ula makatabang nato nga maayo. Ayaw pagbiya sa Simbahan. Pangayo og mga panalangin sa priesthood ug adto sa templo kutob sa imong mahimo. Ang proseso sa pagkaayo kanunayng dugay, apan kon maanaa ang Espiritu sa inyong kinabuhi mapadali ang pagkaayo niini.

Lisud kaayo ang unang tuig human sa diborsyo. Adunay proseso sa pagbangutan tungod sa pagkawala sa relasyon nga kausa mao ang sentro sa atong mga paglaum. Ang mga emosyon ug hagit niini mahimong kalit nga mosaka ug mopaubos. Himoon nato ang atong bahin sa proseso sa pagkaayo pinaagi sa paghinumdom nga kita bililhong mga anak sa atong Langitnong Amahan nga adunay balaa-nong potensyal, pagtambong sa mga miting sa Simbahan, pagbasa sa atong kasulatan, pag-ampo, pagserbisyo, ug

pag-adto sa templo. Bisan og ang proseso sa pagkaayo dugay kaayo, ang saad sigurado gayud. Sunda ang Ginoo, ug inyong madawat ang kinabuhing dayon ug ang tanang gisaad nga mga panalangin diha kaninyo, lakip ang kalinaw ug hingpit nga kalipay diha sa inyong kalag.

Pagplano nga Magminyo og Usab

Pagmabinantayon kon kamo modesisyon nga magsugod sa pagpakig-date. Siguradoa nga kamo nakaila sa inyong kaugalingon ug unsa ang inyong gusto. Mobati nga OK ra nga mag-inusara (uban ang Manluluwas). Kon kamo malipayon kon si kinsa kamo ug asa kamo padulong, mas lisud para sa kaaway sa pagtintal kaninyo o kamo sa katapusan mahimutang sa dili maayong relasyon nga magsalig sa uban. Ang relasyon nga inyong napalambo uban sa inyong kanhi kapikas dugay nakakab-ut og importante nga mga emosyonal ug romantikanhong panghitabo. Bisan ang dili maayo nga relasyon adunay dapit sa kahupayan, busa makatintal nga makig-relasyon diha-diha dayon sa usa ka tawo. Magmatngon sa inyong linihukan.

Pagsuporta sa Nadiborsyado nga Kalalakin-an

Kadtong nakasinati og diborsyo susama sa mga beterano nga anaa sa panggubatan niining gubat para sa atong mga kalag. Sila nagkinahanglan sa atong pagtahud, gugma, pag-sabut, suporta, ug pagdawat. Pagpabati og mahigugmaong paagiya ug pagdasig kon sila maghisgot niini. Saligi sila ug hinumdumi nga ang Manluluwas adunay Iyang panahon [timetable] aron pag-ayo sa masulub-ong kasingkasing ug espiritu. Ang pag-ayo ug mga milagro mahitabo, inig-abut sa panahon.

Ang tagsulat nagpuyo sa British Columbia, Canada.

ASA ANG IMONG SIMBAHAN?

A^tol sa akong mga tuig sa militar, usahay lisud ang pagpangita og usa ka chapel sa Santos sa Ulahing mga Adlaw. Sa mubo nga pahibalo, mahimong mabalhin ko sa usa ka bag-ong siyudad o gani usa ka bag-o nga nasud.

Usa ka Dominggo ako didto na sa Amsterdam, Holland. Sa alas 8:30 sa buntag ang among koronel sa wala damha mipahibalo nga day-off namo. Nakauniporme, akong gikombinser ang usa ka higala paghatud kanako sa simbahan. Sa iyang giabangan nga sakyanan, nag-istoryahanay mi:

Higala: "Asa ang imong simbahan?"

Ako: "Wala ako makahibalo tungod kay wala pa ko makaanhi sukad niini nga siyudad. Apan kon makaabut ta

sa sentro sa siyudad kinse minutos sa dili pa ang alas nuebe, makaplagan nato kini."

Higala: "Ngano man? Unsay mahitabo sa kinse minutos sa dili pa ang alas nuebe?"

Ako: "Mao kanang orasa nga makita nato ang Mormon nga mga misyonaryo nga mopadulong sa chapel."

Higala: "Kaingon nako nga miingon ka nga wala ka sukad makaanhi dinhi?"

Ako: "Wala gyud ko kaanhi."

Higala: "Giunsa nimo pagkahibalo nga dunay chapel dinhi?"

Ako: "Adunay chapel dinhi ug Mormon nga mga misyonaryo."

Higala: "OK, nia na ta sentro sa siyudad. Kinse minutos na sa di pa ang

alas nuebe, wala koy nakitang mga misyonaryo."

Ako: "Tua ra sila."

Higala: "Asa? Buot nimong ipasabut kanang nanabok sa dalan? Dili man gani ta makaila nila gikan dinhi."

Sa dihang naabtan na namo ang mga misyonaryo, mikanaog ko sa sakyanan ug madasigong nakig-istorya nila, nakiglamano, nagkomedyahay, nangatawa, ug nagpahiyom.

Ako: "Salamat sa paghatud nako."

Higala: "Di ba nga miingon ka wala ka makaila nila?"

Ako: "Wa ko kaila nila. Karon lang mi nagkita."

Higala: "Ang mga tawo dili makig-istorya sama niana gawas kon kaila na sila daan sa usag usa."

Ako: "Akong ipasabut unya."

Higala: "Dili ko kasiguro kon makatultol pa ba ko niining dapita

pag-usab, ug wala ka magsulti unsang orasa ka hapiton.”

Ako: “Ang miting molungtad og tulo ka oras. Dayon usa ka pamilya moimbitar nako sa panihapon. Human kami mangaon ug mag-istorya og kadiyot, ihatud ko nila balik sa headquarters.”

Higala: “Wala ka kahibalo nga dunay moimbitar nimo og panihapon ug mohatud nimo.”

Gipasaligan nako siya nga ok ra ko ug nagpasalamat kaniya pag-usab.

Ang mga miting makadasig. Gidawat nako ang una sa tulo ka mga imbitasyon sa panihapon. Atol sa panihapon kami nag-istoryahanay mahitungod sa pagtubo sa Simbahan sa Holland.

Napanalanginan ko sa pagpangita sa mga miyembro sa Simbahan sa daghang mga higayon sa akong kinabuhi. Usahay magkita mi sa hariangong palasyo ug usahay sa gamayng mga payag. Usahay magkita mi sa biniyaan, abugon nga mga baraks. Usahay magkahimamat mi sa mga chapel sa ospital. Usahay magkita mi sa dagkong mga tolda o sa gawas ilawom sa kalangitan.

Bisan asa kami magkita, kanunay akong malipayon nga akong gihimo ang paningkamot sa pagpangita sa Simbahan. Kay ang Ginoo miingon, “Kay diin gani ang duha kon tulo magakatigum sa akong ngalan, anaa ako sa ilang taliwala” (Mateo 18:20). ■
Dee Jepson, Idaho, USA

“K on makaabut ta sa sentro sa siyudad kinse minutos sa dili pa ang alas nuebe,” giingnan nako ang akong higala, “makakita kita og usa ka chapel.”

USA KA PAG-AMPO DIHA SA FAMILY HISTORY CENTER

Sa dihang gi-call ko isip family history consultant sa among branch sa Ushuaia, Argentina, mibati ko og lalum nga panginahanglan sa pagsiksik sa akong mga katigulangan. Ang buluhaton lisud, ug halos walay adlaw nga dili ko mosulay og bag-ong estra-tehiya sa pagdiskobre si kinsa sila ug asa sila gikan sa Italy.

Niadtong 2006 gi-call ko sa pagdumala sa family history center. Hinoon, padayon kong mibati og kasagmuyo, tungod sa akong kapakyas nga makakita og impormasyon sa akong pamilya. Mas nasagmuyo ko sa dihang maayo ang resulta sa pagsiksik sa akong bana sa iyang katigulangan. Nianang tuiga, si Ruben nakaila og sobra sa 5,000 ka ngalan sa iyang mga katigulangan kinsa nagpuyo sa San Ginesio, Macerata, Italy.

Usa ka hapon sa family history center samtang si Ruben sunod-sunod nga nakakita sa ngalan sa iyang katigulangan sa microfilm, siya malipayon ug balik-balik mosyagit, “Ania na say usa!” Mibati nga nawad-an sa kadasig, ug naghilak, mipahayag ko sa akong kaguol, nagdugang nga wala nako ma-sayud unsaon sa pagpangita sa akong katingulangan. Nakakita nga nasakitan ko, siya misugyot nga mag-ampo mi. Amo kining gibuhay, nangamuyo nga ang Espiritu Santo molamdag kanamo aron among mapadali ang buhat para sa akong pamilya.

Atol sa pag-ampo, si Ruben diha-diha dayon nakahimumdom og usa ka website nga nag-feature og mga apelyidong Italian. Paghuman dayon sa

among pag-ampo, amo kining gisusi. Sulod lang sa mga minuto kami nakakita og upat ka tawo nga sama nako og apelyido pagkadalaga, Gos, diha sa directory sa telepono sa gamayng lungsod sa Iutizzo, sa amihanang Italy.

Diha-diha dayon nagpadala ko og sulat sa tagsa-tagsa kanila. Ang usa mitubag, nagsulti nga ang iyang bana adunay sama nga apelyido, apan dili paryente sa pamilya. Hinoon, siya nakaila sa usa sa igoong babaye sa akong namatay nga lolo, ug siya mitanyag nga ipaila-ila ko sa laing paryente, nga buhi pa.

Paglabay sa pipila ka bulan, niadtong Disyembre 2006, kami nakadawat og long-distance nga tawag sa telepono.

“Kini ba si Susana Gos?” tingog sa lalaki nga ingon og naa sa layo ang nangutana.

“Oo,” ako mitubag.

“Kini ang imong ig-agaw gikan sa Italy,” siya miingon.

Ang nanawag, si Giovanni Battista Tubaro, anak nga lalaki ni Maria nga igsoon sa akong lolo!

Niadtong Marso 2008, sila si Giovanni ug iyang asawa, si Miriam, mibisita namo dinhi sa Argentina. Amo silang gihisgutan kabahin sa ebanghelyo ug sa buhat sa family history, ug sulod sa pipila ka adlaw kami naghisgot niadtong mga tawo nga nag-una kanamo. Karon ang ilang mga ngalan balik sa unom ka henerasyon aduna nay dagway ug kasaysayan.

Ang family history nakapahimo nako nga makatampo sa importanti nga bahin sa buhat sa Ginoo. Kini usab mas nakapaduol kanako sa akong mga katigulangan—mga anak sa atong Langitnong Amahan nga dili gyud unta nako maila-ila kon wala pa ang pag-ampo nga may hugot nga pagtuo diha sa family history center. ■

Susana Magdalena Gos de Morresi, Tierra del Fuego, Argentina

DALHA SIYA DAYON SA OSPITAL!

Dili pa ko minyo ug may negosyo sa dihang bag-o ko nga miyembro sa Simbahan, busa may mga adlaw nga aduna koy libreng oras. Sa usa niadtong mga adlaw gitawagan nako ang presidente sa Relief Society ug nangutana kon aduna bay nanginahanglan og tabang nianang hapon. Siya naghisgot sa usa ka tigulang nga sister nga ginganlan og Anita (ang ngalan giusab) kinsa bag-ohay lang nauli gikan sa ospital ug nag-inusara. Ako nang nahimamat si Anita kaniadto ug ikalipay ko nga mobisita kaniya.

Ako siyang gitawagan ug dayon miadto sa iyang apartment. Iya ko nga gihangyo sa pag-andam og paniudto alang niya, ug pagkahuman nindot ang

among panag-istorya. Siya maayo nga mopakatawa ug ganahang mokatawa ug maghisgot sa iyang kinabuhi.

Human sa paniudto siya miingon nga gikapoy siya ug mihangyo nga tabangan siya nga mobalhin gikan sa wheelchair ngadto sa higdaanan. Wala madugay nabalhin nako siya sa higdaanan. Sa kalit lang, ang ligdong, hinay nga tingog klaro nakong nadungog: “Dalha siya karon dayon sa ospital!”

Dili ganahan si Anita ngadto sa ospital ug bag-ohay lang miuli. Nangutana ko kon OK ra iyang pamati. Siya miingon nga maayo ra siya apan gibati og kakapoy.

Mipalayo ko sa kilid sa iyang higdaanan ug miluhod. Sa dihang

Si Anita miingon nga maayo ra siya, apan mipalayo ko sa kilid sa iyang higdaanan, miluhod ug nag-ampo.

mag-ampo na unta ko, misubli ang tingog, “Dalha siya sa ospital, ug dalha siya karon dayon!”

Nagduha-duha ko, nagpangutana sa akong kaugalingon, “Unsa may akong isulti sa doktor didto sa ospital?”

Mitawag ko og higala, kinsa nag-ampo usab ug dayon misulti nako nga sundon nako ang pag-aghat.

Si Anita nasuko nga ako siyang gisultian nga dalhon nako siya sa ospital, apan mitawag gihapon ko og ambulansya. Sa pag-abut niini, duha ka paramedic misulod ug misusi sa iyang mga vital sign. Walay pagpangutana, siya ilang gibutang sa usa ka may ligid nga stretcher [gurney] ug daling gidala sa ambulansya.

Ako nagsunod sakay sa van. Sa pag-abut sa ospital, milingkod ko ug nagpaabut. Sa wala madugay migawas ang doktor. Siya nangutana nako, “Wala siya mosulti nimo nga siya natagak sa wala pa ka moabut sa iyang apartment, dili ba?”

“Wala,” mitubag ko.

Siya miingon nako nga nadaut ang iyang spleen ug nagdugo sa sulod. Kon wala pay dinaliang pagtagad sa medikal, miingon ang doktor, siya mahimong mamatay.

Mibati ko og sagol nga pagbati sa pagbasol ug kalipay—pagbasol kay nagduhaduha ko ug kalipay kay sa katapusan naminaw ko sa Espiritu Santo. Labaw sa tanan, mapasalamaton ko sa pagkasayud nga ang Ginoo misalig nako sa pagtabang niining nasakitan nga sister ug midasig sa akong presidente sa Relief Society nga ipadala ko ngadto kaniya.

Ako usab may sakit sa akong panglawas sukad niining kasinatian, apan ang Ginoo nag-aghat gihapon nako. Kanunay ko nga nag-ampo og kalig-on sa pagsunod niadtong mga pag-aghat. ■

Gayle Y. Brandvold, California, USA

Akong gihabwaan ang akong bag, ug sa ilawom uban sa akong boarding pass, mao ang isyu sa *Ensign*.

MAKAANGKON BA AKO OG BASAHON NI MORMON?

Sa akong pagsulod sa airport sa akong pagpauli gikan namisita sa karaang mga higala, ako mibati og kahigawad nga wala ko mopakigbahin sa ebanghelyo niini nga biyahe. Pirme kong magdala og Basahon ni Mormon sa akong bag aron sa pagpahinumdom nako sa pag-ampo alang sa usa ka tawo nga akong mahatagan niini, apan kanunay kini anaa sa bag. Kini nga biyahe lain na usab nga kapakyasan.

Miginhawa ko og lawom ug nag-ampo sa hilom sa pagpangayo og pasaylo. Mibati ko nga sama sa usa ka terrible nga misyonaryo.

Samtang nag-aginod ko sa security line, nadasig ko sa pagpakigsulti sa usa ka babaye nga nag-una kanako. Nag-istorya mi mahitungod sa among destinasyon ug dayon nagbulag sa lain-laing mga linya. Samtang nagpadulong ko sa akong pultahan, akong nakita ang mao gihapon nga babaye. “Oh, hi na sab,” miingon siya. “Nindot nga nagkita ta!”

Nangutana ko niya kon kanus-a mobiya ang iyang biyahe. “Ah, dugay pa—sayo kaayo ko.”

“Nan, dali ug tupad nako!” Miingon ko.

Duna pa koy 45 minutos sa dili pa ang boarding, maong nanglingkod mi ug nag-istorya kabahin sa among trabaho. Akong gihisgutan ang pipila sa akong mga sinulat alang sa Santos sa Ulahing mga Adlaw, ug kalit misanag ang iyang nawong.

“Ikaw usa ka Mormon?” nangutana siya. “Gusto ko nga masayud og dugang mahitungod sa Mormons. Unsaon nako nga makaangkong og kopya sa Basahon ni Mormon?”

“Maayo,” miingon ko, miabli sa akong bag, “dia koy usa diri.”

“Oy,” siya miingon. “Sa akong hunahuna gikatakda nga magkita kita karon.”

Napuno sa pasalamat ang akong kasingkasing. Sa dihang nangutana siya kon unsay nakapalahi sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikan sa ubang mga relihiyon, akong gibati nga gigiyahan unsay isulti.

Giingnan nako siya nga dunay mga misyonaryo nga mokontak kaniya, ug dayon gipahibalo nga mag-boarding na. Giablihan nako ang akong bag aron pagkuha sa akong boarding pass apan wala nako makit-i. Akong

gihabwaan ang akong bag. Didto, sa ilawom uban sa boarding pass, ang isyu sa kinatibuk-ang komperensya sa *Ensign*! Gihatag nako kini ngadto kaniya ug nagpasalamat sa Ginoo nga nangita ko sa akong boarding pass. Miingon siya nga sa kasagaran magdala siya og basahonon apan mibati nga dili lang usa niining higayona.

“Mao tingali aron ako makabasa niini,” miingon siya. Samtang naggunit sa akong boarding pass, gigakos nako siya ug nanamilit.

Karon mag-istorya mi kada semana, ug siya mosulti nako sa iyang pagpakigsulti uban sa mga sister nga misyonaryo. Usa ka tuig na, ug ako naglaum sa umaabut nga adlaw nga makakita niya nga mabunyagan. Wala ko masayud kon kana mahitabo, apan mahibulong gihapon ako sa gihimo sa Langitnong Amahan sa pagtabang nga magsugat ang among mga dalan. Nagpasalamat ko Kaniya sa pagdungog sa akong pag-ampo ug sa paghatag kanako sa yanong oportunidad sa pagpakigbahin sa Basahon ni Mormon. ■

Joni Hilton, California, USA

PAILUB:

Sobra Pa Sa Pagpaabut

Ni Hillary Olsen

“Sister Olsen, kami mopanalangin nga magbaton ka og pailub.” Dili kadtong mga pulonga ang gusto nakong madungog. Nag-ampo ko tibuok adlaw aron makabaton og igong pagtuo nga maayo. Sa panalangin, gisaraan ko nga sa katapusan moarang-arang ko, apan gipaniguro ngari nako nga kini mataud-tauran.

Nanghupaw ko sa paghuman og pagpanalangin sa mga elder nako. Ako adunay tulo na lang ka buwan nga nahabilin sa akong misyon, ug gusto nakong mogawas kauban ang mga tawo—dili masakit. Gusto nakong dawaton ang kabubut-on sa Ginoo, apan sa tinuoray wala ko kasabut nganong Iya pa ko nga papaabuton.

Milungtad og pipila ka adlaw usa pa nako nadawat ang akong sitwasyon. Akong gidawat ang kamatuoran nga dili ko maayo diha-diha dayon,

Ang pagpailub dili sayon nga leksyon nga makat-unan dayon, apan angay gyud kini.

apan mibati ko nga miserable—hangtud usa ka adlaw midangop ko sa kasulatan. Sa katapusan, akong nakaplagaan ang kalinaw nga akong gikinahanglan diha sa Santiago 1. Nakaplagaan ni Joseph Smith ang iyang tubag sa bersikulo 5—ang sa ako kay anaa sa mga bersikulo 2–4:

“Mga igsoon ko, isipa nga maoy tumang kalipay sa diha nga igaka-sugat ninyo ang nagkalainlaing mga panulay [giusab diha sa Hubad ni Joseph Smith ang “nagkalainlaing mga panulay” ngadto sa “daghan nga mga kasakit”];

“Kay kamo nahibalo nga ang pag-sulay sa inyong pagtuo mosangput sa pagkamaintuson.

“Mao lamang nga kinahanglan ang pagkamaintuson inyong tugutan sa hingpit nga pagbuhat, aron kamo mahingpit ug masangkap, nga walay makulang.”

Sa akong pagbasa niadtong mga bersikulo, dili ko makasulti nga diha-diha dayon ako “nalipay” nga ako nasakit, apan nakakat-on ko og pipila ka butang nga nakatabang nako nga dili kaayo mobati nga miserable sa akong sitwasyon.

Ang kamatuoran nga wala ko maayo diha-diha dayon wala magpasabut nga ako walay pagtuo, ug wala kini nagpasabut nga ang Ginoo wala maghunahuna sa akong sitwasyon—bali gani, sa tinuoray. Ang Ginoo igong naghunahuna aron sulayan ang akong pagtuo pinaagi sa paglangay nga maayo ko aron makapalambo ko og pailub.

Nakaamgo ko nga ang Ginoo gusto nga makapalambo ko og pailub kay kini mahinungdanon nga kinaiya.

Ang pagpailub makapaputli nato. Ang pagpailub makatabang nato nga mas mahisama sa Manluluwas. Ako adunay importanting mga responsibilidad isip full-time nga misyonaryo, apan nakaamgo ko nga kon kabahin na sa pagserbisyo sa Ginoo, Siya naghunahuna sa instrumento sama sa Iyang paghunahuna sa buluhaton. Ang Ginoo nagtudlo nako og pailub aron ako mahimong mas maayo ug mas epektibo nga misyonaryo sa katapusang mga bulan sa akong misyon.

Ang gisaad ngari nako nga panalangin nga maayo sa katapusan miabut, apan wala natapos didto ang leksyon sa pagpailub. Daghang mga panalangin sa atong kinabuhi—kaminyoon, panarbaho, pagbaton og mga anak, kahimsog sa pisikal o emosyonal, tubag sa mga pag-ampo—dili mo-abut sa panahon kon kanus-a kita nagdahum niini. Kon kamo makasinati nga malangay ang mga tubag sa pag-ampo, ug inyo kini nga masinati, pasalig nga magmapailubon pinaagi sa pagsalig sa Ginoo ug sa Iyang timing. Kini mopanalangin sa inyong kinabuhi.

Panglantaw sa Pagpailub

Miuli ko sa misyon nga nasayop sa pagbati nga dili na nako kinahanglan ang mga leksyon kabahin sa pailub. Mahitungod sa pailub, dili kini leksyon nga atong makat-unan kausa lang. Si Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namulong kabahin sa pailub, ug ako kining gibasa sa unang higayon human sa masakit nga pakigbulag sa tawo nga akong gi-date. Nasagmuyo ug daw

nawad-an ko sa paglaum, ug nianang punta, layo ra kaayo sa akong hunahuna nga kinahanglan kon mapahinumduman nga magpailub. Makatingala, ang mga ideya ni Elder Maxwell kabahin sa pailub nagtudlo kanako og gamhanang mga konsepto nga hingpit nakausab sa akong panglantaw (pag-usab) ug nakatabang nako nga mopasalig pag-usab nga magmapailubon.

Ang Pagpailub Dili Gayud ang Pag-undang

Sama pananglit, akong nakat-unan nga ang pagpasalig nga magmapailubon wala magpasabut nga kita wala nay mahimo ug mawad-an og paglaum. Si Elder Maxwell mitudlo: “Ang pailub dili ang pagkawalay panumbaling. Sa tinuoray, kini nagpasabut nga nanumbaling gayud apan andam, bisan pa, nga motugyan sa Ginoo ug sa unsay gitawag diha sa kasulatan nga ‘dagan sa panahon.’”¹ Kanunay naghunahuna ko sa pailub nga daw usa ka pauyon-uyon lang nga reaksyon sa mga kasinatian sa kinabuhi, ingon og sunod-sunod lang. Apan ang pailub dili og sunod-sunod lang. Ang pailub usa ka pagpakita sa kalig-on sa pagkatawo ug debosyon ngadto sa Ginoo.

Ang Pailub Masaligon, Dili Kakulba

Si Elder Maxwell mitudlo usab: “Ang pailub mao ang kaandam sa pagsaksi sa pagpadayag sa mga katuyoan sa Dios uban sa katingala ug kahinam, kaysa mobati og kabalaka tungod sa atong sirkumstansya. Sa laing pagkasulti, ang mabalak-ong pagsige og abli sa oven makapahulpa sa cake imbis nga motubo. Mao usab kini ngari kanato. Kon kita kanunay

nga hakog sa pagsusi kon kita mali-payon, dili kita magmalipayon.”² Kini nga ideya mituhop gyud kanako (ug dili lang tungod kay dili ko mapailubon nga baker). Makawala sa kadasig kon ang mga plano mapakyas o dili mahitabo sama sa atong gidahuman. Sa atong tawhanong hunahuna, ang balaanong timing mahimong lisud sabton. Apan ang akong *nasabtan* mao nga ang Dios usa ka mahigugmaong Amahan kinsa adunay plano nga naggarantiya og kalipay kon kita matinud-anon, ug ako nakakat-on sa pagdawat sa Iyang timing nga may pasalig—dili kakulba.

Dili Kini Kanunayng kabahin Nato

Tungod ang pailub nagsulay kanato sa personal nga lebel, ang atong pagtutok anaa kanunay sa atong kaugalingon. Apan si Elder Maxwell mitudlo nga “ang pailub nagtabang usab kanato nga maka-amgo nga samtang kita andam nga mopadayon, adunay igong nakat-unan sa usa ka kasinatian, ang atong padayon nga presensya kasagaran gikinahanglan isip kabahin sa pali-but nga magkat-on ang uban.”³ Wala lang kita magkinahanglan og pailub, apan ang uban nagkinahanglan

usab sa atong pailub o sa ehemplo sa atong pailub. Kini nga ideya wala gayud nako mahunahuna, ug kini nakatabang nako sa paglantaw sa pailub isip talagsaong kinaiya, duol kaayo sa gugmang putli, ang tiunay nga gugma ni Kristo, nga “dili gayud mopakyas” (Moroni 7:46).

Sobra Pa sa Pagpaabut

Bisan kon kita adunay hustong panglantaw, ang pagpaabut mahimong lisud. Apan akong nakat-unan nga ang pailub sobra pa sa pagpaabut. Ako kining nakat-unan gikan sa akong igsoon nga lalaki nga si Andrew ug iyang asawa, si Brianna, samtang sila nag-atubang sa hagit nga dili makabaton og mga anak. Bisan tuod nawala ang ilang paglaum sa dihang ilang nasayran nga dili sila makabaton og mga anak, sila nakakaplag og bag-ong paglaum pinaagi sa pagsagop—apan kana nagpasabut gihapon nga magpaabut.

Nagduhaduha ko sa paggamit sa pulong nga *paabut* kon maghisgot kabahin kanila tungod kay ang pulong kanunay nagpasabut nga wala maglihok. Para kanila, ang pagpaabut wala magpasabut nga walay buhaton

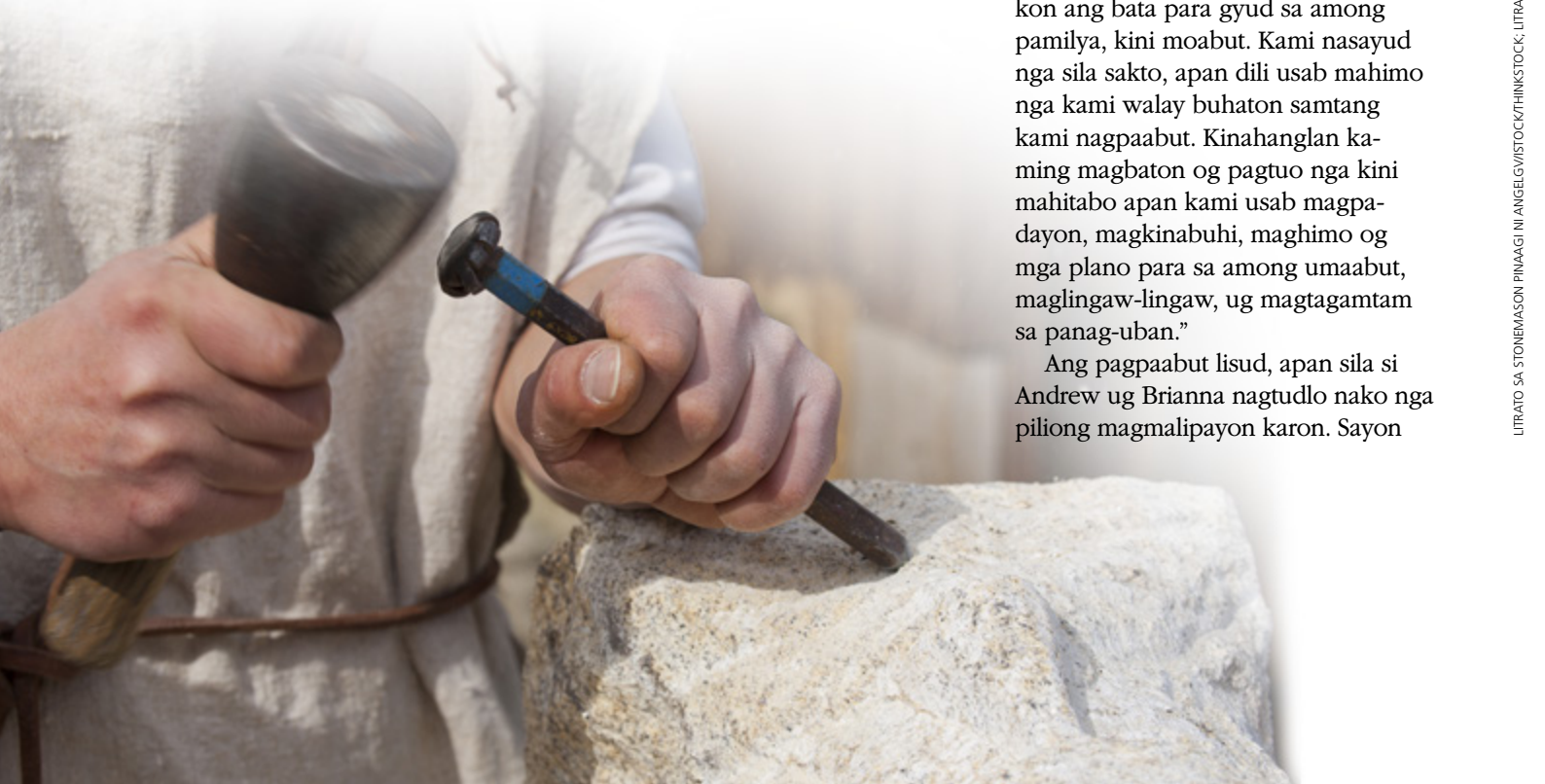
hangtud adunay bata nga moabut—ang pailub sobra pa gyud niana.

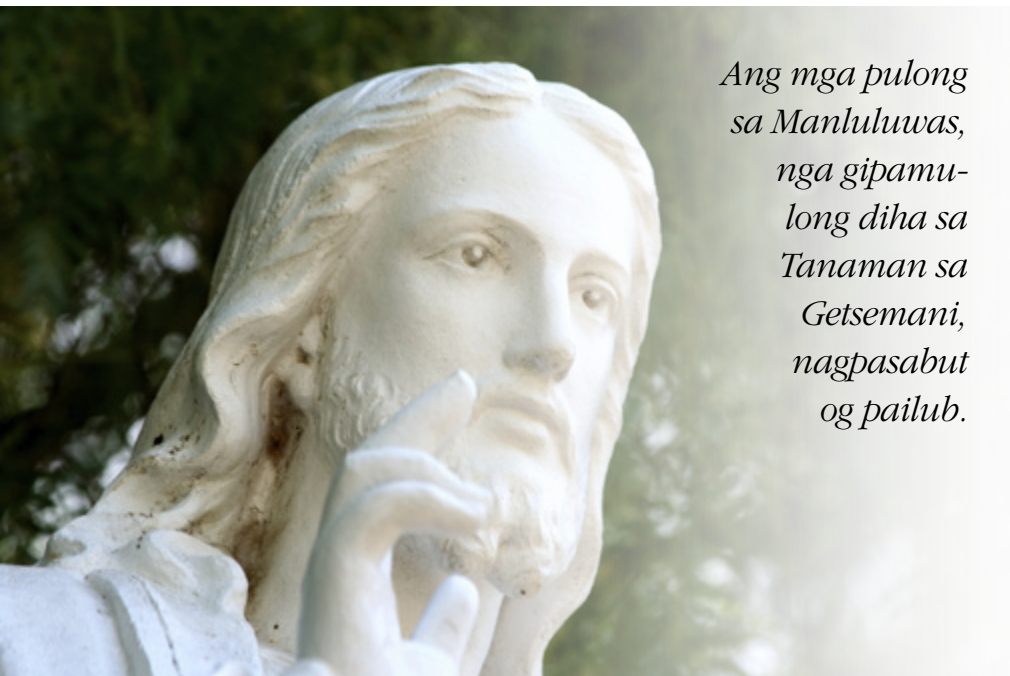
Si Andrew miingon, “Anaa gayud sa mga kamot sa Ginoo ang pagsagop, wala sa amoa. Apan maayo ang among gibati nga adunay mabuhay aron makab-ut ang among tumong nga makabaton og mga anak sa among pamilya.” Pinaagi man sa blogging, pagpakigbahin sa ilang impormasyon sa pagkontak ngadto sa mga higala ug pamilya, o malakip sa lokal nga mga grupo sa mga ginikanan nga mosagop, sila “[nag]buhay sa tanan nga mga butang nga ubos sa [ilang] gahum” (D&P 123:17), ug dayon sila misalig sa Ginoo.

Human sa daghang katuigan sa pagpaabut ug pag-ampo, sila nakasagop og matahum nga batang babaye nga ginganlan og Jessica. Sa dihang ila siya nga gigakos, mga tuig sa kasagmuyo ug kawala sa kadasig nahanaw. Para kanila, siya kaniadto ug karon usa ka milagro.

Lima na ka tuig ang milabay sukad ilang gisagop si Jessica, ug sa milabayng upat ka tuig, sila naningkamot sa pagsagop og laing bata. Ang pagpaabut nagsugod na usab. Si Brianna miingon nako, “Ang mga tawo kanunay nagpahinumdom kanamo nga kon ang bata para gyud sa among pamilya, kini moabut. Kami nasayud nga sila sako, apan dili usab mahimo nga kami walay buhaton samtang kami nagpaabut. Kinahanglan kami magbaton og pagtuo nga kini mahitabo apan kami usab magpadayon, magkinabuhay, maghimo og mga plano para sa among umaabut, maglingaw-lingaw, ug magtagamtam sa panag-uban.”

Ang pagpaabut lisud, apan sila si Andrew ug Brianna nagtudlo nako nga piliang magmalipayon karon. Sayon

*Ang mga pulong
sa Manluluwas,
nga gipamu-
long diha sa
Tanaman sa
Getsemani,
nagpasabut
og pailub.*

usa ka proseso, ug kanunay ko nga magkat-on. Bisan tuod ang pagpaa-but *mahimong* lisud, ako nakakat-on nga “magmalipayon” kon ang akong pailub gisulayan—dili tungod kay nakakaplag ko og kalipay sa kalisud niini, apan tungod kay ako nasayud nga kini adunay mahimayaong katuyoan. Nasayud ko nga ang “pagka-mainantuson tugutan sa hingpit nga pagbuhat” usa ka bahin sa pagtuman sa akong katuyoan dinhi sa yuta nga sa umaabut nga adlaw “mamahingpit, ug masangkap nga walay makulang” (Santiago 1:4). ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Neal A. Maxwell, “Patience” (debosyonal sa Brigham Young University, Nob. 27, 1979), 1, speeches.byu.edu.
2. Neal A. Maxwell, “Patience,” 2.
3. Neal A. Maxwell, “Patience,” 3.
4. “Be Still, My Soul,” *Hymns*, nu. 124.

nga hunahunaon, “Magmalipayon ko kon _____,” apan daghan kaayo ang dili nato matagamtam sa kinabuhi kon atong ilangay ang atong kalipay. Bisan tuod usahay ibaliwala nato ang atong mga tinguha aron mosunod sa kabubut-on sa atong Amahan, wala kana magpasabut nga ato usab nga ibaliwala ang atong kalipay. Ang Iyang gugma makahatag og kalig-on, mopuno sa kahaw-ang, ug modasig og paglaum.

Ang Ehempro sa Manluluwas sa Pagpailub

Ang Manluluwas mao ang atong hingpit nga ehempro sa pagpailub. Para kanako, ang Iyang mga pulong diha sa Tanaman sa Getsemani nagpakita sa Iyang pailub. Tungatunga sa grabe kaayong pag-antus ug sakripisyo, Siya mihangyo nga, kon mahimo, ang kupa isaylo lang Kaniya. “Ngani,” Siya miingon, “dili sumala sa akong pagbuot kondili

sa imo” (Mateo 26:39). Ang pulong nga *ngani* nagdala og gamhanang mensahe. Bisan pa sa unsay gusto sa Manluluwas nianang higayona, Siya mipakita sa Iyang kaandam sa pagsunod sa kabubut-on sa Iyang Amahan ug paglahutay.

Kitang tanan kinahanglang magpaa-but sa mga butang nga atong gusto sa atong kinabuhi—bisan usahay sa pinakamatarung nga tinguha sa atong kasingkasing. Apan si Jesukristo, atong “langitnong Higala,”⁴ mohupay ug mosiguro kanato nga ang maayong mga butang moabut. Ug Siya mahigugmaong nagpailub kanato samtang kita nagkat-on nga mahisama Kaniya, samtang atong atubangon ang mga gidahum ug wala damha nga mga kalisud sa pagka-mortal ug moingon sa atong Amahan, “Ngani dili sumala sa akong pagbuot, kondili sa imo.”

Ang akong panglantaw sa pailub siguradong nausab samtang nagkahamtong ko. Ang pagpailub

PASALAMAT KANIYA ALANG SA PAILUB

“Kon kamo magampo, kon kamo makig-istorya sa Dios, ug kon kamo mangamuyo og panabang, ug kon kamo mopasalamat kaniya dili lang sa tabang apan sa pailub ug kaaghop gumikan kay wala madawat ang tanan ninyong gitinguha diha-diha dayon o tingali dili gyud madawat, ako mosaad kaninyo nga kamo mas maduol ngadto kaniya.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Waiting upon the Lord,” (debosyonal sa Brigham Young University, Sept. 30, 1990), 4, speeches.byu.edu.

Misyon o Kwarta?

Gelzcke Felix Nogueira

Usa ka tuig human nahimong miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, gipadala nako ang akong mga papeles aron moserbisyo isip full-time nga misyonaryo. Ang akong pamilya hingpit nga nagdumili nga ako moserbisyo og misyon ug naghunahuna hinoon nga ako kinahanglang mokuha sa akong master's degree. Bag-o lang kong nakahuman sa akong bachelor's degree, ug pangandoy nako nga makakuha og master's degree kon mahuman na ko. Ang akong mga propesor andam usab motabang nako tungod kay ako usa ka maayong estudyante.

Samtang nangandam ko sa pagbiya alang sa akong misyon, naglisud pag-ayo ang akong pamilya sa kwarta. Ang akong kinamagulangan nga lalaki nawad-an sa iyang trabaho. Sa wala madugay ang kompanya nga gitrabahoan sa akong amahan sulod sa daghang mga tuig nagkalisud, ug siya nataktak sa trabaho. Ang akong amahan miggamit sa iyang tanang mga benepisyo sa gobyerno sa pagtabang sa akong lola, ug usa

Walay kantidad sa kwarta ang makatupong sa mga panalangin nga makakita sa mga pamilya nga nag-andam sa pag-adto sa templo ug sa pagpabugkos.

ka gabii akong nakita siya nga naghilak tungod kay siya wala masayud kon unsaon sa pagsuporta sa pamilya.

Nianang higayona, ako nakadawat og usa ka scholarship sa unibersidad nga hapit mokatunga sa minimum nga sweldo. Kon makadawat ko sa akong bayad, kanunay nakong unahon ang pagbayad sa akong ikapulo. Apan sa dihang akong nadawat ang akong labing bag-o nga bayad human mawad-i sa trabaho ang akong amahan, ang akong inahan mihangyo nako nga dili mohatag og kwarta

ngadto sa Simbahan tungod kay gikinahanglan namo kini sa balay. Giingnan nako siya bahin sa ikapulo ug sa kaimportante niini ug mipakita kaniya sa mga saad nga gihatag sa Ginoo sa Malaquias 3:10. Bisan tuod wala siya malipay, mibayad ko sa akong ikapulo ug nasayud ko nga kini maoy saktong.

Samtang nagpadayon ko sa pagandam sa akong misyon, miapil ko sa usa ka kompetisyon sa usa ka lokal nga unibersidad sa pagsuta kon unsay akong mahimo. Nakapasar ko ug gitanyagan og usa ka posisyon diin ako makasweldo og hapit sa samang kantidad sa kwarta nga kinitaan sa akong amahan sa iyang trabaho. Kini igo na nga makasuporta sa akong pamilya hangtud ang akong amahan makaretiro. Ang akong pamilya naglaum nga akong dawaton ang trabaho.

Ako nag-ampo og kadaghan, ug ang Ginoo mitubag nga ako kinahanglan nga magmisyon. Misalig ko kaniya ug midawat sa akong call ngadto sa Brazil Santa Maria Mission. Ang Ginoo mipanalangin sa akong pamilya

samtang ako didto sa akong misyon. Ako nasayud nga ang mga tamboanan sa langit gibuksan (tan-awa sa Malaquias 3:10). Ang akong amahan ug igsoong lalaki nakakita og trabaho pag-usab, ug ang pamilya nakahimo sa pagbuhi og gatasan nga mga baka alang sa dugang nga kinitaan.

Ang akong pagpamatuod ni Jesukristo ug sa Iyang buhat milambo, ug nagtan-aw sa hingpit nga kalipay sa mga nawong ug sa kausaban sa mga kasingkasing niadtong akong giserbisyuhan usa ka butang nga bilihon kaayo alang nako. Walay kantidad sa kwarta ang makatupong sa mga panalangin nga makakita sa mga pamilya nga nagandam sa pag-adto sa templo ug sa pagpabugkos. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Ceará, Brazil.

IKAPULO: USA KA PAGSULAY SA ATONG HUGOT NGA PAGTUO

“Akong minahal nga mga kaigsoonan, ang mahangturong mga panalangin sa ikapulo tinuod. Ako kining nasinati sa akong kinabuhi ug sa

kinabuhi sa akong pamilya. Ang pagsulay sa atong hugot nga pagtuo mao nga motuman ba kita sa balaod sa ikapulo pinaagi sa atong pagkamasulundon ug sakripisyo. Kay, sa mga pulong ni Propeta Joseph Smith, ‘Ang usa ka tinuhoan nga wala manginahanglan sa pagsakripisyo sa tanang butang walay gahum nga igong makaugmad sa hugot nga pagtuo nga gikinahanglan sa kinabuhi ug kaluwasan’ (Joseph Smith, *Lectures on Faith* [1985], 69). ”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ikapulo: Usa ka Pagsulay sa Hugot nga Pagtuo nga adunay Mahangturong mga Panalangin,” *Liahona*, Nob. 2002, 29.

Ipakatap sa yuta ang mga mensahe nga puno sa pagkamatarung ug kamatuoran.

**Ni Elder
David A. Bednar**
Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

PAGLUKOP SA YUTA

pinaagi sa Social Media

Kita nagpuyo sa usa ka talagsaon nga dispensasyon. Ang dispensasyon sa ebanghelyo mao ang panahon diin ang gikinahanglan nga awtoridad sa priesthood, mga ordinansa, ug kahibalo sa doktrina makita dinhi sa yuta sa pag-implementar sa plano sa Amahan sa kaluwasan alang sa Iyang mga anak. Importante sa pag-establisar sa usa ka dispensasyon mao ang usa ka tinugutan nga sulugoon sa Dios, usa ka pangulo sa dispensasyon, kinsa naghupot ug naggamit sa awtoridad ug sa mga yawe sa balaan nga priesthood. Ang mga dispensasyon sa ebanghelyo gitukod pinaagi ni Adan, Enoch, Noe, Abraham, Moises, Jesukristo, Joseph Smith, ug uban pa. Sa matag dispensasyon ang mga kamatuoran sa ebanghelyo gipadayag pag-usab—gitugyan—aron ang mga tawo niana nga panahon dili magdepende sa hingpit sa miaging mga dispensasyon alang sa kahibalo sa plano sa Langitnong Amahan.

Ang apostasiya gikan sa kamatuoran nahitabo sa matag dispensasyon nga milabay. Hinoon, ang buhat sa kaluwasan nga gisugdan apan wala makompleto niadtong nag-una nga mga panahon nagpadayon sa katapusan nga dispensasyon. Si Propeta Joseph Smith mipasabut nga tungod niini nga rason, ang kalamboan sa himaya sa ulahing adlaw, gani ang dispensasyon sa kahingpitan sa panahon, “mao ang katuyoan nga nakapaikag sa katawhan sa Dios sa matag panahon; usa kini ka tema diin ang mga propeta, mga pari ug mga hari nagpakabuhi uban sa talagsaon nga kahimuot; ila kining gilauman uban sa malipayon nga pagpaabut sa adlaw diin kita magpuyo; ug gidasig uban sa langitnong ug mahimayaon nga mga pagpaabot nga ilang giawit ug gisulat ug gipanagan kining atong panahon.”¹

Diha niining labing mahinungdanon ug katapusan sa tanang mga dispensasyon sa ebanghelyo, “ang tibuok ug

walay kulang ug hingpit nga pagkahiusa, ug pagkasumpay sa mga kapaigoan, ug mga yawe, ug mga gahum, ug mga himaya kinahanglan nga mahitabo, ug ipadayag gikan sa mga adlaw ni Adan bisan niini nga panahon. Ug dili lamang niini, apan kadto nga mga butang nga wala mapadayag gikan sa katukuran sa kalibutan, apan gitago gikan sa maalamon ug mabuot, ipadayag ngadto sa mga bata ug mga masuso karon, dinhi niini nga kapaigoan sa kahingpitan sa mga panahon” (D&P 128:18).

Ang Dispensasyon sa Kahingpitan sa Panahon ug ang Teknolohiya

Bulahan kita nga nagpuyo, nagkat-on, ug nagserbisyo niining labing talagsaon nga dispensasyon. Usa ka importante nga aspeto sa kahingpitan nga anaa kanato niining espesyal nga panahon mao ang usa ka milagroso nga pag-uswag sa kalamboan ug imbensyon nga nakahimo ug nakapaspas sa buhat sa kaluwasan: gikan sa mga tren ngadto sa mga telegrama ngadto sa mga radyo ngadto sa mga sakyanan ngadto sa mga eroplano ngadto sa mga telepono ngadto sa mga transistor ngadto sa mga telebisyon ngadto sa mga computer ngadto sa mga satellite transmissions ngadto sa Internet—ug sa hapit walay katapusang lista sa teknolohiya ug mga himan nga mopanalangin sa atong mga kinabuhi. Kining tanang kalamboan kabahin sa pagpadali sa Ginoo sa Iyang buhat sa ulahing mga adlaw.

Niadtong 1862 si Presidente Brigham Young (1801–77) miingon: “Ang tanang nadiskobrehan sa siyensya ug art, nga tinuod gayud ug mapuslanon sa katawhan gihatag pinaagi sa direktang pagpadayag gikan sa Dios, bisan tuod diyutay ra ang motuo niini. Gipanglantawan kini nga moandam alang sa katapusang kadaugan sa kamatuoran, ug ang katubsan sa yuta gikan sa gahum sa sala ug ni Satanas.”²

Palihug karon hunahunaa ang mga pulong ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985), nga gipamulong niadtong 1974, samtang iyang gihulagway ang kaugmaon sa misyonaryo nga buhat:

“Nagtuo ko nga ang Ginoo mahinamong mohatag nato sa mga imbensyon nga dili gani nato mahanduraw. . . .

“Sa paghatag sa Ginoo niini nga mga milagro sa komunikasyon, ug uban sa dugang nga mga paningkamot ug debosyon sa atong mga misyonaryo ug natong tanan, ug ang uban nga ‘gipadala’, sa pagkatinuod ang balaan nga mando mahitabo: ‘Kay, sa pagkatinuod, ang tingog kinahanglan mogawas gikan niini nga dapit ngadto sa tibuok kalibutan, ug ngadto sa labing hilit nga mga bahin sa yuta—ang ebanghelyo kinahanglan gayud isangyaw ngadto sa matag linalang’ (D&P 58:64).”³

Ug niadtong 1981 si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) mitudlo: “Masaligon kita nga samtang ang buhat sa Ginoo molambo, modasig siya og mga tawo sa pagpalambo og mga pamaagi diin ang mga miyembro sa Simbahan, bisan asa man sila, mahimong matambagan sa personal kaayo nga paagi pinaagi sa iyang pinili nga propeta.”⁴

Ang mga mensahe ug mga litrato nga nagkinahanglan og mga adlaw, mga semana, ug mga bulan sa pagpadala ug pagdawat karon mahimong mapadala sa tibuok kalibutan sa segundo. Kami magpasalamat Kanimo, O Dios, alang sa mga propeta kinsa nagtudlo ug nag-andam kanato alang sa panahon nga atong gipuy-an—ug kinsa nag-aghat kanato sa paggamit sa kalamboan sa teknolohiya sa pagsuporta sa nagpadayon nga misyon sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.⁵

Ang Ginoo nagpadali sa Iyang buhat, ug dili sulagma nga kining talagsaong kalamboan sa komunikasyon ug imbensyon nahitabo niining dispensasyon sa kahingpitan sa panahon. Ang mga channel sa social media mao ang mga himan sa tibuok kalibutan nga personal ug positibong makaapekto sa daghang mga indibidwal ug mga pamilya. Ug ako nagtuo nga ang panahon miabut alang nato isip mga disipulo ni Kristo sa paggamit niining dinasig nga mga himan sa husto ug mas epektibo nga paagi sa pagpamatuod sa Dios ang Mahangturong Amahan, Iyang plano sa kalipay alang sa Iyang mga anak, ug sa Iyang Anak, nga si Jesukristo, isip Manluluwas sa kalibutan; sa pagsangyaw sa kamatuoran sa Pagpahiuli sa ebanghelyo sa ulahing mga adlaw; ug sa pagtuman sa buhat sa Ginoo.

Pipila ka nag-unang mga sumbanaan kinahanglang sundon samtang kita mogamit sa social media sa pagpasabut sa mga mensahe sa ebanghelyo:

1. Magmatinud-anon ug Magmakanunayon

Una, kita mga disipulo ug ang atong mga mensahe kinahanglan nga tinuod. Ang tawo o produkto nga dili tinuod usa ka bakak, mini, ug dili matinuoron. Ang atong mga mensahe kinahanglan nga matinud-anon, matinuoron, ug tukma. Kinahanglan nga dili nato pasobrahan, adornohan o magpakaaron ingnon nga usa ka tawo, o usa ka butang nga kita dili mao. Ang atong isulat kinahanglan nga kasaligan ug makaayo. Ug ang dili pagpaila diha sa Internet wala maghatag og katungod nga dili magmatinud-anon.

Ang pagkatinuod malig-on pinaagi sa pagkamakanunayon. Ang mga mensahe sa ebanghelyo nga inyong ipakigbahin mas dawaton kon ang inyong Kristohanong ehemplo makita diha sa padayon ninyo nga gipang-post.

Si Sister Bonnie L. Oscarson usa ka maayong ehemplo sa gahum sa pagkamakanunayon sa social media. Sa dihang gi-call sa pagserbisyo isip kinatibuk-ang presidente sa Young Women niadtong Abril 2013, ang iyang mga sumusunod sa Pinterest nadoble diha-diha dayon. Ang mga gipang-post ni Sister Oscarson kaniadto naghatag og igong mga ebidensya sa iyang kaligdong, nakaaghat sa usa ka blogger sa pagpangutana, “Ang imong pahina sa Pinterest makapasara ba sa testing ni Bonnie Oscarson? . . . Unsa may hunahuna sa mga tawo kaninyo kon ang tanan nilang nasayran mao ra ang unsay anaa sa imong pahina sa social media?”⁶

2. Maglig-on ug Magbayaw

Ikaduha, kita ug ang atong mga mensahe kinahanglang magtinguha sa paglig-on ug pagbayaw kay sa pakiglalis, pakigdebat, panghimaraut, o pagtamay.

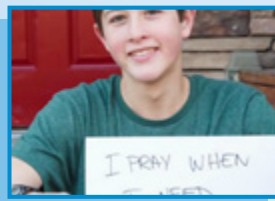
Pagkigbahin sa ebanghelyo uban sa tinuod nga gugma ug pagpakabana alang sa uban. Magmaisugon ug walay kahadlok apan dili magmapugsanon sa pagpaluyo ug paglaban sa atong mga tinuohan, ug maglikay sa panagbingkil. Isip mga disipulo, ang atong katuyoan mao ang paggamit sa social media isip paagi sa pagpakita sa kahayag ug kamatuoran sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa kalibutan nga nagkangitngit ug nagkalibog.

MGA EHEMPLO SA MGA PANINGKAMOT SA SOCIAL MEDIA

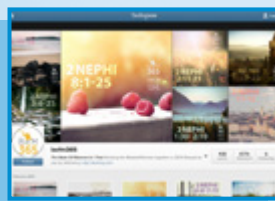
Ang pipila ka mga ehemplo sa mga mensahe sa ebanghelyo ug mga hulagway nga gimugna sa simbahan ug sa mga miyembro ug gipahayag ngadto sa kalibutan pinaagi sa social media.

1. **Tungod Kaniya.** Usa ka mubo nga video nga gihimo sa Simbahan nga nagpasidungog sa tinuod nga kahulugan sa Pasko sa Pagkabanhaw. Kini gitan-aw sa sobra sa lima ka milyon ka higayon panahon sa semana sa Pasko sa Pagkabanhaw sa miaging tuig sa 191 ka mga nasud ug mga teritoryo. Gamit ang #BecauseofHim [#TungodKaniya] hashtag (usa ka butang nga gigamit sa pag-ila sa mga mensahe nga may kalabutan social media), mga miyembro ug ang uban mipahayag sa ilang kaugalingong mga hunahuna ug mga hulagway mahitungod sa Manluluwas ug sa Iyang Pagkabanhaw sa daghang social channel ug mga dapit, lakip sa Facebook, Twitter, ug Instagram. Tan-awa kini sa lds.org/media-library/video/topics/easter.

2. **Did You Think to Pray?** Ang mga miyembro sa Simbahan ug ang uban mimantala og sobra 300 ka mga litrato sa ilang mga kaugalingon sa Instagram, Facebook, Twitter, ug uban pang social channel uban sa mga timailhan nga nagkompleto sa hugpong sa mga pulong “Mag-ampo ko kon...” Dugang pa, liboan ka mga tawo migamit sa #DidYouThinktoPray hashtag sa pagpakigbahin sa mga hunahuna mahitungod kon kanus-a ug ngano sila makigsulti sa ilang Langitnong Amahan. Kining yano nga mga lihoc misangpot sa sobra sa 40,000 ka pag-istoryahanay kabahin sa panginahanglan sa pag-ampo. Tan-awa sa mormonchannel.org/watch/collection/mormon-channel-videos/i-pray-when-didyouthinktopray.

3. **Basahon ni Mormon 365.** Usa ka Instagram account nga gihimo sa usa ka magtiayon gikan sa Arizona, USA, kinsa mi-post og reading assignment gikan sa Basahon ni Mormon kada adlaw. Ang mga assignment gibahin ngadto sa 365 ka bahin—ang hingpit nga gidak-on nga motugot sa mga sumusunod sa pagbasa sa tibuok Basahon ni Mormon sulod sa usa ka tuig. Sobra sa 45,000 ka mga tawo karon nagsunod niini nga account, kadaghanan kanila aktibong nagpakigbahin sa ilang mga hunahuna ug mga impresyon samtang sila nagbasa sa Basahon ni Mormon.

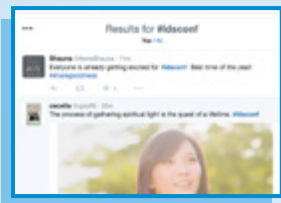
Ang Ginoo nagpadali sa Iyang buhat, ug dili sulagma nga kining talagsaong kalamboan sa komunikasyon ug imbensyon nahitabo niining dispensasyon sa kahingpit-an sa panahon.

4. **General Authority Social Media**

Accounts. Sa miaging summer ang Simbahan mihimo og opisyal nga Instagram account. Ang mga miyembro sa Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha

ka mga Apostoles karon mopili og mga litrato sa ilang mga kaugalingon nga i-post. Dipila sa mga Kaigsoonan karon dunay ilang kaugalingong Twitter account. Ang tanan sa mga Kaigsoonan usab dunay ilang kaugalingong mga pahina sa Facebook diin sila mohisgot og importante nga mga mensahe sa ebanghelyo. Pangitaa ang ilang mga pahina sa lds.org/media-library/social.

5. **#LDSconf.**

Ang #LDSconf hashtag, karon makita diha sa ubos sa wala nga bahin sa screen atol sa sibya sa kinatibuk-ang komperensya, nahimo niadtong Oktubre 2008 pinaagi sa usa ka

matinud-anong miyembro nga nangita og oportunidad sa pagsunod ug sa pagpakigbahin og mga tweets nga may kalabutan sa komperensya—sa wala pa ang Simbahan misugod sa paggamit niini. Liboan ka mga miyembro ang moapil sa panag-istoryahanay sa #LDSconf hashtag kabahin sa tambag gikan sa buhing mga propeta ug mga apostoles, ug pinaagi niini minilyon ka mga tawo sa kalibutan malig-on pinaagi sa mga mensahe sa kinatibuk-ang komperensya.

6. **Meet the Mormons.**

Usa ka salida nga hinimo sa Simbahan nakatabang niadtong dili sakop sa atong tinuohan nga makasabut nato isip usa ka katawhan. Kini nga salida sa sagad nga wala

masabti mahitungod sa atong mga gituohan ug nagpakita sa mga panalagin nga moabut tungod sa pagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo. Ang salida mahimong matan-aw diha sa DVD, sa visitors' center, sa Internet movie channel, ug sa mga social media channel. Alang sa dugang nga impormasyon, bisitaha ang meetthemormons.com. Kini nga salida usa ka dugang nga paagi nga ang mga miyembro makapaambit sa ilang gituohan ngadto sa pamilya ug mga higala sa usa ka yano ug epektibo nga paagi.

Ako moawhag kaninyo nga molukop sa yuta uban sa mga mensahe nga puno sa pagkamatarung ug kamatuoran—mga mensahe nga tinuod, makapalig-on, ug dalaygon.

3. Magtahud sa Intellectual Property

Ikatulo, kita ug ang atong mga mensahe kinahanglang motahud sa kabtangan sa ubang mga tawo ug mga organisasyon. Kini nagpasabut nga kamo kinahanglan nga dili maghimo og inyong kaugalingong content gamit ang art, pangalan, mga litrato, musika, video, o ubang content sa ubang tawo nga walay pagtugot. Ang content sa Media Library sa LDS.org, gawas kon gipasabut nga gidili, gitugot nga magamit sa mga miyembro nga dili na mangayo og pagtugot gikan sa Simbahan. Dugang nga impormasyon mahitungod sa paggamit sa Church media makita sa social.lds.org.

Kon mopakigbahin kamo sa mensahe sa online, siguroa nga ang uban makasabut nga kamo nagpahayag sa inyong personal nga mga hunahuna ug pagbati. Palihug ayaw gamita ang logo sa Simbahan o tingali magsugyot nga kamo nagsulti alang o para sa Simbahan.

4. Magmaalamon ug Magmabinantayon

Ikaupat, magmaalamon ug magmabinantayon sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon ug niadtong inyong gimahal. Kinahanglan natong hinumduman nga ang Internet dili gayud makalimot. Bisan unsa ang inyong gihisgutan pinaagi sa social media channel molungtad gayud sa kahangturan—bisan lahi ang gisaad sa app o programa. Isulti o i-post lamang kon gusto ninyo nga ang tibuok kalibutan dunay access sa inyong mensahe o mga litrato sa tanang panahon.

Ang pagsunod niining yano nga mga sumbanan makapahimo sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan sa paghimo ug pagpakigbahin sa mga mensahe sa ebanghelyo nga “mosanag gikan sa kangitngit” (Mormon 8:16).

Usa ka Apostolikanhon nga Pagdapit

Unsay nakab-ot na niini nga dispensasyon sa pagpahayag sa mga mensahe sa ebanghelyo pinaagi sa mga social media channel usa ka maayo nga sinugdanan—apan usa lamang ka hinay nga dagayday. Ako karon modapit kaninyo sa pagtabang sa pag-usab sa dagayday ngadto sa usa ka baha. Sugod niining adlaw, ako moawhag kaninyo sa paglukop sa yuta sa mga mensahe nga puno sa pagkamatarung ug kamatuoran—mga mensahe nga tinuod, makapalig-on, ug dalaygon—ug tinuod nga molukop sa yuta ingon sa usa ka lunop (tan-awa sa Moses 7:59–62).

Ako mag-ampo nga kita dili lamang moapil sa usa ka kalit nga baha nga dali ra nga motaas ug dali ra usab nga mohubas. Wala ako magsugyot og taphaw nga paningkamot

diin kita dali nga makabuhay sa sunod nga buluhaton sa atong taas nga lista sa mga butang sa ebanghelyo nga buhaton. Dili kinahanglan nga mahimo kitang eksperto sa social media o mga mapanatiko. Ug dili kinahanglan nga mogahin kita og daghang mga oras sa paghimo ug sa pagpakaylap og maayong pagkahimo nga mga mensahe.

Hunahuna ang epekto nga mahitabo kon gatusan ka liboan ug minilyon ka mga miyembro sa gipahiuli nga Simbahan sa Ginoo mosalmot sa ginagmay nga paagi sa pagpataas sa tubig. Hinaut nga ang atong daghang ginagmay, tagsa-tagsa nga mga paningkamot makahatag og makanunayon nga dagayday sa pagkamatarung ug kamatuoran nga sa hinay-hinay mahimong mga sapa ug mga suba—ug sa katapusan mahimong lunop nga mokatap sa yuta. Busa, ayaw pagluya diha sa maayo nga buhat, kay kamo nagpahimutang sa tukuran sa usa ka mahinungdanon nga buhat. Ug gikan sa gagmay nga mga butang magagikan ang mga dagko” (D&P 64:33).

Kita napanalangin sa daghang paagi; ug diin daghan ang gihatag, daghan ang gikinahanglan. Akong giampo nga kamo makasabut sa hingpit sa espirituhanon nga kaimportante ug panalangin sa pagpuyo sa dispensasyon sa kahingpitan sa panahon, nga hinaut nga kamo dunay mga mata nga klarong makakita sa mga posibilidad ug sa mga lit-ag sa talagsaon nga mga teknolohiya nga anaa kanato karon, nga kamo mahimong molambo diha sa inyong kapasidad sa paggamit niining dinasig nga mga himan sa husto nga paagi, ug nga kamo makadawat sa inspirasyon ug giya sa pagtabang sa pagpalukop sa yuta sama sa pagbaha kamatuoran ug pagkamatarung. Samtang kamo magpadayon niining balaan nga buhat, ako mosaad nga kamo mapanalangin dinhi sa pagka-mortal sa tagsa-tagsa, piho, ug gikinahanglan nga mga pamaagi nga moandam kaninyo sa kahangturan. ■

Gikan sa pakigpulong nga gihatag niadtong Agosto 19, 2014, atol sa Campus Education Week sa Brigham Young University.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 221.
2. *Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe (1954), 18–19.
3. Spencer W. Kimball, “When the World Will Be Converted,” *Ensign*, Okt. 1974, 10–11.
4. Gordon B. Hinckley, “Faith: The Essence of True Religion,” *Ensign*, Nob. 1981, 5.
5. “Salamat, O Dios sa Propeta” *Mga Himno ug Mga Awit sa mga Bata*, nu. 36.
6. “Would Your Pinterest Page Pass the Bonnie Oscarson Test?” latterdaysaintwoman.com.

“Ang akong mga ginikanan naminyo didto sa templo, apan karon sila nagdiborsyo. Nasuko ko nga ilang gibungkag ang among pamilya. Unsaon nako sa pagpasaylo kanila?”

Ang diborsyo makaguol ug malisud alang sa tanan nga mga sakop sa pamilya. Ang mga pagbati sa kasuko, pagkawala, ug kasakit normal ra. Hinoon, ang pagpadayon sa negatibong mga pagbati makapalayo ninyo sa kalinaw ug kaayohan. Pag-ampo sa Langitnong Amahan sa pagtabang kaninyo nga mawala ang makadaot nga mga pagbati ug sa pagsabut sa inyong mga ginikanan. Hibaloi nga sila gisakitan usab.

Hinumdumi nga Si Jesukristo—kinsa nag-antus alang sa atong mga kasub-anan ug mga sala—andam nga mopasaylo sa matag usa kanato. Kita usab kinahanglang mopasaylo sa uban. (Tan-awa sa samingay sa mga nakautang sa Mateo 18:23–35.) Ang inyong mga ginikanan magmapasalamaton sa inyong dili hinakog nga gasa sa pagpasaylo. Samtang kamo ug ang mga sakop sa inyong pamilya mohunong na sa pagkasuko ug pagbasol, ang inyong tibuok pamilya malig-on ug mas makahimo sa pag-adjust. Kadtong kinsa mopasaylo “mosaka ngadto sa mas taas nga ang-ang sa pagtamud sa kaugalingon ug pagkatawo” (James E. Faust, “Ang Makaalim nga Gahum sa Pagpasaylo,” *Liahona*, Mayo 2007, 68).

Niining malisud nga panahon, importante ang pagpadayon sa pagtukod sa inyong relasyon sa pamilya, ilabi na sa inyong mga ginikanan. Sa mga tuig nga moabut, kamo makasalig ug mohandom niadto nga mga relasyon. Ayaw itugot nga ang pagbati sa kasuko makapugong niining importante nga mga relasyon sa pagtubo.

Pagbaton og hugot nga pagtuo sa plano sa Langitnong Amahan alang kaninyo ug sa inyong pamilya. Tuohi nga “tanan nga mga butang . . . alang sa imong kaayohan” (D&P 122:7). Tuohi nga Siya mopadayon sa paggiya ug sa pagpanalagin sa inyong kinabuhi. Tuohi nga kamo makaangkon og usa ka maanindot nga kaminyoon ug nga ang Dios mosangkap sa inyong pamilya niining kinabuhia ug sa kahangturan.

Usa ka proseso ang pagpasaylo ug nagkinahanglan og panahon. Pagmapailubon sa inyong mga paningkamot sa paghigugma, pagpasaylo, ug pagsabut sa inyong mga ginikanan. Paabuta ang kalinaw ug kalipay nga moabut pinaagi sa pagpasaylo.

Pag-ampo aron Makasabut

Sa dihang ang akong mga ginikanan nagdiborsyo, lisud kadto sa akong mga igsoon ug kanako. Milungtad og pipila ka tuig una ko nakapasaylo sa akong amahan. Kinahanglan kong magtuon sa mga kasulatan ug mag-ampo sa tibuok nakong kasingkasing. Gani ako nakigsulti ngadto sa usa ka magtatambag. Dayon ako nag-ampo aron makasabut sa akong papa. Ang akong mga mata nabuksan, ug ako nakasabut kaniya, ug kini nakatabang nako nga mamaayo. Nakapasaylo ko, ug ako nakalingkawas gikan sa mga kadena nga naggapos nako sa dugayng panahon. Ako nasayud nga ang Pag-ula sa Manluluwas tinuod. Ang Ginoo nahigugma kanato ug dili gayud mobiya kanato nga dili mahupay.

Pangalan gipugngan

Pagsalig sa Langitnong Amahan ug Pagpasaylo

Nakaagi ko niining sama nga sitwasyon, ug ako nasayud nga

kini lisud gayud. Importante nga makaamgo nga bisan og ang imong mga ginikanan wala na maghigugmaay sa usag usa, nahigugma sila gihapon kanimo tungod kay ikaw ilang anak. Usab, salig sa Langitnong Amahan. Misugo Siya nato sa pagpasaylo sa tanan. Nakaila Siya nimo ug adunay plano alang kanimo. Kon magpadayon kita sa pagpuyo nga takus, ako nasayud nga kita makadawat sa saad nga makaangkon og mahangturon nga pamilya, bisan og ang atong mga pamilya dinhi sa yuta magkabulag.

Ashley W., edad 17, Texas, USA

Ipakita ang Imong Gugma

Hunahunaa kon unsa nimo ka mahal ang imong mga ginikanan.

Hinumdumi ang makalingaw nga panahon uban kanila sa wala pa kini mahitabo. Pakigsulti nila mahitungod niadto nga mga panahon ug pagplano og tagsa-tagsa nga mga kalihokan uban sa imong mama ug papa. Pakigdula uban nila ug pagpakita og gugma ngadto kanila.

Sierra J., edad 15, Idaho, USA

Paningskamot sa Pagsabut

Paningskamot nga ibutang ang inyong kaugalingon sa ilang lugar. Dili sayon ang

pagpasaylo kanila kon ikaw dili maningskamot sa pagsabut sa ilang sitwasyon. Salig nga ang Dios adunay plano alang nimo ug sa imong pamilya ug nga kita adunay mga pagsulay niining kinabuhi aron nga kita makakat-on ug molambo. Usahay dili kita makakontrol sa atong mga kahimtang, apan kita makakontrol sa atong kinaiya. Bisan tuod og kini lisud, paningskamuti kanunay sa pagpangita sa kaayo sa imong mga ginikanan ug hunahunaa kon unsaon nimo sa pagtabang.

Elder Caten, edad 20, Argentina Córdoba Mission

Pagkuha og Suporta sa Uban

Nakadawat ra ko sa pagdiborsyo sa akong mga ginikanan ug mipasaylo nila uban sa tabang sa mga tawo nga naglibut kanako. Akong mga higala, mga lider, mga igsoon ug mga sakop sa pamilya mitabang nako sa tanang butang. Nakahimo ko sa pagpadayon sa akong kinabuhi uban sa suporta gikan sa tanan.

Geena C., edad 18, New Mexico, USA

Paningskamuti nga Mawala ang Kalagot

Ang kalagot makadaut ug supak sa mga pagtulun-an sa Simbahan. Pag-ampo sa

Langitnong Amahan, pagpuasa, ug pagbasa sa mga kasulatan sa pagpangita og mga tubag. Kon kamo magtinil og kaligutgot, kamo nagtugot ni Satanas nga mosulod ug moguba sa inyong pamilya tungod kay siya nasayud kon unsa ka importante ang mga pamilya sa plano sa atong Langitnong Amahan.

Carol M., edad 14, Honduras

Tinguhaa ang Espiritu santo

Una, walay usa nato nga perpekto, gawas lamang sa atong Ginoong Jesukristo. Sulayan nako pagtan-aw ang sitwasyon pinaagi pagtan-aw sa imong mga ginikanan. Pagpili og maayo nga panahon ug pakigsulti kanila. Ayaw sawaya ang imong mga ginikanan sa unsay ilang gibuhad. Ikaduha, daghang mga tawo maglagot sa mga pagsulay nga sama niini,

ANG PAGPASAYLO MAKAAYO

“Sa daghang mga pamilya, adunay mga sakit nga mga

pagbati ug ang pagduha-duha sa pagpasaylo. Dili gyud igsapayan kon unsa man ang isyu. Kinahanglang dili kini makapasakit. Ang pagbasol makapaumido sa samad. Ang pagpasaylo lamang ang makaayo.”

Presidente Thomas S. Monson, “Hidden Wedges,” Liahona, Hulyo 2002, 20-21.

busa paningskamuti nga makabaton sa Espiritu Santo uban kanimo. Buhata ang imong personal nga pagtuon sa kasulatan ug pag-ampo matag adlaw.

Ashley P., 15 anyos, Utah, USA

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Duna koy usa ka higala kinsa mibati nga siya walay bisan unsa nga mga higala sa simbahan gawas kanako. Unsay akong ikatabang kaniya?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, klaro kaayo nga litrato inig Septyembre 1, 2015 sa liahona.lds.org, pinaagi sa email sa liahona@ldschurch.org, o pinaagi sa koreyo (tan-awa ang address sa pahina 3).

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sinulat nga pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sinulat nga pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

**MGA LEKSYON
 SA DOMINGGO**
 Hilisgutan Niining Bulana:
**Kaminyoon ug
 Pamilya**

RESIPE

para sa Malipayong Pamilya

Ania ang siyam ka pamaagi nga inyong mapalig-on ang inyong pamilya.

Ni Mindy Anne Leavitt

Mga Magasin sa Simbahan

Sa lista sa importanting mga doktrina sa ebanghelyo ni Jesukristo, ang pamilya sigurado nga usa sa taas og prayoridad. Kamo batan-ong mga babaye kanunay mo-recite sa inyong pasalig “sa paglig-on sa panimalay ug sa pamilya,”¹ kamo batan-ong mga lalaki gidapit sa “paghimo og lista sa mga pamaagi nga ikaw makatabang og tukod og usa ka malipayon nga pamilya,”² ug ang batan-ong mga lalaki ug batan-ong mga babaye gipahinumduman: “Ang inyong pamilya mapanalanginan kon kamo naghimo sa inyong bahin sa paglig-on niini.”³

Busa unsay pinakamaayong paagi sa paglig-on sa inyong pamilya ug sa pagtabang nga makahimo og malipayong panimalay? “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” adunay tubag Kini nga importanting dokumento naghulagway nganong ang pamilya importante kaayo sa plano sa Langitnong Amahan ug unsay atong mahimo aron sa paglig-on sa mga relasyon sa atong pamilya.

Kini usab nagpasabut kon unsaon nato nga mahimong mas malipayon diha sa atong pamilya. Walay sekreto nga resipe—ang sukaranang mga baruganan sa ebanghelyo nga dugay nang gitudlo kanato: “Ang kalipay diha sa kinabuhi sa pamilya labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulun-an ni Ginoong Jesukristo. Malampuson nga mga kaminyoon ug mga pamilya natukod ug napa-dayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pagampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makalingaw nga mga kalihokan.”⁴

Inyo nang nasayran—ang yano nga pormula sa paghimo og malipayong pamilya ug sa pagpalambo sa inyong mahangturong mga relasyon sa pamilya. Hinoon, kana wala magpasabut nga kini wala na magkinahanglan og trabaho ug paningkamot sa inyong bahin. Apan ang tanan ninyong paningkamot sa paglig-on sa inyong pamilya sa katapusan makahimo kaninyo—ug kanila—nga mas malipayon.

Ania ang pipila ka mga ideya kon unsaon paggamit kini nga mga baruganan.

HUGOT NGA PAGTUO

- Pag-apil sa pamilya ug personal nga pagtuon sa kasulatan ug sa family home evening.
- Paghimo og tumong uban sa inyong pamilya nga mas makasunod og usa ka sugo, sama sa balaod sa pagpuasa o sa balaod sa ikapulo.
- Paghimo og mga plano nga mamimaw sa umaabut nga kinatibuk-ang komperensya o sa pagtuon sa milabayng kinatibuk-ang komperensya isip pamilya.

PAG-AMPO

- Pag-apil sa pag-ampo sa pamilya.
- Sa inyong personal nga mga pag-ampo, piho nga ipag-ampo ang kada sakop sa pamilya, isulti ang ngalan. Hunahunaa ang ilang mga panginahanglan samtang mag-ampo kamo para kanila.

PAGHINULSOL

- Pagsulti og pasayloa ko; isulti kini kanunay. Ug kinasingkasing kining buhaton.
- Pagkat-on og dungan sa kaimportante sa Pag-ula ni Kristo ug sa sakrament ug ang bahin [role] niini sa proseso sa paghinulsol.

PAGPASAYLO

- Pagmapainubsanon ug ilha nga ang tanan, bisan mga ginikanan, mahimong masayop.
- Paghinumdom kon unsay inyong naganahan pag-ayo niadtong nakapasakit o nakapasilo kaninyo.
- Pag-ampo alang sa panabang sa pagpasaylo sa uban.

MGA KASINATIAN SA KABATAN-ONAN

Kami nangutana sa pipila ka mga batan-on kon sa unsang paagi ilang gigamit kining mga baruganan sa ilang kaugalingong pamilya. Ania ang ilang gisulti kabahin sa ilang mga kasinatian:

HUGOT NGA PAGTUO

Gipili nako nga ihan-ay ang duha ka sunod-sunod nga mga family home evening, magtutok kabahin sa hugot nga pagtuo. Gisugdan nako pinaagi sa pag-andam sa mga leksyon ug pagkat-on sa mga chord diha sa gitara para sa mga awit nga among kantahon.

Ang unang leksyon kabahin sa hugot nga pagtuo. Gipangutana nako kon unsay among usabon isip pamilya aron molambo ang among pagtuo. Sila mitubag, “Pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, pagpuasa, pagsimba,” ug uban pa. Kami nagkauyon nga adunay daghang butang nga inyong mahimo aron molambo ang inyong pagtuo, apan ang pinakaimportante nga butang mao ang pagbuhat gyud niini. Importante kaayo nga molihok aron sa paglig-on sa inyong pagtuo.

Ang ikaduha nga leksyon mao ang kabahin sa espirituhanong mga gasa. Kami naghigot kon unsay relasyon sa hugot nga pagtuo ug sa espirituhanong mga gasa.

Maayo kaayo ang nahitabo sa among mga family home evening nga kabahin sa hugot nga pagtuo. Among gipalambo ang pipila ka butang sa among pamilya; kami nalingaw ug wala magdali-dali aron kini mahuman dayon. Among nabati ang Espiritu isip pamilya.

Riza S., 16 anyos, Roskilde, Denmark

PAG-AMPO

Mihukom ko sa paggamit sa akong hugot nga pagtuo pinaagi sa pag-ampo ug paghangyo sa Dios og panabang ug giya. Sa sinugdanan wala ko makaamgo sa epekto sa akong mga pag-ampo, apan human sa pipila ka adlaw akong nakaplagan nga kami mas malinawon sa panimalay.

Apan gihagit ang akong hugot nga pagtuo. Ang akong kinamanghuran nga lalaki nasakit ug kinahanglan nga operahan dayon, usa sa akong mga higala nasakit pud og maayo, ug ang akong inahan nagkasakit sa tutunlan uban sa taas nga hilanat. Kining makahahadlok nga mga panghitabo nakapawala sa mga pagbati sa kalinaw sa akong palibut. Nagguol ko pag-ayo apan nagpadayon sa pag-ampo. Akong nahinumduman ang paborito nga balak sa akong lola, nga nag-ingon nga mas nasayud ang Dios kay kanato

ug kita kinahanglang mosalig Kaniya. Busa akong gisug-dan nga mas gamiton ang akong hugot nga pagtuo ug himoon ang tanan kutob sa akong mahimo. Dili ra kaayo dugay ang akong igsoon nga lalaki nakagawas na sa ospital. Ang akong higala wala gyud ingon nga nasakitan sama sa una kining makita. Naayo na ang akong mama.

Karon kon mag-ampo ko para sa uban, mag-ampo ko nga mas nakatutok ug mas may hugot nga pagtuo kaysa kaniadto. Kita kinahanglang adunay hugot nga pagtuo sa Dios, ilabi na kon ang pagtuo Kaniya ug sa Iyang mga plano lisud, ug ayaw ug reklamo kay Siya nasayud sa unsay pinakamaayo.

Jarom K., 18 anyos, Graz, Austria

PAGHINULSOL

Nakaamgo ko sa kadako sa epekto sa paghinulsol sa tanang butang. Sama pananglit, sulod sa pipila ka bulan nagpakasala ko ug wala maghinulsol niini, ug naglisud ko sa pag-usab niini nga gawi. Apan human makig-istorya sa bishop ug ubang suod nga mga higala, akong gisunod ang proseso sa paghinulsol ug mibati nga mas duol sa Dios ug mas nagmalipayon pag-usab. Sa pag-ampo og maayo ug paggahin og daghang panahon sa pagbasa sa kasulatan, nakaamgo ko nga kinahanglan nakong usabon ang pipila ka bahin sa akong kinabuhi. Nakaamgo ko karon kon unsa ka dako ang akong kalamboan tungod niini. Pinaagi niini nga kasinatian mas nasuod nako ang akong inahan ug amahan.

Bisan tuod aduna gihapoy mga tintasyon ug makasala gihapon ko, ako makadangop sa Pag-ula sa Manluluwas aron sa paghinulsol ug sa pagribyu sa akong nahimo kada adlaw ug sa pagpaningkamot kanunay nga molambo.

Ako mahangturong mapasalamaton sa Pag-ula sa akong kinabuhi.

Billy P., 17 anyos, Ipswich, England

TRABAHO

Tungod kay akong gikonsiderar ang family history isip matang sa trabaho, mihukom ko sa pagbuhat og akong libro sa family history. Busa akong gitigom ang tanang mga litrato sa mga sakop sa akong pamilya. Ako kining gibuhay aron ang akong mga anak ug mga apo sa tuhod makakita kon unsay hitsura sa ilang mga katigulangan. Ug samtang ako kining gibuhay, mibati ko nga malinawon kaayo tungod kay ako nasayud nga wala ni nako buhata para sa akong kaugalingon, apan ako kining gibuhay para sa mga henerasyon nga moabut.

Glory S., 18 anyos, Johannesburg, South Africa

Ang mga batan-on sa South Africa mihimo og video kon sa unsang paagi ilang gigamit kining baruganan sa trabaho diha sa ilang mga pamilya. Sa pagtan-aw sa ilang video, basaha kining artikulo sa liahona.lds.org.

MAAYONG MAKALINGAW NGA MGA KALIHOKAN

Ang akong unang paningkamot sa paghimo og makalingaw nga mga kalihokan uban sa akong mga igsoon dili nindot. Apan ang nakausab sa akong panglantaw mao ang pagbiyahe ngadto sa Blue Ridge Mountains. Nagkadaiya ang mga kolor sa dahon, ang amusement park makalingaw, apan may mga higayon nga makasulti og sakit nga mga pulong, hinakog nga mga lihok, ug sayop nga pagsungog-sungog nga nakapawala sa kadasig. Sa wala pa kami mobiya, ang akong igsoong babaye ug

PAGTAHUD

- Pagtahud sa inyong mga ginikanan.
- Ayaw pagsulti og bati o dili mabination ngadto sa bisan kinsang sakop sa inyong pamilya.
- Pagtan-aw sa positibong mga kinaiya sa kada sakop sa pamilya. Ipakigbahin kanila kon unsay inyong naganahan pag-ayo kanila.

GUGMA

- Pag-ampo alang sa gugmang putli—ang gugma sa Manluluwas—para sa mga sakop sa inyong pamilya.
- Pagpangita og mga pamaagi sa pagserbisyo sa inyong pamilya.
- Pagsulat og mubong mga sulat sa pagdasig ug gugma. Itago kini sa bawnanan sa pagkaon, mga bulsa, o mga pitaka sa inyong sakop sa pamilya aron makit-an unya nila.

KALOOPY

- Pagdasig sa mga sakop sa pamilya sa pagpakigbahin sa ilang mga pagbati ug pagpaningkamot sa pagsabot sa usag usa.
- Paghupay sa usag usa panahon sa kalisud ug pagtinabangay sa kalisud sa usag usa (tan-awa sa Mosiah 18:8-9).

BUHAT

- Pagboluntaryo nga moandam sa pagkaon para sa pamilya.
- Pagtabang sa mga buluhaton sa balay, sama sa pag-ibut sa mga sagbut, pag-guna sa tanaman, o paglimpyo sa mga bintana.
- Pagtabang sa inyong mga igsoon sa ilang assignment sa eskwelahan.

MAAYONG MAKALINGAW NGA MGA KALIHOKAN

- Pagtabang sa pagplano sa mga outing, bakasyon sa pamilya, o sa mga kalihokan nga mahimong makalingaw sa inyong pamilya.
- Pagpadaplin sa mga elektronik nga gamit. Pagnga ang TV ug uban pang elektronik nga mga gamit kon kauban ang inyong pamilya.

ako misaka sa bungtod ug dayon hilom nga naglingkod samtang kami naminaw sa kinaiyahan sa among palibut. Mao kadto ang unang higayon sa taud-taud nang panahon nga nagtupad kami wala mag-away, hinay nga naghisgot sa umaabut nga mga adlaw ug sa kasamtangang mga panlimbasog. Mabati ang Espiritu, nagdala og kalinaw nga ako nang nalimtan.

Misugod ko sa pagpangita og paagi nga makaistorya ang akong mga igsoon, nangumusta sa ilang adlaw, moga-kos kanila—mahimong kabahin sa ilang kinabuhi. Akong gitabangan ang akong kinamanghurang, autistic nga igsoong lalaki sa iyang homework. Akong gitabangan ang akong kinamanghurang babaye sa paghimo og mga grammar flash card ug paghimo og makapatawa nga mga rhyme aron sa pagmemorya sa lain-laing parts of speech. Sa iyang sunod nga pasulit misaka ang iyang grado og sobra sa 20 puntos ug nakadawat sa iyang pinakataas nga grado. Ang kalipay nga akong nabati gikan niadtong mga higayona lahi ug mas makahuluganon kaysa akong gidahom.

Ang makauban ang pamilya mahimong lisud, apan sa mga panahon nga sama niini angay lang kini. Kadtong mubo nga mga hitabo misangput sa kalingaw, pagdula ug pagkatawa; ug mibati ko og bag-ong pagkahiusa sa akong pamilya. ■

Emily C., 17 anyos, North Carolina, USA

MUBO NGA MGA SULAT

1. "Tema sa Young Women," *Personal nga Kauswagan sa Young Women* (booklet, 2009), 3.
2. *Katungdanan ngadto sa Dios* (booklet, 2010), 80.
3. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (booklet, 2011), 14.
4. "Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liahona*, Nob. 2010, 129.

ANG IGPAPAHULAY USA KA KAHIMUT-AN

Lima ka mga paagi sa paghimo nga mas makahuluganon ang inyong mga Dominggo.

Uban sa mga hagit nga nahitabo sa atong palibut, ang pagtahud sa Igpapahulay dunay dugang nga kahulugan tungod kay makatabang kini nato nga magpabiling lig-on sa espirituhanong paagi. Kining mga kabatan-onan gikan sa Eastern Europe mipakigbahin sa ilang mga hunahuna mahitungod kon sa unsang paagi ang Igpapahulay naglig-on kanila—ug sa unsang paagi usab kini makapalig-on ninyo.

MAS MAHIDUOL NGADTO SA GINOO

Ang Igpapahulay mao ang adlaw nga hingpit nakong mahatag ang akong kaugalingon ngadto sa Ginoo. Naningkamot kong dili mausik ang panahon apan hinoon mogamit niini aron mahimong mas maayo ug mas mahiduol ngadto sa Langitnong Amahan. Sa mga Dominggo malipayon kaayo ko nga moserbisyo sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa paglingkod duol nila aron sa pagpakita nga sila wala hikalimti. Ang pagserbisyo sa uban naghatag nako og kalipay.

Alang nako, ang Igpapahulay mao ang adlaw sa pagkat-on, ug hingpit nga kalipay samtang nagkat-on ko sa pagserbisyo sa Ginoo. Akong balaanon ang adlaw nga Igpapahulay kutob sa akong mahimo. Ang pagsalig sa Langitnong Amahan sa tanan nga mga butang makahatag nato og kalipay dinhi sa yuta ug didto sa langit uban Kaniya ug sa Iyang Anak, si Jesukristo.

Arvis B., edad 18, Latvia

PAG-AMBIT SA SAKRAMENT

Matag adlaw nga ako nagpaabut sa adlaw nga ako moadto sa simbahan ug moambit sa sakrament. Dili ko makahulat hangtud nga akong masul-ob ang akong mga sinina sa Dominggo, mangandam sa akong kaugalingon, moadto sa simbahan, ug sa makausa mobag-o sa mga pakigsaad sa Dios.

Usahay kon ako mobangon sa buntag, ako saputon. Apan kon ako moadto sa simbahan ug moambit sa sakrament, motambong sa akong mga miting, ug magtuon sa kasulatan, bation nako Espiritu Santo, ug makapabayaw kini sa akong espiritu. Importante ang pag-ambit sa sakrament matag semana, tungod kay ang atong Manluluwas Mismo mipakita kanato kon unsay gikinahanglan natong buhaton.

Diana D., edad 14, Latvia

PAGTUON SA KASULATAN UBAN SA LAIN

Ang pagtambong sa tulumanon sa Dominggo ug pag-ambit sa sakrament mopuno nato sa Espiritu sa tibuok semana. Makakuha kita og dugang nga impormasyon gikan sa mga kasulatan, ug ang mga kasinatian sa atong mga magtutudlo makatabang kanato nga mas makasabut sa mga kasulatan. Kon kita dungan nga magtuon sa kasulatan, kita makaangkon og bag-ong mga panabut niini ug makakat-on gikan sa usag usa.

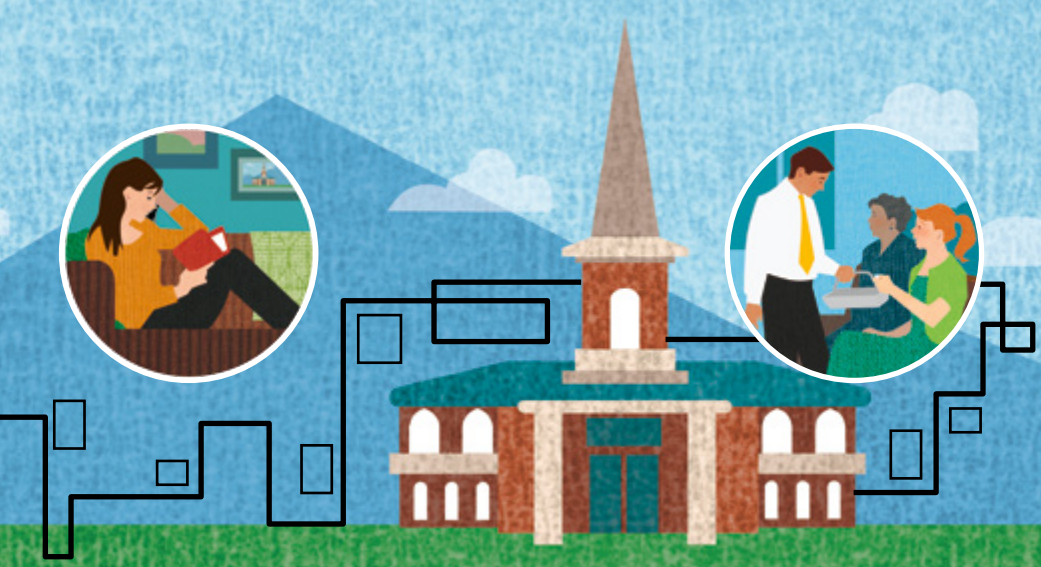
Antonina B., edad 18, Central Federal District, Russia

PADAYON NGA WALAY BULING

“Ug nga kamo mahimo unta nga labaw nga moamping sa inyong mga kaugalingon nga walay buling gikan sa kalibutan, ug kamo moadto sa balay alampoonan ug mohalad sa inyong mga sakramento diha sa akong balaan nga adlaw;

“Kay sa pagkatinuod kini mao ang adlaw nga gitudlo ngadto kaninyo sa pagpahulay gikan sa inyong mga kahago, ug mohatag og mga paghalad sa inyong mga pag-ampo ngadto sa Labing Halangdon.”

Doktrina ug mga Pakigsaad 59:9-10

PAGPILI OG MGA KALIHOKAN SA PAGBATON SA ESPIRITU

Ang hangyo ni Jesus nga magpabilin ug magbantay uban Kaniya (tan-awa sa Mateo 26: 38) nakatandog sa akong kasingkasing ug migiya kanako sa pagkaamgo nga ang adlaw nga Igpapahulay mao ang adlaw nga kita makaambit sa sakrament isip usa ka timaan sa handumanan sa Iyang pagserbisyo kanato.

Kon magsige ko og hunahuna kabahin niini, mas gusto kong makaila Kaniya. Kini nga matang sa pagpaningkamot nakatabang nako sa pagpili sa matarung nga mga butang sa usa ka adlaw nga gawasnon gikan sa kalibutanong mga tinguha: Domingo. Kini nga mga butang maglakip sa pagbasa ug pagtuon sa mga kasulatan, pagserbisyo sa akong pamilya, pagtan-aw og makapabayaw nga mga salida, pagpakigbahin sa espirituhanon nga panabut ngadto sa mga higala, ug makanunayon nga pag-ampo. Kon akong ipunting ang akong kasingkasing ngadto ni Jesus, mas makaila ko ug mas mahiduol Kaniya. Dili ako makahingalan og usa ka nga panalangin nga mas nindot pa niini.

*Sister Aleksandrovna C., edad 25,
Russia Novosibirsk Mission*

MAHIMONG MABAYAW PINAAGI SA ESPIRITU

Alang nako ang adlaw nga Igpapahulay usa ka oportunidad sa pagtuon sa ebanghelyo ni Jesukristo sa mas lawom. Walay pagduhaduha, usa ka tawo kinsa moabut sa simbahan nga nag-andam ug nagtinguha sa pag-apil sa sakrament ug kinsa naningkamot sa pagkat-on makadawat og mga panalangin ug mabayaw pinaagi sa Espiritu, dili lang sa Domingo, apan sa tibuok nga mosunod nga semana.

Adunay daghang mga oportunidad sa gawas sa paril sa simbahan diin kita makabalaan sa adlaw nga Igpapahulay: paggahin og panahon uban sa pamilya, pagtabang sa mga misyonaryo, pagserbisyo sa ward, ug sa pagbasa sa literatura sa Simbahan. Ang adlaw nga Igpapahulay mao ang usa ka panahon sa pagsabut sa mga balaod sa Dios. Kon kita moila niini ug magpasalamat sa Dios alang niining oportunidad, kita dili maglisud sa pagbalaan sa adlaw nga Igpapahulay.

*Elder Vladimir Aleksandrovich Z., edad 18,
Russia Novosibirsk Mission*

USA KA ADLAW SA PAGPAHULAY

“Ang Dios mihatag kanato niining espesyal nga adlaw, dili para malingaw o maghago apan aron mopahulay gikan sa katungdanan, uban sa pisikal ug espiritwal nga pagpahulay.”

Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Igpapahulay usa ka Kahimut-an,” Liahona, Mayo 2015, 129.

“Kon ilikay mo ang imong tiil gikan sa adlaw nga igpapahulay, gikan sa pagbuhat sa imong kalipayan sa akong adlaw nga balaan; ug sa pagtawag sa adlaw nga igpapahulay nga usa ka kahimut-an, ug sa balaan sa Ginoo nga halangdon; ug mopasidungog ka niini, nga walay pagbuhat sa imong kaugalingon nga mga paagi ni mangita sa imong kaugalingon nga kalipayan, ni magasulti sa imong kaugalingon nga mga pulong:

“Unya ikaw magakalipay sa imong kaugalingon sa Ginoo.”

Isaias 58:13-14

NAGPAABUT UBAN SA HUGOT NGA PAGTUO

*Nagpaabut ko
og daghang tuig
apan wala gyud
ko mawad-i sa
paglaum nga ang
akong ginikanan
magpamiyembro
sa Simbahan.*

Ni Mikaeli Duarte da Silva

Gipaila-ila ko sa Simbahan sa akong tiyo ug tiya, kinsa nagpuyo duol sa akong balay. Siyete anyos pa lang ko niadtong panahona, ug ganahan kaayo ko nga mosimba kauban ang ubang mga bata. Ang akong mga ginikanan dili mga miyembro, apan wala sila manumbaling nga mosimba ko ma-Dominggo uban sa akong tiya ug tiyo. Akong mga ginikanan miingon nga mas maayo para kanako nga malakip sa simbahan nga nagtudlo kabahin ni Jesukristo kaysa anaa sa dalan nga maapil sa kasamok.

Ang mga misyonaryo kanunay moadto sa balay aron sa pagtudlo namo. Ganahan kaayo ang akong mga ginikanan sa mga diskusyon, apan dili sila modawat sa ebanghelyo. Sila miingon nga dili sila andam tungod kay ang pagpabunyag seryuso nga pasalig. Ang mga misyonaryo nagpadayon sa pag-adto sa among balay, apan kanunay silang mawad-an og kadasig sa tubag sa akong mga ginikanan. Hinoon, ako nasayud nga sila mabunyagan sa umaabut.

Sa dihang otso anyos nako, andam nako sa paghimo sa pakigsaad sa bunyag. Gipangutana ko sa akong mama kon kini ba gyud ang akong gusto. Siya miingon nako nga kon ako mabunyagan, dili na mahimong mausab akong hunahuna ug ang bunyag makausab sa akong tibuok kinabuhi. Miingon ko nga ang pagpabunyag mao ang butang nga akong gidamgo sukad nagtambong ko sa Primary.

Human ko nabunyagan ug nakumpirmahan, nagpadayon ko sa pagsimba, apan ang akong mga ginikanan panagsa lang moadto sa mga kalihokan sa Primary. Sakit para nako

nga makakita sa ubang mga bata nga kauban ang ilang mga ginikanan. Apan naglaum ko nga moabut ang adlaw nga sila mabunyagan ug mabugkos didto sa templo, ug ang akong pinakadamgo matuman.

Sa dihang tin-edyer na ko, ang mga misyonaryo nagpadayon sa pagtudlo sa akong mga ginikanan, apan dili sila gihapon magpabunyag. Apan, panagsa mosimba sila, nga naghatag kanako og gamayng paglaum. Nagdamgo gihapon ko nga ang akong mga ginikanan magpamiyembro sa Simbahan, apan naghunahuna ko nga kini dili mahitabo niining kinabuhia.

Dayon usa ka nindot nga buntag sa Domingo sa dihang 17 anyos ko, ang akong mama misimba uban nako. Sa among pag-uli siya adunay gisulti nako nga ako gihapong mahinumduman sa akong hunahuna ug kasingkasing. Siya miingon nga siya nakahukom nga magpabunyag. Nakuratan ko! Human sa pagpaabut og dugay kaayo, naghunahuna ko kon kini ba tinuod. Niadtong Mayo 2010, ang akong inahan nagpabunyag. Kini makalipay kaayo nga adlaw.

Human sa bunyag akong gitan-aw ang akong amahan ug miingon, “Ikaw na lang ang nahabilin karon.” Siya mitubag nga kini dugay pa kay siya wala pa mobati sa tinguha nga magpabunyag. Nagguol na usab ko—usa ka bahin sa akong damgo natinuod na, apan ang uban ingon og dugay pa. Bisan tuod kini lisud, sigurado ko nga ang mga butang mausab. Sa akong dakong kalipay, ang akong mga pag-ampo natubag pag-usab duha ka bulan ang milabay sa dihang ang akong papa nagpabunyag. Kadto

ang labing dakong kalipay sa akong kinabuhi. Mibati ko nga daw ang kalangitan nanganta.

Sa dihang ang akong mga ginikanan nagpamiyembro sa Simbahan, nakaamgo ko nga laing bahin sa akong damgo natinuod apan kami kinahanglang mabugkos sa kahangturan diha sa balay sa Ginoo. Ang akong mga ginikanan miingon nga dili pa sila andam, nga sila walay kwarta sa paghimo nianang taas nga biyahe ngadto sa Recife Brazil Temple, ug walay mobantay sa among balay kon wala mi. Nagguol ko, apan nagpadayon ko sa pag-ampo para niana nga panalangin, nasayud nga ang Ginoo motubag sa akong mga pag-ampo.

Miabut ang panahon nga ang akong mama mibati og dakong tinguha nga moadto sa templo, bisan nga ilangay-langay kini sa akong papa. Human sa daghang pakig-istorya sa bishop, silang duha mihukom nga moadto. Nalipay kaayo ko nga daw dili nako kini mapugngan!

Niadtong Septyembre 2011, ang akong mama, papa, ug ako miadto sa templo sa unang higayon sa among kinabuhi. Nabugkos ko sa akong ginikanan pagkasunod adlaw, ug sa tinuoray makasulti ko, nga human sa 11 ka tuig nga pagpaabut, mao kadto ang pinakamaayong adlaw sa akong kinabuhi.

Mapasalamaton ko sa Langitnong Amahan sa tanan nga Iyang gihtag kanako, ilabi na sa pagtubag sa akong mga pag-ampo ug sa pagtuman sa akong damgo: damgo nga makita ang akong tibuok pamilya diha sa balay sa Ginoo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Ceará, Brazil.

Ang Lumba ni Shelly

Ni Jan Pinborough

Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Ayaw kahadlok; kay ania ako uban kanimo: ayaw pagtalaw; kay ako mao ang imong Dios; palig-onon ko ikaw; oo, buligan ko ikaw” (Isaias 41: 10).

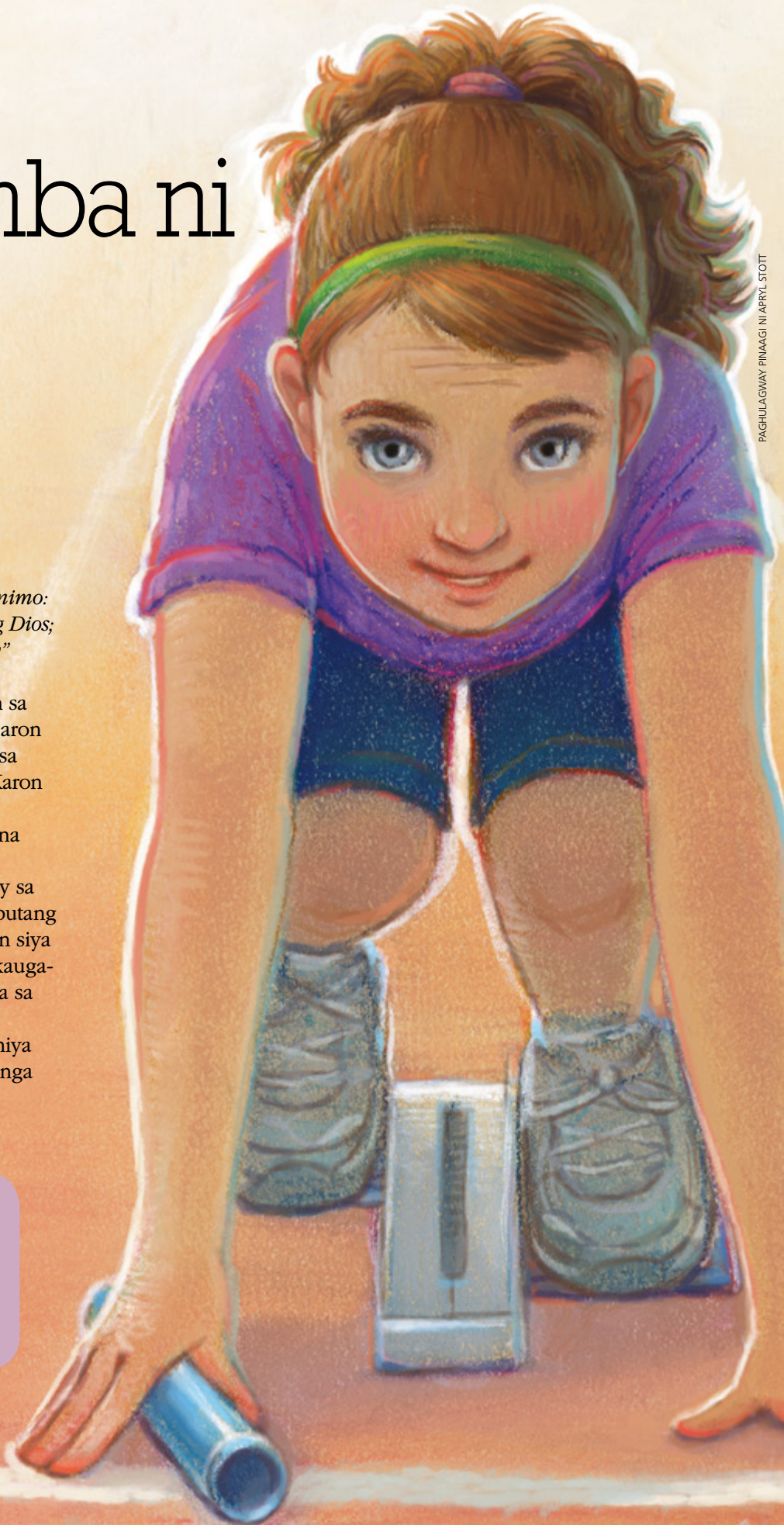
“Oy, Shelly!” Mihangad si Shelly gikan sa pagliston sa inyong daang sapatos aron makita si Rosa nga nagwara-wara gikan sa starting line. “Dali na,” mitawag si Rosa. “Karon modagan kita sa atong pinakakusog!”

Mingisi si Shelly. Gisulti na ni Rosa kana kada praktis.

Duha ka butang ang ganahan ni Shelly sa iyang bag-ong eskwelahan. Ang unang butang mao nga nakaapil siya sa track team. Kon siya makadagan, bation niya ang kagaan sa kaugalingon, ingon og dili na siya mabalaka pa sa bisan unsa nga butang.

Ang ikaduhang butang nga ganahan niya mao nga walay tawo dinhi ang nasayud nga ang iyang mga ginikanan bag-ohay lang nagdiborsyo.

Karong bag-o ingon og walay usa nga makahatag sa tabang nga gikinahanglan ni Shelly.

Gihuman ni Shelly ang pagliston sa iyang sapatos ug midagan paingon sa ubang mga babaye nga diha sa relay team. *Agay!* Gibati siyag kasakit sa dihang nadumbol ang tumoy sa iyang kumagko sa iyang sapatos. Unsaon niya pagsulti pag-usab sa iyang Papa nga nagkinahanglan siya og bag-ong sapatos?

Pagkahuman sa lumba, si Shelly, Rosa, Becca ug Tiana nagsaulog sa ilang bag-o nga pinakamaayong relay time. “Di ba misulti ko nimo nga mahimo ni nato karon!” Mii-ngon si Rosa.

Mikatawa si Shelly. Gitunol niya ang baton ngadto sa ilang track teacher ug mitikubo aron sa pagpaluag sa iyang liston.

“Maayo,” miingon si Ms. Goldmann. “Maayo kaayo ang inyong pagtambayayong. Ayaw kalimot sa pagbayad sa inyong track fee ugma.”

Milubad ang pahiyom ni Shelley. Nakalimot gayud siya kabahin niana!

Nagsakay sa bus pauti, ang gihunahuna

ra ni Shelly mao ang sapatos ug ang track fee. Dili siya gusto nga madugangan ang kabalaka ni Mama. Ug sa katapusang higayon nga iyang gitawag si Papa aron mangayo og kwarta, ingon og gisamokan siya. Karong bag-o ingon og walay tawo nga makahatag kaniya og tabang nga iyang gikinahanglan.

Sa pag-abut niya sa balay, milahus si Shelly sa iyang kwarto. Sa panihapon ang iyang mga igsoon nag-istorya ug nagkomedyahay, apan igo lra siyang nagkahig-kahig sa pagkaon sa iyang plato.

Pagkahuman sa panihapon si Mama mitabang ni Shelly paghawan sa lamesa. “Makigsulti ko ni Bishop Parker karong gabhiona,” miingon si Mama. “Gusto ka nga mokuyog ug mangayo og panalangin sa priesthood?”

Mitando si Shelly. Gimingaw kaayo siya sa mga panalangin nga gihatag ni Papa kaniya kon siya mabalaka o masakit.

Pagkataud-taud, samtang si Bishop Parker mihatag kaniya og panalangin, si Shelly mibati nga adunay mirelax diha sa iyang kahiladman. “Shelly, ang imong papa wala na sa inyong panimalay aron sa pagtabang kaninyo karon,” gisulti niya diha sa panalangin. “Apan ang imong Langitnong Amahan anaa kanunay. Ako mopanalangin kanimo nga ikaw makigsulti kaniya sama sa imong buhaton ngadto sa imong papa, ug ang Langitnong Amahan kanunay motabang kanimo.”

Gibati ni Shelly nga mas gaan kay sa dugay nang panahon. Gibati niya ang kainit sa kaugalingon nga nagsulti niya nga ang mga pulong sa bishop tinuod. Ang Langitnong

“Kon kamo motuman sa mga sugo ug mag-ampo inubanan sa pagtuo aron makita ang kamot sa Ginoo sa inyong kinabuhi,

mosaad ko nga Iyang bukhon og mas dako ang inyong espirituhanong mga mata, ug mas maklaro sa inyong pan-aw nga wala mo mag-inusara.”

Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Paanhia ang Imong Gingharian,” *Liahona*, Mayo 2015, 121–22.

Amahan nahigugma kaniya ug maminaw kaniya. Uban sa Iyang tabang, tingali siyay makabaton og kaisug sa pagpakigsulti sa iyang mga ginikanan.

Sa pagpamauli na, gisultihan niya si Mama bahin sa sapatos ug sa track fee. Nianang gabhiona miluhod siya ug mihangyo sa Langitnong Amahan sa pagtabang kaniya nga makabaton og kaisug sa pagpakigsulti sa iyang papa. Nag-ampo siya mahitungod niini pag-usab sa bus padulong sa eskwelahan sa pagkasunod buntag. Sa iyang pag-abut sa balay gikan sa eskwelahan, gibati niya ang kaisug sa pagtawag sa iyang papa. Niining higayona ingon og duna na siyay pasensya o wala na samuki sa dihang gisultihan niya unsay iyang gikinahanglan. Ang iyang mga pag-ampo natubag.

Paglabay sa pipila ka semana, gilistunan ni Shelly ang iyang bag-ong sapatos ug midagan aron moapil ni Rosa ug sa ubang mga babaye. Nindot ang bation nga makahibalo nga siya dunay talagsaon nga team nga nagsuporta kaniya. Dili kinahanglan nga siya ra ang modagan sa lumba. ■

Tabang!

Adunay Magdiborsyo

Ni Katherine Nelson

Kon ang mga ginikanan magdiborsyo, sa kasagaran ang mga anak mobati og kahadlok, kabalaka, sad-an, kasuko, kalibug, kahupay, o kaguol—usahay ang tanan sa samang higayon. Kon kini nahitabo kanimo o sa usa sa imong mga higala, aniay pipila ka mga hunahuna nga tingali makatabang.

Mibati ko nga nag-inusara. Ingon og ang tanan gawas nako dunay perpekto nga mga pamilya.

Walay pamilya nga perpekto, bisan kon sila ingon niana.

Hinumdumi nga ang imong mga ginikanan, bishop, mga magtutudlo sa Primary, mga si-lingan, ug mga higala sa ward tanan nagmahal kanimo.

Usahay ang mga tawo tingali mosulti og mga pulong nga makapasakit sa imong mga pagbati nga wala tuyoa. Kon kana mahitabo, ayaw kahadlok sa pagsulti kanila unsay imong gibati ug tabangi sila nga makakita og mas maayo nga paagi sa pagsulti kanimo mahitungod sa diborsyo.

**Naglagot ko sa akong
mama ug papa.**

Sayon ra nga mobati og kasuko kon ikaw walay mabuhay sa usa ka sitwasyon. Gani tingali imong ipagawas ang imong kapungot ngadto sa uban. Bisan tuod og kini lisud, padayon sa pagpaningkamot sa pagpakita og gugma alang sa imong pamilya. Pag-ampo alang sa tabang sa pagtan-aw sa imong mga ginikanan sama sa pagtan-aw ni Jesus kanila. Siya nahigugma kanila, kanimo, ug sa tanan sa imong pamilya.

Kon ikaw dili makahunong nga mobati og kasuko, pakigsulti sa imong mama o papa o sa usa ka tawo nga imong gisaligan. Makatabang sila kanimo sa pagpangita og maayong pagagi nga mobati og mas maayo, sama sa pag-ehersisyo o paghimo og art.

**Ikauban ba nako ang
akong mga ginikanan
didto sa langit?**

Tungod sa Pag-ula ni Jesus, ang tanan mamaayo ra human kita matay. Dili ka angay nga mabalaka. Bisan unsa pa, ikaw kabahin kanunay sa pamilya sa imong langitnong mga ginikanan. Kon ikaw maningkamot sa pagpili sa matarung, ikaw makaangkon sa tanang mga panalangin nga giplano sa Langitnong Amahan alang nimo.

**Sayop ba nako nga
nagdiborsyo ang akong
mga ginikanan?**

Mahimong maghunahuna ka nga nakatabang unta ka nga ang imong mga ginikanan magpabilin nga maghiusa. Apan ang kamatuoran mao

nga dili gayud imong sayop. Sila nakahimo sa desisyon nga magdiborsyo. Ang mga anak sa pamilya dili responsable sa diborsyo.

**Nahadlok ko kon unsay
sunod nga mahitabo.**

Kon ang dagkong mga kausaban mahitabo, natural ra nga mabalaka mahitungod sa umaabut. Pakigsulti sa imong mama ug papa. Gusto silang masayud kon ikaw nahibos, ug sila makatabang sa imong mga problema ug mga pangutana. Siguroha sa pag-ampo alang sa kahupayan.

**Mobati gyud ko
og kaguol kanunay.**

OK ra nga mobati og kaguol. Ang pagkaguol mahitungod sa usa ka dako nga kausaban importante nga lakang aron mobati nga mas maayo unya. Bisan tuod nga ikaw mobati og kaguol usahay, ipadayon ang pagbuhay sa mga butang nga imong ganahan. Paggahin og panahon sa gawas. Pagbasa og maayong libro. Paminaw sa makapabayaw nga musika. Paningkamot sa pag-eskwela. Paglingaw-lingaw uban sa imong mga higala. Pag-ampo sa Langitnong Amahan.

Kon ang imong magulangon nga pagbati molungtad gayud og dugay nga panahon ug nakapalisud nimo sa pagkatulog, pagkaon, pagtutok sa eskwelahan, o pagbuhay sa mga butang nga normal nimong buhaton, pakig-istorya og usa ka hamtong nga imong gisaligan aron siya makatabang nimo nga mobati og mas maayo pag-usab.

“Nagtuo kita nga kita sa kanhi, ug gihapon sa karon, mga miyembro sa lyang pamilya.”

Elder L. Tom Perry (1922–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Nganong ang Kaminyoon ug Pamilya Importante—Bisan Asa sa Kalibutan,” *Liahona*, Mayo 2015, 41.

Mamaayo ra ang tanan.

Bisan unsa pay imong gibati karon, mobati ra ikaw og maayo inig labay sa panahon. Sa pagkakaran, padayon sa pag-ampo sa Langitnong Amahan alang sa kahupayan. Hinumdumi nga ang Langitnong Amahan ug si Jesus kanunay nga nagbantay nimo ug dili gayud mobiya kanimo nga mag-inusara. Sila nahigugma kanimo ug sa imong mga ginikanan ug makatabang kaninyong tanan. Sila mohatag kanimo og kalig-on sa pagbati nga malinawon ug malipayon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Unsay nakatabang nimo sa pagsulbad sa malisud nga panahon sama sa diborsyo? Unsaon nimo pagtabang ang uban sa lisud nga mga panahon?

Ni Amie Jane Leavitt

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Buot kong magmabination, sa tanang katawhan” (Songbook sa mga Bata, 83).

“Ganahan ko sa recess!” Si Ally misulti ni Lauren samtang ilang gibutang ang ilang mga lunch box balik sa estante sa ilang mga klasehanan. “Si Tami miingon nga kitang tanan magdula og dakop-dakop sa playground karon.”

“Makalingaw!” Miingon si Lauren. “Ganahan ko og dakop-dakop.”

Si Lauren nalipay ug nasurprisa nga si Tami midapit ni Ally sa pagdula. Si Tami pirme nga dili maayog buot ni Ally. Si Lauren nalipay nga siya sa katapusan naningkamot nga magbinuotan.

“Mag-uli una ko og libro ngadto sa librarya, mao nga siguroa nga dili sila magsugod nga wala ko.” Mipahiyom si Ally samtang siya nagdagan padulong sa librarya.

Si Lauren midagan ngadto sa playground. Sa pag-abut niya didto, gipundok na ni Tami ang ubang mga bata diha sa sirkulo. Nagdagan si Lauren aron sa pag-apil kanila.

“Pagdali, mong tanan!” Misulti si Tami samtang siya misinyas sa tanan sa pagpaduol ngadto niya. “Duna koy makalingaw nga ideya nga

Dakpan, Ikaw Na Sad!

isulti sa tanan sa dili pa moabut si Ally dinhi.”

Dili maayo ang gibati ni Lauren bahin niini.

Ang tanang bata nagpaduol pagayo aron makadungog. “Imbis sa pagdakop sa tanan nga maoy buhaton nato pirme,” Miingon si Tami, “si Ally lang ang atong dakpon. Apan kinahanglang walay usa nga mosulti niya, o di gani!” Miagik-ik si Tami.

Morag dili na nindot nga ideya—dili alang ni Ally.

Ingon og siya mapasigarbuhon kaayo sa iyang kaugalingon.

Gitan-aw ni Lauren ang ubang mga bata sa sirkulo. Daghan niining mga bataa dili kaayo maayo ngadto ni Ally sukad pa sa kindergarten. Dinha magsugod nga ang mga bata midaug-daog ni Ally. Sila mobugal-bugal kaniya ug mosug-sug kaniya. Sa kasagaran si Tami maoy magsugod ug ang ubang mga bata mosunod.

Wala gayud ka gusto si Lauren kon giunsa nila pagtagad si Ally. Mihukom siya niana gayung higayuna nga siya dili mosunod kanila. Nasayud siya nga ang tanan anak sa Dios ug kinahanglan nga tagdon nga mabination.

Miginhawa siyang lawom ug mitan-aw ni Tami tumong sa mga mata. “Dili kana makalingaw nga ideya alang nako. Dili nato ingnon ana si Ally. Mao nga dili ko modula.”

Mihawa si Lauren gikan sa sirkulo ug mipaingon sa eskwelahan aron sa pagpangita ni Ally.

Nagtuo siya nga nag-inusara siya.

Dayon nakadungog siya, “Oy, kadiyot lang!” Milingi si Lauren ug diha ang kadaghanan sa mga bata gikan sa sirkulo ni Tami. Wala siya makatuo!

“Tana atong pangitaon si Ally ug magdakop-dakop ta og ato,” miingon si Damon.

WALAY LUNA ALANG SA PAGPANGLUPIG

“Sa ebanghelyo ni Jesukristo, walay luna ang pamugal-bugal o pagpanglupig.

Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Espirituhanong mga Alimpulos,” *Liahona*, Mayo 2014, 20.

“Gusto usab akong modula!” Miingon si Lea. Ang uban miyango.

Mipahiyom si Lauren. Nawala ang lain kaayo niyang gibati sa tiyan.

“Maayo nga ideya!” Miingon si Lauren. “Naa ra is Ally nagpaingon dinhi.”

Milingi siya ug gipikpik ang abaga ni Damon. “Dakpan ka, ikaw na sad!” siya misinggit, dayon midagan paingon ni Ally. Ug ang tanan nga mga bata nagginukdanay. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Si Lauren ug Ally nagpuyo sa Canada. Anaa na sila karon sa high school ug managhigala gihapon.

BARUGAN

ang

KAMATUORAN

*Atong propeta nag-ingon,
Ug mao kini ang mga pulong: "Magmatarung."
Sa kahayag man, o sa kangitngit,
Atong barugan ang kamatuoran.
(Songbook sa mga Bata, 81)*

Ania ang pamaagi
nga akong barugan
ang kamatuoran!

Sundon si Jesukristo

Maayong mga basahon

Maayong mga higala

Maayong mga musika

Maayong mga video
ug uban pang media

Maayong mga pulong

Pagkamatinuoron

Pagkamabination

Pagkaligdong

Pagtahud

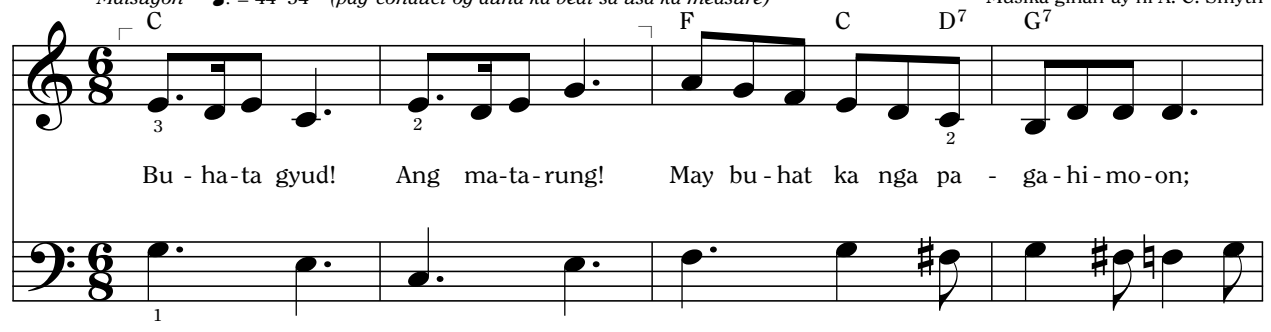
Buhata Gyud ang Matarung

(Gihimong Yano)

Mga pulong ni George L. Taylor
Musika gihan-ay ni A. C. Smyth

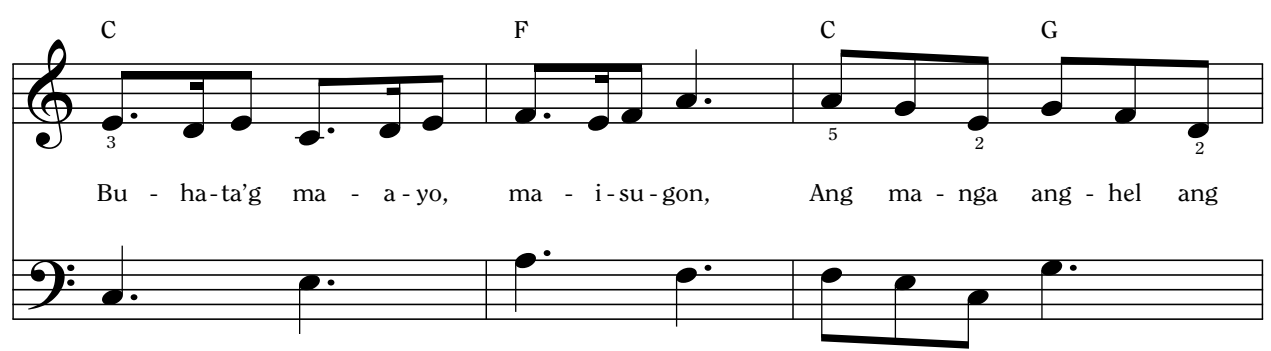
Maisugon ♩. = 44-54 (pag-conduct og duha ka beat sa usa ka measure)

C F C D7 G7

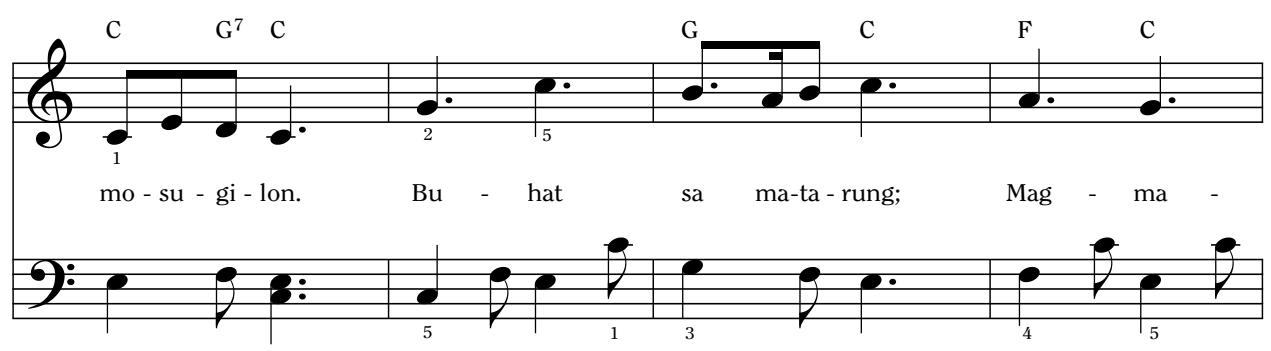
Bu - ha-ta gyud! Ang ma-ta-rung! May bu - hat ka nga pa - ga - hi - mo - on;

C F C G

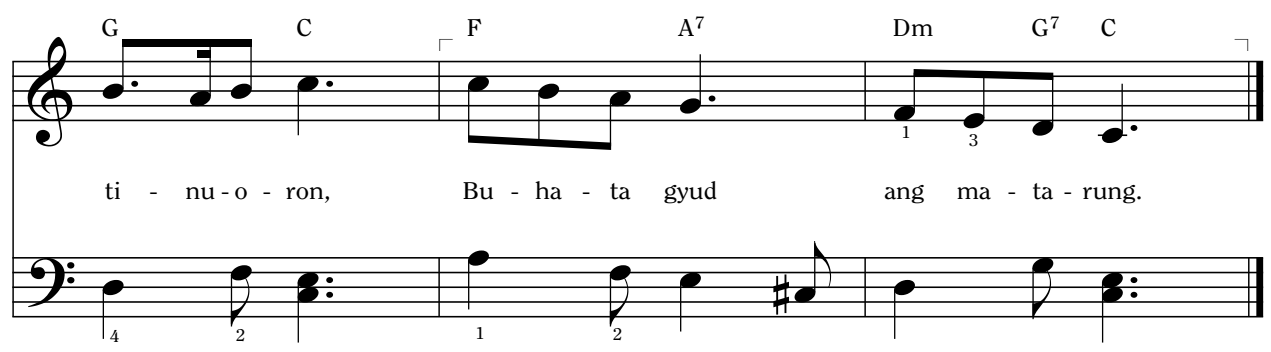
Bu - ha-ta'g ma - a - yo, ma - i - su - gon, Ang ma - nga ang - hel ang

C G7 C G C F C

mo - su - gi - lon. Bu - hat sa ma-ta - rung; Mag - ma -

G C F A7 Dm G7 C

ti - nu - o - ron, Bu - ha - ta gyud ang ma - ta - rung.

© 2015 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin.

Kini nga kanta mahimong pakopyahan alang sa panagsa nga higayon, dili pangnegosyo nga paggamit sa simbahan o sa panimalay.
Kini nga pahibalo kinahanglang ilakip sa matag kopya nga himoon.

Usa ka Lisud nga Pagpili

*Ang bati ba
nga video game
makapawala sa
iyang bag-ong
higala?*

Ni Amanda Michaelis

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

*“Piliang matarung kon mamili ka”
(Hymns, nu. 239).*

Si Diego naghinay-hinay og lakaw sa bungtod sa iyang pagpauli gikan sa eskwelahan. Ang recess kasagaran mao ang pinakanindot nga bahin sa adlaw. Apan sa tibuok semana kini bati gayud! Walay makigdula og football uban kaniya, busa maglakaw-lakaw siya sa playground nga siya lamang hangtud mobagting.

“Ma, abut nako!” Misinggit si Diego samtang siya misulod sa pultahan ug milingkod sa kusina.

“Kumusta ang eskwela?” nangunatana si Mama.

“Dili kaayo maayo.” Mikuha si Diego og apple. “Walay gustong

makigdula nako panahon sa recess.” Siya mibati nga kahilakon, busa iyang gipiyong iyang mga mata.

“Lisud kon mag-inusara o dili iapil,” miingon si Mama. Iyang gipatong ang iyang kamot sa abaga ni Diego. “Tingali makaampo ka para sa panabang.”

Gipahiran ni Diego ang iyang mga mata. “Salamat, Ma,” miingon siya ug midagan padulong sa iyang kwarto. Magpakabana ba gyud ang Langitnong Amahan kon siya aduna bay mga higala nga ikadula panahon sa recess? Si Diego miluhod ug nag-ampo nga siya unta makakaplag og higala. Sa dihang nahuman siya, miarang-arang ang iyang pagbati, apan wala gihapon siyay ideya kon unsay buhaton.

Pagkasunod adlaw human sa klase, mibagting ang doorbell. Si Diego midagan aron ablihan ang pultahan. Anaa didto nagbarug ang bag-ong silingan nga batang lalaki. Nakit-an siya ni Diego sa playground ganiha.

“Hi, ako si Ruben,” miingon siya. “Gusto ba nimong magdula sa akong balay?”

Mitingsi si Diego. Higala nga ika-dula? Kini tubag sa iyang pag-ampo!

Milakaw sila padulong sa balay ni Ruben ug nanglingkod sa sofa. Ang magulang nga lalaki ni Ruben nagdula og video game. Wala masayud si Diego kon unsay hunahunaon. Ang dula bayolente kaayo ug ngil-ad kaayo ang mga litrato, apan sila si Ruben ug iyang igsoon ingon og ganahan niini. “Dali-a!” Misyagit si Ruben samtang sila nagtan-aw.

Mibati si Diego nga migimok ang iyang tiyan, ug mitan-aw siya sa iyang tiil sa ubos. Siya nasayud nga dili siya angay motan-aw og mga video game sama niini.

Apan unsay iyang mahimo?

Dili niya gusto nga maghunahuna ang iyang bag-ong higala nga siya bati kaayong kadula sa mga video game. Maghunahuna kaha si Ruben nga bati siya kon iyang sultihan?

Mitan-aw siya palibut sa kwarto ug naghunahuna og laing butang nga mahimo nilang buhaton.

Miginhawa og lawom si Diego. “Oy, umm. . . pwede ba nimong ipakita kanako ang inyong tibuok balay? O mahimo bang magdula ta sa taas?” siya miingon.

Gitan-aw ni Ruben og kadiyot si Diego. Gipaak ni Diego iyang ngabil. Mosulti ba si Ruben nga dili na siya gustong makigdula?

Dayon misanag ang mga mata ni Ruben. “Taymsa, ganahan ka ba og mga sakyanan? Anaa nako ang *pinakapaspas* nga mga sakyanan. Gusto ba nimong ilumba kini?”

Mipahiyon ug miyango si Diego. Siya misunod ni Ruben sa taas. Nawala ang bug-at nga pagbati—siya mibati nga daw naglutaw diha sa may hagdanan! Siya nalipay nga siya adunay bagong higala, ug siya nalipay nga wala siya katan-aw og ngil-ad.

“Ako kining pula nga sakyanan,” miingon si Ruben, “mahimo nimong gamiton ang blue o ang green. Asa ang imong gusto?”

Gikuha ni Diego ang green nga sakyanan—iyang paborito nga kolor. Sayon ra kini nga pagpili. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MAISUGONG MGA PAGPILI

“Nagkinahanglan og kaisug ang paghimo og maayong mga pagpili, bisan pa kon lahi ang gipili sa uban.”

Elder W. Craig Zwick sa Seventy, “Dili Kita Motugyan, Dili Mahimong Motugyan Kita,” *Liahona*, Mayo, 2008, 97.

**Ni Elder
Quentin L. Cook**

Sa Korum sa
Napulog Duha
ka mga Apostoles

*Ang mga sakop sa
Korum sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles gitawag
nga linain nga mga
saksi ni Jesukristo.*

Unsaon nako nga magpabiling luwas?

Ang Dios gusto nga kita gawasnon nga mopili tali sa maayo ug dautan.

Ang pagkaadik sa mga butang sama sa drugas ug alkohol modaut sa maa-yong panglawas ug mopugong sa atong kagawasan.

Ang daghang panahon sa pagdula og video game, pagdula og sports, o pagtan-aw og TV makahurot sa atong libre nga panahon.

Importante nga atong igahin ang pipila sa atong libre nga panahon alang sa atong pamilya.

Gikan sa "Lamentaciones ni Jeremias: Pagbantay sa Pagkaulipon," Liahona, Nob. 2013, 88–91.

Makahinulsol ug Makapasaylo Kamo

Human kamo mabunyagi ug makumpirmahi, kamo responsable sa pagpili sa matarung. Kon kamo makabuhat og sayop, ania kon unsaon sa paghinulsol aron kamo makahimo og mas maayo!

- Paghunahuna kon unsay inyong gibuhat.
- Pangayo og pasaylo ug paghimo og butang aron mahimo kini nga mas maayo. Kon kamo nagkinahanglan og tabang, pakigsulti sa ginikanan mahitungod niini.
- Pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan. Hangyog Siya sa pagpasaylo kaninyo ug pagtabang kaninyo nga makahimo og mas maayo sa sunod.
- Kamo napasaylo! Paningkamuti ang pagbuhat unsay gusto sa Langitnong Amahan nga inyong buhaton.

Kon ang usa ka tawo dunay gihimo nga makapasuko ninyo, ania kon unsaon sa pagpasaylo aron mobati nga mas maayo!

- Sulayi sa paghunahuna kon nganong ang laing tawo mibuhat sa unsay iyang gibuhat.
- Paghunahuna og usa ka butang nga maayo mahitungod sa laing tawo.
- Pag-ampo alang sa panabang sa pagpasaylo kon kini lisud.
- Ayaw pagsige og kasuko sa tawo.

Si Clara ug ang PROGRAMA SA PRIMARY

Ni Jane McBride Choate

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Si Clara ug ang iyang pamilya bag-o lang Snabunyagan. Si Clara ganahan momata sa Dominggo ug makigdungan og simba.

Usa ka Dominggo ang presidente sa Primary miingon nga adunay usa ka programa sa Primary sa dili madugay. Wala makasiguro si Clara kon unsa ang programa sa Primary. Apan siya nasayud nga siya gusto nga moapil niini.

“Mahimo bang mobasa ka og kasulatan ug mopamatuod sa programa sa Primary?” nangutana ang iyang magtutudlo.

Si Clara mitando. Ganahan siya! Gusto siya nga makat-on kutob sa iyang mahimo mahitungod sa ebanghelyo. Apan nakulbaan usab siya. Unsa kaha kon makahimo siya og sayop?

Nagpraktis si Clara sa iyang bahin matag gabii. Wala pa siya masayud sa tanan nga mga pulong sa kasulatan.

“Makamao lagi ka,” miingon si Mama.

Dili kaayo sigurado si Clara. Kini mao ang iyang unang programa sa Primary. Ang ubang mga bata nakabuhat na niini kaniadto.

“Hinumdumi, kon buhaton nimo ang imong labing maayo, ang Langitnong Amahan mobuhat sa uban,” si Papa misulti kaniya.

Sa gabii sa wala pa ang programa, nag-ampo si Clara alang sa tabang sa pagbuhat sa iyang labing maayo. Nagpabilin siyang nagluhod ug naghunahuna kabahin sa iyang bahin. Mibati siya og nindot kabahin niini.

Pagka-Dominggo sa buntag nag-ampo si Clara nga siya dili mahadlok.

Sa dihang iyaha na nga turno, mipaingon si Clara sa atubangan. Nakalimot siya sa usa ka pulong sa kasulatan. Apan nakahinumdom dayon siya kon unsa ka nindot ang iyang gibati human sa iyang pag-ampo. Mipahiyom siya ug mipamatuod. Gihisgutan niya kon unsa niya kamahal ang Manluluwas.

Nagpahiyom si Clara samtang siya milingkod og balik. Nasayud siya nga ang Langitnong Amahan wala magsapayan nga wala niya masulti sa hingpit ang tanan. Naghunahuna Siya kon unsa ang anaa sa iyang kasingkasing. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Colorado, USA.

Gibuhi og Balik ni Jesus si Lazaro

Ni Jean Bingham

Nabalaka ba kamo sa dihang usa sa inyong pamilya nasakit? Ang mga higala ni Jesus nga si Maria ug Marta nabalaka tungod kay ang ilang igsoong lalaki, si Lazaro, masakiton kaayo. Mipadala sila og usa ka tawo nga mosulti ni Jesus aron Siya moayo ni Lazaro. Apan si Lazaro namatay sa wala pa si Jesus moabut didto.

Sa dihang si Jesus nakakita unsa ka subo si Maria ug Marta, mihilak Siya uban kanila. Dayon Siya mi-hangyo og tawo sa pag-irog sa bato gikan sa pultahan sa lubnganan, ug

Siya mimando ni Lazaro nga mogawas. Ang espiritu ni Lazaro mibalik sa iyang lawas, ug siya migawas gikan sa lubnganan, nagsul-ob gihapon sa saput nga panglubong. Ang mga tawo nahibulong. Si Jesus adunay gahum ibabaw sa kamatayon! Siya mao ang Anak sa Dios!

Ang matag usa sa mga milagro ni Jesus nagpakita sa Iyang dakong gugma ug sa Iyang dakong gahum. Kon kita motuo Kaniya ug mosunod sa Iyang ehemplo, kita magpuyo uban Kaniya pag-usab! ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PANAG-ISTORYAHANAY SA PAMILYA

Hisguti kon unsa kahay inyong bation kon kamo nakakita kang Lazaro nga migawas gikan sa lubnganan. Dayon basaha ang Juan 11:1–46 pagdungan ug tiwasa kini nga mga sentence:

1. Sa pagkadungog ni Jesus nga nagmasakit si Lazaro . . .
2. Sa pag-abut ni Jesus sa Betania, si Lazaro . . .
3. Gituohan ni Marta nga . . .
4. Mihilak si Jesus tungod kay . . .
5. Nag-ampo si Jesus og kusog ngadto sa Amahan tungod kay . . .
6. Human sa pagbanhaw ni Jesus kang Lazaro gikan sa mga patay, daghang mga Judeo . . ., apan ang pipila sa mga tawo . . .

Ang kamatayon kabahin sa plano sa Langitnong Amahan ug usahay ang atong mga minahal masakit o mamatay. Bisan kon ang atong mga pag-ampo wala matubag sa paagi nga atong gusto, makabaton kita og hugot nga pagtuo nga ang Langitnong Amahan nahigugma kanato og nasayud unsay labing maayo.

Kanta: “Mipadala sa Bugtong Anak” (*Songbook sa mga Bata*, 20)

Mga Kasulatan:

Mateo 11:2–5; 2 Nephi 27:23

Video: Adto sa Biblevideos.org aron motan-aw sa “Lazarus Is Raised from the Dead”

DAGHAN NGA GAMHANAN NGA MGA MILAGRO

Iparis ang mga litrato sa matag milagro uban sa mga bersikulo sa kasulatan nga anaa sa ubos.

Marcos 8:22–25

Juan 5:1–9

Marcos 9:17, 23–27

Marcos 5:21–24, 35–43

Marcos 4:36–39

Mateo 14:16–21

TIP SA KASULATAN

Gamita ang mapa sa Biblia sa inyong mga kasulatan sa pagkat-on og dugang mahitungod sa mga istorya sa kasulatan. Si Maria, si Marta ug si Lazaro nagpuyo sa Betania, usa ka lungsod duol sa Jerusalem. Pipila sa mga lider sa Jerusalem gusto nga modaot ni Jesus, mao nga ang iyang mga disipulo nabalaka sa pag-adto sa usa ka lungsod nga duol sa Jerusalem. Si Jesus wala mahadlok ug miawhag sa iyang mga disipulo nga mosunod Kaniya.

PAGKAT-ON PA OG DUGANG

Ang Hebreohanon nga pangalang *Lazaro* nagpasabut nga “Ang Dios mao ang akong tabang.” Si Jesus mitabang ni Lazaro pinaagi sa pag-buhi kaniya. Sa unsang paagi ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo nakatabang kaninyo ug sa inyong pamilya?

**Ni Elder
Parley P. Pratt
(1807-57)**

Sa Korum
sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles

SIYA MITUDLO KANAKO SA LANGITNONG HAN-AY SA KAHANGTURAN

Ako karon makahigugma uban sa espiritu ug makasabut usab.

Sa Philadelphia nalipay ko sa ma-kausa pa sa pakigmiting uban ni Presidente [Joseph] Smith, ug sa pag-gahin og pipila ka adlaw uban kaniya ug sa uban, ug uban sa mga Santos niana nga dakbayan ug lugar.

Atol niini nga mga interbyu mitudlo siya nako og daghan nga mahinungdanon ug mahimayaon nga mga baruganan mahitungod sa Dios ug sa langitnong han-ay sa kahangturan. Mao kining higayona nga akong nadawat gikan kaniya ang unang ideya sa mahangturon nga organisasyon sa pamilya, ug ang mahangturon panghiusa sa mga lalaki ug babaye niadtong maanindot nga pakigrelasyon sa hilabihan nga gugma nga ang mga intelihente, ang lunsay ug putli og kasingkasing ra ang kahibalo magmang-gad, ug diin mao ang pundasyon sa tanang takus nga tawgon og kalipay.

Hangtud niana nakat-on ko nga ikonsiderar ang mga pagbati ug pag-simpatiya niadtong akong gimahal nga kalabut lamang niining mortal nga kinabuhi, nga kinahanglang atong makat-unan nga ilahi ang atong kaugalingon, aron kita makaandam sa pagpuyo sa langitnong kahimtang.

Si Joseph Smith ang nagtudlo kanako unsaon sa pagmanggad sa maanindot nga mga relasyon sa amahan ug inahan, bana ug asawa; sa mga igsoon, anak nga lalaki ug anak nga babaye.

Gikan kaniya nga ako nakakat-on nga ang asawa nga akong gimahal mahimo nga mahiusa kanako sa karon ug hangtud sa kahangturan; ug nga ang lunsay nga mga simpatiya ug mga pagbati nga nakahimo namo sa paghigugmaay sa usag usa nagagikan sa tubod sa balaanong mahangturon nga gugma. Gikan kaniya nga ako nakakat-on nga kita mahimo nga makaugmad niini nga mga pagbati, ug motubo ug molambo sa gihapon hangtud sa kahangturan; samtang ang resulta sa atong walay katapusan nga panghiusa mao ang mga anak nga sama sa gidaghanon sa mga bitoon sa langit, o sa mga balas sa baybayon sa dagat.

Gikan kaniya nga ako nakakat-on sa tinuod nga kaligdong ug padulngan sa anak sa Dios, gisul-uban sa mahangturon nga priesthood, isip patriyarka ug tigmando sa iyang dili maihap nga mga anak. Gikan kaniya nga akong nakat-unan nga ang labing taas nga kaligdong sa pagkababaye mao, ang pagbarug isip usa ka rayna ug pari nga babaye sa iyang bana, ug sa pagmando sa kahangturan isip inahan nga rayna sa iyang daghan ug magkadaghan nga mga anak.

Nahigugma ako kaniadto, apan wala ko masayud kon ngano. Apan karon ako nahigugma—uban sa kaputli—hilabihan ka taas, nahimaya nga pagbati, nga mobayaw sa akong kalag gikan sa temporaryo nga mga butang sa kalibutan ug mopalapad niini sama sa dagat. Mibati ko nga ang Dios mao gayud ang akong langitnong Amahan; nga si Jesus mao ang akong igsoong lalaki, ug nga ang akong asawa usa ka imortal, mahangturon nga kompanyon; usa ka mabinationong tigpangalagad nga anghel, gihatag ngari kanako isip usa ka kahupayan, ug korona sa himaya sa kahangturan. Sa laktud, ako karon makahigugma uban sa espiritu ug uban sa pagsabut usab. ■

Gikan sa Autobiography of Parley P. Pratt (1979), 297-98.

MGA IDEYA

Unsaon nato sa pag-ugmad og diosnong kahadlok?

“Ang diosnong kahadlok mao ang paghigugma ug pagsalig diha Kaniya. Sa atong mas hingpit nga pagkahadlok sa Dios, mas hingpit nato Siyang mahigugma. Ug ang ‘hingpit nga gugma mosalikway sa tanang kahadlok’ (Moroni 8:16). Mosaad ko nga ang sa nga ang kahayag sa diosnong kahadlok mopapahawa sa mga anino sa kalibutanong mga kahadlok (tan-awa sa D&P 50:25) samtang kita motan-aw ngadto sa Manluluwas, isip atong tukuranaan, ug mopadayon sa unahan diha sa Iyang dalan sa pakigsaad uban sa gipahinungod nga pasalig.”

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

PAILUB: Sobra Pa Sa Pagpaabut

Ang pailub dili leksyon nga kausa ra ninyong makat-unan, apan pinaagi sa atong mga pagsulay kita makasabut unsa gyud ang pailub—ug unsay dili.

p.42

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p.56

Resipe para sa Malipayong Pamilya

Pinaagi sa pagsunod niining siyam ka mga baruganan gikan sa pamahayag sa pamilya, inyong matabangan inyong pamilya nga mas malig-on ug malipayon!

PARA SA MGA BATA

Tabang! Adunay Magdiborsyo

Kon ang inyong ginikanan magdiborsyo, normal lang nga adunay daghang bation. Kini nga mga ideya makatabang ninyo sa pagdumala niadtong mga pagbati.

p.66

CEBUANO

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW